

Deaf Journalism Europe

**SPRÁVA Z PRIESKUMU O
ÚLOHA NEPOČUJÚCICH SPOTREBITEĽOV
V PODNIKoch VEDENÝCH NEPOČUJÚCIMI**

**Co-funded by
the European Union**

INFORMÁCIE O PROJEKTE	
Číslo projektu:	101111914
Názov projektu:	Podpora a rozširovanie žurnalistiky nepočujúcich v Európe prostredníctvom posunkových jazykov
Akronym projektu:	DJE
Zavolajte:	CREA-CROSS-2022-JOURPART
Téma:	CREA-CROSS-2022-JOURPART
Typ akcie:	CREA-PJG
Služba:	EACEA/B/02
Dátum začiatku projektu:	1. júna 2023
Trvanie projektu:	24 mesiacov

DODANÉ INFORMÁCIE	
Názov:	Výsledok 4.1: Správa z prieskumu o úlohe nepočujúcich spotrebiteľov v podnikoch pre nepočujúcich
Pracovný balík:	WP4 - Obchodný model
Hlavný príjemca:	Vizuálny box VZW
Dátum splatnosti:	31/10/2024 (M17)
Autor:	Jorn Rijckaert (Visual Box VZW)
Úroveň šírenia:	Verejnosť
Typ dodávky:	Správa

Prehľad

Prieskum spotreby spravodajstva a ochoty nepočujúcich platiť za spravodajské služby poskytované spoločnosťami a organizáciami pre nepočujúcich sa uskutočnil v holandčine, nemčine, francúzštine, slovenčine a švédčine, ako aj v holandskom posunkovom jazyku (NGT), flámskom posunkovom jazyku (VGT), nemeckom posunkovom jazyku (DGS), francúzskom posunkovom jazyku (LSF), slovenskom posunkovom jazyku (SPJ) a švédskom posunkovom jazyku (STS). Prieskum bol distribuovaný v týchto šiestich krajinách. Zozbierané údaje boli analyzované a bola vypracovaná správa, ktorá obsahuje súhrn najdôležitejších zistení z analýzy. Prieskum sa šíril prostredníctvom národných sietí partnerských organizácií. Záverečná správa je zverejnená v digitálnej podobe na našej spoločnej webovej stránke www.deafjournalism.eu.

História revízie

Verzia #	Realizuje	Dátum revízie	Opis zmien
V0.1	Jorn Rijckaert	31/10/2024	Prvý návrh
V1.0	Jorn Rijckaert	28/11/2024	Konečná verzia; po zapracovaní pripomienok recenzentov

Postup schvaľovania

Verzia #	Názov dodávky	Schválil	Organizácia	Dátum schválenia
V0.1	D4.1	Juraj Holéczy	DeafStudio	15/11/2024
V0.1	D4.1	Benedikt J. Sequeira Gerardo	manuál	05/11/2024
V0.1	D4.1	Charlotte Berthier	Médiapi	03/12/2024
V0.1	D4.1	Kenny Åkesson	Teckenbro	03/12/2024
V0.1	D4.1	Dennis Hoogeveen	Turkoois	08/12/2024
V0.1	D4.1	Jaron Garitte	Visual Box	08/12/2024

Obsah

Zoznam skratiek.....	6
1. Úvod.....	7
2. Koncepčné vymedzenie	9
2.1. <i>Legislatívny rámec</i>	<i>9</i>
2.2. <i>Formy médií posunkového jazyka</i>	<i>9</i>
2.3. <i>Posunkový jazyk vo verejnoprávnom vysielaní</i>	<i>10</i>
2.3.1. Flámsko (Belgicko)	11
2.3.2. Nemecko	11
2.3.3. Holandsko	12
2.3.4. Slovensko	12
2.3.5. Švédsko	12
2.3.6. Francúzsko	13
2.4. <i>Motivácia na vytvorenie vlastných spravodajských ustanovení.....</i>	<i>13</i>
2.5. <i>Výskumné otázky</i>	<i>15</i>
3. Metodika	17
4. Výsledky a zistenia	18
4.1. <i>Sociálno-demografické charakteristiky.....</i>	<i>18</i>
4.2. <i>Spotreba správ.....</i>	<i>21</i>
4.2.1. Všeobecná spotreba správ	21
4.2.1.1. Flámsko (Belgicko).....	21
4.2.1.2. Nemecko.....	23
4.2.1.3. Holandsko	24
4.2.1.4. Slovensko.....	25
4.2.1.5. Švédsko	27
4.2.1.6. Francúzsko	28
4.2.2. Spotreba spravodajského obsahu zo strany DJE	30
4.2.2.1. Flámsko (Belgicko).....	31
4.2.2.2. Nemecko.....	34
4.2.2.3. Holandsko	37
4.2.2.4. Slovensko.....	39
4.2.2.5. Švédsko	42
4.2.2.6. Francúzsko	44
4.2.3. Spotreba iných spravodajských ponúk v posunkových jazykoch	46
4.2.3.1. Flámsko (Belgicko).....	46
4.2.3.2. Nemecko.....	48

4.2.3.3.	Holandsko	49
4.2.3.4.	Slovensko.....	51
4.2.3.5.	Švédsko	52
4.2.3.6.	Francúzsko	53
4.3.	<i>Očakávania týkajúce sa spravodajských služieb DJE.....</i>	<i>54</i>
4.3.1.	Ochota platiť.....	55
4.3.1.1.	Motivácia	56
4.3.1.2.	Možnosti predplatného a ceny.....	58
4.3.2.	Postoje k reklamám.....	62
4.3.3.	Perspektívy poskytovania správ v posunkovom jazyku	62
4.3.3.1.	Financovanie a dostupnosť.....	63
4.3.3.2.	Novinky pre nepočujúcich.....	67
4.3.3.3.	Výroba a distribúcia	67
4.3.3.4.	Priebežná dostupnosť noviniek.....	70
4.3.3.5.	Potreba titulkov a prepisov.....	72
5.	Zistenia a závery.....	73
5.1.	Všeobecná spotreba správ.....	73
5.2.	Spotreba spravodajského obsahu v posunkových jazykoch	74
5.3.	Typy divákov	75
5.4.	Ochota platiť za spravodajstvo v posunkových jazykoch	77
5.5.	Profesionalizácia mediálnych spoločností pre nepočujúcich.....	79
6.	Výstupy.....	81
6.1.	Podnikateľský plán mediálnych spoločností pre nepočujúcich.....	81
6.2.	Marketingový plán zameraný na nepočujúcich.....	81
6.3.	Odporúčania pre vládne a verejné vysielanie.....	82
	Referenčný zoznam.....	84
	Príloha	85

Zoznam skratiek

ARD	Arbeitsgemeinschaft der öffentlich-rechtlichen Rundfunkanstalten der Bundesrepublik Deutschland (Združenie verejnoprávných vysielacích spoločností Spolkovej republiky Nemecko)
AVMSD	Smernica o audiovizuálnych mediálnych službách
BFM	Bureau France Médias (Francúzska mediálna kancelária)
CODA	Deti nepočujúcich dospelých
CRPD	Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím
DGS	Deutsche Gebärdensprache (nemecký posunkový jazyk)
DJE	Žurnalistika nepočujúcich v Európe
EÚ	Európska únia
EUD	Európska únia nepočujúcich
LSF	Langue des Signes Française (francúzsky posunkový jazyk)
NAD	Národná asociácia nepočujúcich
NGT	Nederlandse Gebarentaal (holandský posunkový jazyk)
NOS	Nederlandse Omroep Stichting (holandská vysielacia nadácia)
RTVS	Rozhlas a televízia Slovenska (Radio and television of Slovakia)
SPJ	Slovenský posunkový jazyk
STS	Svenskt teckenspråk (švédsky posunkový jazyk)
SVT	Sveriges Television (švédska televízia)
UK	Spojené kráľovstvo
UN	Organizácia Spojených národov
VGT	Vlaamse Gebarentaal (flámsky posunkový jazyk)
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (flámska organizácia pre rozhlasové a televízne vysielanie)
WFD	Svetová federácia nepočujúcich
ZDF	Zweites Deutsches Fernsehen (Druhá nemecká televízia)

1. Úvod

Od vypuknutia pandémie COVID-19 v roku 2020 je zrejmé, že rastie potreba spoľahlivých a dostupných informácií v posunkovom jazyku. Dohovor o právach osôb so zdravotným postihnutím (článok 21) zaväzuje štáty, ktoré ratifikovali dohovor, prijať vhodné opatrenia na zabezpečenie toho, aby nepočujúci, nedoslýchaví a hluchoslepí používatelia posunkového jazyka mohli plne využívať svoje právo na slobodu prejavu a prístup k informáciám. Rôzne (akademické) štúdie však ukazujú, že táto zraniteľná skupina stále nemá plný prístup k týmto právam. Čiastočne je to spôsobené tým, že vlády a národné vysielacie spoločnosti v Európe často volia prístupy, ktoré nie sú pre komunitu nepočujúcich vždy účinné (Neves 2007). Napríklad používanie počujúcich tlmočníkov počas pravidelného spravodajského vysielania sa často považuje za ilúziu inklúzie (Dhoest a Rijckaert 2021).

Aby mohli nepočujúci občania v Európe kriticky myslieť, porovnávať rôzne zdroje správ, rozlišovať fakty od názorov a vytvárať si vlastné názory, je nevyhnutné, aby mali účinný a efektívny prístup k zrozumiteľným informáciám v ich vlastnom posunkovom jazyku (Rijckaert a Gebruers 2022). Vďaka spolufinancovaniu zo strany Európskej komisie teraz sedem spoločností a organizácií spája svoje sily, aby preklenuli informačnú priepasť v rámci európskych komunít nepočujúcich. V rámci projektu "Deaf Journalism Europe" bolo spustených alebo ďalej podporovaných niekoľko spravodajských služieb v posunkových jazykoch, ktoré sú prispôbené špecifickým jazykovým a informačným potrebám nepočujúcich, nedoslýchavých a hluchoslepých posunkov:

- **VGT Nieuws:** VGT), ktorú spravuje spoločnosť Visual Box so sídlom v Belgicku a ktorá je dostupná na webovej stránke, Facebooku, Instagrame, YouTube a prostredníctvom informačných bulletinov.
- **Taubenschlag:** Zdroj správ v nemeckom posunkovom jazyku (DGS) a nemčine, ktorý spravuje manua so sídlom v Berlíne, prístupný na webovej stránke a Instagrame. Táto spoločnosť sa špecializuje na tvorbu videí v posunkovom jazyku s cieľom informovať a zapojiť komunitu nepočujúcich.
- **DNieuws:** DNieuws: spravodajská platforma v holandskom posunkovom jazyku (NGT), ktorú spravuje Turkoois so sídlom v Holandsku, dostupná na webovej stránke, Instagrame, Facebooku, YouTube a prostredníctvom kanála DNieuws v aplikácii WhatsApp.
- **Správy SPJ:** Spravodajská platforma v slovenskom posunkovom jazyku (SPJ), ktorú spravuje DeafStudio so sídlom na Slovensku a ktorá je dostupná na

webovej stránke, Instagrame, Facebooku, YouTube a prostredníctvom WhatsApp kanála Správy SPJ.

- **Teckenrapport:** Na webovej stránke, Instagrame, Facebooku a YouTube sú uverejňované správy a reportáže vo švédskom posunkovom jazyku (STS), ktoré spravuje spoločnosť Teckenbro so sídlom vo Švédsku.
- **Médiá:** (LSF) a vo francúzštine, dostupné aj na Instagrame a Facebooku: Nezávislé, neziskové online spravodajské médium vo Francúzsku, ktoré ponúka národné a medzinárodné správy vo francúzskom posunkovom jazyku (LSF) a vo francúzštine.

Finančná udržateľnosť mediálnych organizácií vedených nepočujúcimi je naliehavou otázkou, ktorá si vyžaduje obchodné modely prispôbené špecifickým potrebám komunity nepočujúcich. Ambícia vytvoriť a udržať spravodajské služby v posunkovom jazyku, ktoré produkujú spoločnosti a organizácie vedené nepočujúcimi, však zostáva významnou výzvou. Napriek rôznym akademickým výskumným štúdiám stále pretrváva nedostatok porozumenia medzi vládami a národnými verejnoprávnymi vysielacími spoločnosťami (Neves 2007). Okrem toho v mnohých európskych krajinách majú na poskytovanie spravodajských relácií v posunkovom jazyku monopol tlmočníci (Dhoest a Rijckaert 2020). Ďalšou veľkou prekážkou je, že komunita nepočujúcich nie je zvyknutá platiť za služby, najmä ak ich ponúkajú spoločnosti a organizácie, ktoré vedú nepočujúci.

S cieľom vyvinúť obchodný model, ktorý prispeje k finančnej udržateľnosti mediálnej organizácie vedenej nepočujúcimi, sa uskutočňuje výskum zvyklostí nepočujúcich osôb v oblasti spotreby správ a ich ochoty platiť za spravodajské služby v posunkovom jazyku. Medzi publikum partnerov konzorcia DJE bol distribuovaný prieskum. Správa z tohto prieskumu bude základom pre tri následné výstupy v rámci projektu DJE: marketingový plán zameraný špeciálne na nepočujúcich, obchodné modely pre spravodajské a mediálne organizácie vedené nepočujúcimi a odporúčania pre vlády.

2. Konceptné vymedzenie

Táto časť obsahuje prehľad existujúcich právnych predpisov týkajúcich sa poskytovania správ v posunkových jazykoch v Európe. Na základe stručného prehľadu literatúry sa uvádzajú rôzne pojmy, terminológie a teoretické rámce, ktoré prispievajú k vymedzeniu zamerania výskumu. Na tomto základe sa prostredníctvom starostlivo formulovaných výskumných otázok určuje rozsah výskumu.

2.1. Legislatívny rámec

Poskytovanie informácií nepočujúcim a nedoslýchavým osobám v posunkovom jazyku je stanovené v rôznych smerniciach a právnych predpisoch na medzinárodnej, európskej a národnej úrovni. Dohovor OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (CRPD), ktorý OSN prijala 13. decembra 2006, je prvou medzinárodnou zmluvou, ktorá potvrdzuje, že posunkové jazyky a komunity posunkového jazyka musia byť uznané a chránené (Ball 2011). V článku 21 s názvom "Sloboda prejavu a názoru a prístup k informáciám" sa výslovne uvádza, že zmluvné štáty musia prijať vhodné opatrenia na zabezpečenie toho, aby osoby so zdravotným postihnutím mali včas a bez dodatočných nákladov prístup k informáciám určeným širokej verejnosti, a nabáda masmédiá, aby sprístupnili svoje služby osobám so zdravotným postihnutím.

Na európskej úrovni obsahuje smernica o audiovizuálnych mediálnych službách (AVMSD) z roku 2010 ustanovenia týkajúce sa prístupnosti audiovizuálnych médií pre osoby so zdravotným postihnutím. Potreba tejto prístupnosti bola ďalej zdôraznená v revidovanej smernici, ktorá nadobudla účinnosť 1. septembra 2020. Členské štáty EÚ sú povinné zabezpečiť implementáciu tejto revidovanej smernice do svojich vnútroštátnych právnych predpisov. Táto revízia zahŕňa povinnosť audiovizuálnych mediálnych služieb titulkovať určité percento svojich programov. Hoci v súvislosti so posunkovým jazykom v rámci audiovizuálnych mediálnych služieb neexistujú žiadne výslovné požiadavky, členské štáty sa vyzývajú, aby vypracovali vlastné vnútroštátne politiky, ktoré môžu do svojich služieb začleniť posunkový jazyk.

2.2. Formy médií posunkového jazyka

Pokiaľ ide o verejnoprávne vysielanie, nepočujúci a nedoslýchaví jednotlivci majú tradične prístup k spravodajstvu v televízii rôznymi spôsobmi: programy s titulkami, programy v hovorenej reči s tlmočením do posunkového jazyka a programy prezentované výlučne a pôvodne v posunkovom jazyku (Neves 2007). Hoci sa tento výskum hlbšie nezaobrá titulkovaním, zameriava sa predovšetkým na poskytovanie

správ a informácií v národných posunkových jazykoch v rámci EÚ, konkrétne zo šiestich krajín zapojených do projektu DJE.

Vo všeobecnosti možno rozlíšiť dva typy médií posunkového jazyka. Po prvé, pojem "médiá prístupné v posunkovom jazyku" sa vzťahuje na sprístupnenie predtým vyrobených vysielaní pomocou tlmočníkov posunkového jazyka. V tomto kontexte je tlmočník umiestnený v obraze - in-picture (vo videní), čo spadá do "rámca počujúcich" (Dhoest a Rijckaert 2020). V tomto nastavení zostáva primárnym jazykom zdrojového textu hovorený jazyk, ktorý tlmočník prekladá do posunkového jazyka. V závislosti od procesu sa môžu využívať nepočujúci aj počujúci tlmočníci: počujúci tlmočník pracuje so zvukovým vstupom, zatiaľ čo nepočujúci tlmočník sa spolieha na vizuálny vstup (De Meulder & Heyerick 2013). V prípade nepočujúcich tlmočníkov sa prístup v jednotlivých krajinách líši; niekedy čítajú z autocue zobrazujúceho hovorený text alebo môžu pracovať so počujúcim tlmočníkom mimo obrazovky (Dhoest & Rijckaert 2020). Voľba zamestnať buď počujúcich, alebo nepočujúcich tlmočníkov často vedie k diskusiám v rámci európskych komunít nepočujúcich (De Meulder & Heyerick 2013). Výskum naznačuje, že nepočujúci používatelia posunkového jazyka uprednostňujú nepočujúcich tlmočníkov z dôvodu jazykovej a kultúrnej identifikácie, čo zvyšuje zrozumiteľnosť obsahu správ a informácií (Stone 2007).

Po druhé, pojem "médiá prezentované priamo v posunkovom jazyku" sa okrem iného vzťahuje na vysielanie, v ktorom je posunkový jazyk primárnym jazykom. Toto vysielanie vychádza z "rámca nepočujúcich" a zvyčajne zamestnáva nepočujúcich moderátorov. Tieto vysielania sú často doplnené hlasovým komentárom alebo titulkami, aby boli prístupné širšiemu publiku nesignalizujúcich (Dhoest a Rijckaert 2020).

2.3. Posunkový jazyk vo verejnoprávnom vysielaní

V nasledujúcej časti sú uvedené vnútroštátne právne predpisy a dostupné spravodajské ponuky v posunkovom jazyku, ako ich sprostredkúva verejnoprávne vysielanie šiestich krajín zapojených do projektu DJE. Je pozoruhodné, že všetci uvedení verejnoprávni vysielatelia pripravujú svoje spravodajské relácie v posunkovom jazyku interne. Táto prax nie je v Európe všeobecne zaužívaná; napríklad v Spojenom kráľovstve a Dánsku verejnoprávni vysielatelia zadávajú výrobu spravodajstva v posunkovom jazyku externým produkčným spoločnostiam, v ktorých pracujú nepočujúce osoby, hoci tieto relácie sa stále vysielajú na národných kanáloch verejnoprávnych vysielateľov.

V rámci komunity nepočujúcich neexistuje konsenzus o tomto prístupe. Na jednej strane existujú obavy, že zverenie takýchto povinností externej produkčnej spoločnosti môže mať negatívny vplyv na kvalitu spravodajstva. Na druhej strane sa mnohí domnievajú, že produkčná spoločnosť vedená nepočujúcimi by bola na túto úlohu lepšie pripravená ako

verejnoprávny vysielateľ, v ktorom pracujú prevažne počujúci. Zástancovia tohto názoru tvrdia, že tím vedený nepočujúcimi je lepšie prispôsobený potrebám cieľovej skupiny nepočujúcich, a to tak z hľadiska obsahu, ako aj technického zabezpečenia (Dhoest a Rijckaert 2020).

2.3.1. Flámsko (Belgicko)

Vo Flámsku, holandsky hovoriacom severnom regióne Belgicka, sa v mediálnej vyhláške (27. marca 2009, revidovanej v roku 2015) stanovuje, že verejnoprávne vysielacie organizácie sú povinné sprístupniť značnú časť svojich programov osobám so sluchovým postihnutím, a to prostredníctvom titulkov a posunkového jazyka. Dohody medzi flámskou vládou a verejnoprávnym vysielateľom VRT sú stanovené na obdobie piatich rokov v rámci zmluvy o riadení. Od roku 2012 je flámsky posunkový jazyk súčasťou tejto zmluvy a v súčasnej zmluve o riadení na obdobie 2021 - 2025 bola táto skutočnosť potvrdená už po tretí raz.

VRT sprístupňuje svoje každodenné spravodajstvo *VRT NWS journaal 19u* (19:00 News) vo flámskom posunkovom jazyku, pričom využíva tlmočníkov pre nepočujúcich (naživo je dostupné prostredníctvom webovej stránky VRT a následne o 20:15 na sekundárnom kanáli VRT). Okrem toho je prostredníctvom nepočujúcich tlmočníkov sprístupnená aj detská spravodajská relácia *Karrewiet* (naživo prostredníctvom webovej stránky detského kanála Ketnet a následne ráno na sekundárnom kanáli).

V súčasnosti VRT nevytvára žiadne programy vo flámskom posunkovom jazyku, v ktorých by vystupovali nepočujúci moderátori.

2.3.2. Nemecko

Rundfunkstaatsvertrag, ktorý slúži ako základ pre činnosť verejnoprávnych vysielateľov v Nemecku, zdôrazňuje význam prístupnosti pre všetkých divákov vrátane integrácie nemeckého posunkového jazyka (DGS) do spravodajských relácií a iných programov. ARD aj ZDF zaviedli osobitné iniciatívy a dohody na začlenenie DGS do svojich spravodajských programov a iného relevantného obsahu. Od roku 1997 sú relácie *Tagesschau* (o 20:15 na Phoenix) a *Heute Journal* (o 21:45 na ZDF) prístupné v nemeckom posunkovom jazyku, pričom sa na nich podieľajú počujúci a nepočujúci tlmočníci (títo tlmočníci pracujú spolu s počujúcimi tlmočníkmi prítomnými za kamerou).

Okrem toho obe verejnoprávne televízie, ARD a ZDF, ponúkajú programy v nemeckom posunkovom jazyku, ktoré uvádzajú nepočujúci moderátori: *Sehen statt hören* a *Hand drauf* (zamerané na mladšie publikum). Tieto programy sa viac týkajú "ľudských záujmov".

2.3.3. Holandsko

Verejnoprávny vysielateľ NOS je na základe holandského mediálneho zákona, ktorý podporuje prístupnosť pre osoby so zdravotným postihnutím, povinný poskytovať spravodajstvo v holandskom posunkovom jazyku (NGT). Od pondelka do piatku sprevádzajú rôzne ranné spravodajské relácie počujúci tlmočníci, ktorí prekladajú z holandčiny do holandského posunkového jazyka. Okrem toho sú denné správy 20:(Het Journaal) a správy *pre mládež* (Het Jeugdjournaal) *sprístupnené* prostredníctvom počujúcich tlmočníkov. V súčasnosti však verejnoprávny vysielateľ neponúka žiadne programy v holandskom posunkovom jazyku, v ktorých by vystupovali nepočujúci moderátori.

2.3.4. Slovensko

Slovenský verejnoprávny vysielateľ RTVS je viazaný národnou mediálnou legislatívou, ktorá mu ukladá povinnosť poskytovať minimálne 3 % svojho programu v posunkovom jazyku. Od roku 1993 ponúka RTVS spravodajské relácie tlmočené do slovenského posunkového jazyka počujúcimi tlmočníkmi. Spočiatku sa tlmočená spravodajská relácia vysielala na druhom televíznom kanáli súčasne s bežným spravodajstvom na prvom kanáli. Komunita nepočujúcich však vyjadrila úradom nespokojnosť, pričom sa odvolávala na ťažkosti s porozumením tlmočníkov v dôsledku používania "umelého" posunkového jazyka.

Od októbra 2013 sa interpretované správy už nevysielajú naživo, ale stále sú dostupné v reprízach neskoro večer a skoro ráno na treťom televíznom kanáli. V tom čase bola na druhom kanáli spustená nová skrátená spravodajská relácia *Správy v slovenskom posunkovom jazyku*, v ktorej vystupuje nepočujúci moderátor. V súčasnosti sa skrátené správy vysielajú denne o 20:00.

Okrem toho od roku 1987 vysielala RTVS *Televízny klub nepočujúcich*, televízny magazín skôr "ľudského záujmu" v slovenskom posunkovom jazyku. Program uvádzajú nepočujúci moderátori.

2.3.5. Švédsko

Poskytovanie spravodajstva vo švédskom posunkovom jazyku verejnoprávnu televíziou SVT je súčasťou dohody o riadení, ktorá sa uzatvára každých šesť rokov s ministerstvom kultúry švédskej vlády. Súčasná dohoda o riadení (*Sändningstillstånd* 2020-2025) stanovuje, že verejnoprávne vysielanie musí ponúkať aj programy v uznaných menšinových jazykoch (*Minoritetsspråk*) *existujúcich* vo Švédsku. Hoci švédsky posunkový jazyk (*Svenskt teckenspråk*) *nie je* vo Švédsku oficiálne uznaný ako menšinový jazyk, je zahrnutý v tej istej časti týkajúcej sa menšinových jazykov.

Od roku 2012 sa *relácia Nyhetstecken* (v hrubom preklade "Správy v znameniach") vysiela každý pracovný deň na národnom kanáli SVT2 od 17:20 do 17:30. Počas tohto desaťminútového segmentu nepočujúci moderátor sumarizuje vybrané správy vo švédskom posunkovom jazyku. Posunkový jazyk vysiela počujúci moderátor, ktorý stojí v štúdiu vedľa nepočujúceho moderátora.

Od jesene 2018 sa denne vysiela aj spravodajský program vo švédskom posunkovom jazyku, v ktorom vystupujú nepočujúci a počujúci tlmočníci posunkového jazyka. Tento obsah sa nevysiela v televízii, ale je dostupný výlučne na SVT Play.

2.3.6. Francúzsko

Vo Francúzsku existujú osobitné vládne povinnosti týkajúce sa prístupnosti spravodajských relácií v jazyku Langue des Signes Française (LSF), ktoré vyplývajú z právnych predpisov o audiovizuálnej komunikácii a zo zákona o zdravotne postihnutých z roku 2005. Tieto zákony nariaďujú verejnoprávnym vysielateľom sprístupniť svoje programy vo francúzskom posunkovom jazyku. France 2 aj France Info poskytujú spravodajské relácie, v ktorých vystupujú počujúci tlmočníci, ktorí posunkujú v LSF. Okrem toho je francúzsky komerčný spravodajský kanál BFM TV povinný vysielať určité spravodajské relácie vo francúzskom posunkovom jazyku, ktoré sú tiež prezentované počujúcimi tlmočníkmi.

V praxi je vo francúzskej televízii pozoruhodná prítomnosť tlmočených správ, pričom väčšina vysielania je zrozumiteľná pre komunitu LSF. Na kanáloch ako France 2, France Info, C8, CNews, BFM TV a LCI sa pravidelne objavujú počujúci tlmočníci. Nepočujúci tlmočníci sa síce objavujú menej často, ale v niektorých programoch sú prítomní. Napríklad France Info a príležitostne CNews zahŕňajú nepočujúcich tlmočníkov, najmä v *segmente Télématin* na otvorených kanáloch. Na uzavretých kanáloch, ako je Canal+ Info, sa tiež objavujú tlmočníci pre nepočujúcich, aj keď sporadickejšie, zvyčajne približne 3 až 4-krát za mesiac.

Okrem toho sa na stanici France 2 vysiela *francúzsky* televízny program *L'Œil et la Main*, ktorý je určený špeciálne pre komunitu nepočujúcich a uvádzajú ho nepočujúci moderátori z LSF. Táto relácia má podobu dokumentu a je vysielaná raz týždenne, pričom sa venuje širokej škále spoločenských tém, vždy z pohľadu nepočujúcich.

2.4. Motivácia na vytvorenie vlastných spravodajských ustanovení

Vzhľadom na existenciu rôznych spravodajských služieb v národných posunkových jazykoch poskytovaných verejnoprávnymi vysielateľmi, ako je uvedené vyššie, sa zdalo

byť vhodné preskúmať motiváciu partnerov v rámci konzorcia DJE pre vytvorenie ich vlastných spravodajských ponúk a ich porovnanie s ponukami verejnoprávnych vysielateľov.

Flámsko (Belgicko), Francúzsko, Nemecko a Holandsko sú jediné krajiny v rámci projektu DJE, ktoré doteraz nemali spravodajské relácie uvádzané nepočujúcim moderátorom v ich posunkovom jazyku. Flámska komunita nepočujúcich dlhodobo vyjadruje nespokojnosť so súčasným modelom dostupnosti spravodajstva vo flámskom posunkovom jazyku, ktorý zamestnáva počujúcich tlmočníkov. Správa z hodnotiacej štúdie o ponuke spravodajstva vo flámskom posunkovom jazyku, ktorú si v roku 2020 objednala flámska vláda, potvrdzuje obavy vyjadrené komunitou nepočujúcich a konštatuje, že zrozumiteľnosť spravodajského obsahu vo flámskom posunkovom jazyku na VRT je vnímaná ako veľmi nízka. V dôsledku toho je Visual Box vo Flámsku, podobne ako manua v Nemecku a Turkoois v Holandsku, motivovaný vytvoriť spravodajskú ponuku, ktorá by lepšie spĺňala jazykové a informačné potreby nepočujúcich používateľov posunkového jazyka.

Útoky v Paríži v roku 2015 odhalili značné nedostatky v prístupnosti pre komunitu nepočujúcich. Podľa Médiapi sa komunita nepočujúcich stretla s vážnym nedostatkom prístupu k živým aktualizáciám v jazyku LSF (Langue des Signes Française). Spravodajské programy s tlmočníkmi posunkového jazyka síce sú a ako také boli v tom čase dostupné, ale plne nespĺňali informačné potreby komunity nepočujúcich, najmä pri poskytovaní informácií v reálnom čase počas krízových situácií. Médiapi vzniklo ako reakcia na túto medzeru a zabezpečenie prístupu nepočujúcich a nedoslýchavých osôb k včasným, presným a spoľahlivým správam v ich vlastnom preferovanom jazyku. Na rozdiel od verejnoprávnych vysielateľov, ktorí sú často limitovaní redakčnými obmedzeniami a finančnými obmedzeniami, Médiapi sa snaží uprednostňovať jedinečné potreby komunity nepočujúcich. Nezávisle fungujúce Médiapi si prostredníctvom modelu predplatného zabezpečuje redakčnú slobodu a finančnú stabilitu, pričom jeho dlhodobým cieľom je dosiahnuť sebestačnosť.

Vo Švédsku už existuje spravodajstvo v národnom posunkovom jazyku, ktoré uvádza nepočujúci moderátor, pričom Nyhetstecken z SVT sa zameriava predovšetkým na všeobecné správy. Naproti tomu Teckenbro pokrýva správy špeciálne o nepočujúcich jednotlivcoch, komunitách a posunkových jazykoch vo Švédsku, Európe a vo svete.

Na Slovensku ponúka národná televízia RTVS aj spravodajstvo v slovenskom posunkovom jazyku, ktoré uvádzajú nepočujúci moderátori. Jeho výroba si však vyžaduje spoluprácu počujúcich profesionálov, ako sú kameramani, strihači a ďalší technický personál. Naproti tomu DeafStudio poskytuje spravodajstvo v slovenskom posunkovom jazyku (SPJ), pričom sa zameriava výlučne na témy týkajúce sa nepočujúcich, ich života,

komunit, kultúry a posunkového jazyka na Slovensku, v Európe a vo svete. V organizácii pracujú výlučne nepočujúci jednotlivci na všetkých úrovniach produkcie.

Aj všetky ostatné partnerské organizácie DJE venujú vo svojich spravodajských ponukách významnú pozornosť správam o nepočujúcich. Flámsky Visual Box je však pri uverejňovaní správ týkajúcich sa nepočujúcich, komunit a posunkových jazykov zdržanlivejší, pretože sa snaží čo najviac zosúladiť svoj spravodajský obsah s obsahom VRT. Zámerom je zabezpečiť, aby ich spravodajstvo vo flámskom posunkovom jazyku bolo čo najviac porovnateľné so spravodajstvom o 19:00 *Journal*, ktoré VRT sprístupňuje vo flámskom posunkovom jazyku prostredníctvom počujúcich tlmočníkov. Visual Box sa na základe uvedenej výskumnej správy domnieva, že nepočujúci posunkoví pracovníci vo Flámsku čelia pri získavaní správ a informácií v porovnaní so svojimi počujúcimi kolegami značným problémom.

2.5. Výskumné otázky

Na zvýšenie udržateľnosti spoločností a organizácií, ktoré produkujú spravodajský obsah v národnom posunkovom jazyku, je nevyhnutné získať prehľad o zvyklostiach nepočujúcich používateľov posunkového jazyka. Ako sa tieto spravodajské ustanovenia dajú porovnať s inými spravodajskými ponukami a so spravodajskými programami v posunkovom jazyku, ktoré poskytujú verejnoprávni vysielatelia v rámci svojich krajín?

- Aká je celková štruktúra spotreby správ medzi nepočujúcimi posunkovými jazykmi? Ako často sledujú správy a na ktorých platformách k nim primárne pristupujú? Aký jazyk preferujú pri konzumácii správ?
- Sú nepočujúci používatelia posunkového jazyka informovaní o ponuke noviniek, ktoré poskytuje konzorcium DJE? Sledujú tento obsah? Ak áno, ako často a na ktorých platformách sa s ním oboznamujú? Ak nie, aké sú dôvody ich nedostatočnej angažovanosti?
- Sledujú aj iné spravodajské služby v posunkovom jazyku poskytované verejnoprávnymi vysielateľmi? Akú formu prezentácie v posunkovom jazyku uprednostňujú: nepočujúceho moderátora, nepočujúceho tlmočníka alebo počujúceho tlmočníka?

Okrem toho CRPD stanovuje, že informácie určené pre širokú verejnosť musia byť jednotlivcom so zdravotným postihnutím sprístupnené bezplatne. Spomedzi šiestich spoločností a organizácií v konzorciu DJE je Médiapi jediným subjektom, ktorý môže vytvárať spravodajský obsah na základe rôznych zdrojov príjmov vrátane predplatného. Ostatné spoločnosti a organizácie sa pri poskytovaní spravodajstva v národnom posunkovom jazyku v súčasnosti spoliehajú na financovanie z Európskej únie a čiastočne na vlastné zdroje príjmov. V rámci európskych komunit nepočujúcich sa bežne

pozoruje, že nepočujúci posunkujúci často nie sú ochotní platiť za určité služby, najmä za tie, ktoré ponúkajú ich kolegovia. Často opakovaný vtíp, že "D.E.A.F." znamená "Deaf Expects All Free" (nepočujúci očakávajú všetko zadarmo), vyvoláva otázku, či je to skutočnosť alebo len mýtus.

- Sú nepočujúci ochotní platiť za spravodajské služby, ktoré ponúkajú spoločnosti a organizácie pre nepočujúcich? Predplácajú si aj písané správy, ako sú noviny, časopisy alebo spravodajské aplikácie?
- Aké sú dôvody ich ochoty alebo neochoty platiť za poskytovanie správ v posunkovom jazyku?
- Ak sú ochotní platiť za tieto spravodajské služby, akú frekvenciu predplatného by uprednostnili a za akú cenu?
- Považujú za prijateľné, aby sa na platformách poskytujúcich správy v posunkovom jazyku umiestňovali reklamy? Vadilo by im napríklad, keby bolo spravodajské video v posunkovom jazyku prerušené reklamou spoločností alebo organizácií, ktoré sponzorujú tieto spravodajské služby?
- Aké sú očakávania nepočujúcich osôb v súvislosti s produkciou správ v posunkovom jazyku? Mali by ich vyrábať samotní verejnoprávni vysielatelia, alebo by bolo lepšie zveriť ich výrobu externej produkčnej spoločnosti pod vedením nepočujúcich? Existuje očakávanie, že správy v posunkovom jazyku by mali byť dostupné aj v písomnej podobe (prostredníctvom prepisu alebo titulkov)? Malo by sa spravodajstvo v posunkovom jazyku vyrábať aj počas víkendov a sviatkov? Okrem toho, malo by sa spravodajstvo týkať najmä nepočujúcich osôb, komunít a posunkového jazyka?

3. Metodika

Na základe vyššie uvedeného koncepčného vymedzenia bolo rozhodnuté premeniť výskumné otázky na prieskum. Cieľom bolo získať čo najviac odpovedí od komunit nepočujúcich vo všetkých šiestich krajinách zapojených do projektu DJE. Prieskum bol navrhnutý tak, aby poskytol prehľad o oboznámení sa účastníkov s rôznymi ponukami spravodajstva v posunkovom jazyku, ako aj o ich motivácii sledovať a/alebo finančne podporovať spravodajské služby konzorcia DJE. Prieskum mal nasledujúcu štruktúru:

- **Prvá časť** obsahuje otázky týkajúce sa sociodemografických charakteristík, ktoré sa považujú za relevantné pre výskum.
- **Druhá časť** obsahuje sériu otázok o zvyklostiach respondentov pri sledovaní všeobecného spravodajstva, spravodajskej ponuky konzorcia DJE a spravodajských služieb v posunkovom jazyku poskytovaných verejnoprávnymi vysielateľmi.
- **Tretia časť** skúma ochotu respondentov platiť za spravodajské služby konzorcia DJE. Okrem toho bolo prezentovaných desať výrokov, pričom respondenti mohli uviesť, či s nimi súhlasia alebo nie.

Aj keď tento kvantitatívny prístup nie je úplne ideálny - partneri DJE zo skúseností vyzorovali, že nepočujúci často pociťujú únavu z dotazníkov kvôli množstvu dotazníkov, ktoré dostávajú od akademických inštitúcií, vrátane dotazníkov od študentov tlmočníctva - a existujú obmedzenia, keďže respondenti nemôžu vždy odpovedať vo svojom rodnom jazyku, t. j. v posunkovom jazyku, poskytli sme účastníkom na konci dotazníka možnosť zanechať svoju e-mailovú adresu. To umožňuje výskumníkom doplniť ďalšie otázky alebo požiadať o vysvetlenie, ak sa v písomných odpovediach vyskytnú nejasnosti alebo rozpory. Respondenti si ponechali možnosť zachovať svoju anonymitu.

Dotazník, ktorý je v prílohe v anglickom jazyku, bol pripravený prostredníctvom formulárov Google v piatich jazykoch (holandčina, nemčina, slovenčina, švédčina a francúzština) a preložený do šiestich posunkových jazykov (flámčina, holandčina, nemčina, slovenčina, švédčina a francúzsky posunkový jazyk). Dňa 10. júna 2024 boli dotazníky distribuované prostredníctvom kanálov sociálnych médií DJE a partnerských organizácií. V rámci konzorcia DJE bolo dohodnuté, že cieľom je získať minimálne 100 respondentov z každej krajiny zapojenej do projektu, aby sa získal reprezentatívny obraz o možnostiach a prekážkach, ktorým čelia podniky a organizácie vedené nepočujúcimi. Tento cieľ bol dosiahnutý 31. júla 2024, kedy boli prieskumy uzavreté pre ďalšiu analýzu.

4. Výsledky a zistenia

Odpovede boli zozbierané za jednotlivé krajiny a exportované z formulárov Google do súboru Excel. Analýzu vykonal Jorn Rijckaert zo spoločnosti Visual Box vo Flámsku. Je nepočujúci a má magisterský titul v oblasti marketingu (Univerzita v Gente) a filmových štúdií a vizuálnej kultúry (Univerzita v Antverpách). Je autorom niekoľkých akademických publikácií o hodnotiacom výskume týkajúcom sa flámskeho posunkového jazyka vo VRT a diváckych návykov nepočujúcich Flámov počas pandémie COVID-19 (pozri zoznam odkazov na jeho publikácie), vďaka čomu sa dobre vyzná vo výskume tejto témy.

Po dokončení analýzy sa celá správa prediskutovala v rámci konzorcia DJE s cieľom získať ďalšie zistenia a doplnenia na základe skúseností jednotlivých partnerov z terénu, keďže tí sú často v kontakte so svojimi správnymi cieľovými skupinami. Je dôležité poznamenať, že nasledujúce výsledky a zistenia sú vnímané predovšetkým z pohľadu mediálnych spoločností vedených nepočujúcimi, s akademickou optikou alebo bez nej, ktoré sú presvedčené o hodnote a kvalite spravodajských služieb v posunkovom jazyku pre komunity nepočujúcich.

4.1. Sociálno-demografické charakteristiky

V čase ukončenia šiestich prieskumov vyplnilo dotazníky celkovo 877 respondentov: 223 vo flámskej verzii, 186 v nemeckej verzii, 157 v holandskej verzii, 105 v slovenskej verzii, 104 vo švédскеj verzii a 102 vo francúzskej verzii. V dôsledku toho sa o týchto krajinách bude ďalej hovoriť v tomto poradí, od najvyššieho po najnižší počet respondentov.

V odpovedi na otázku týkajúcu sa ich súčasného bydliska mali účastníci možnosť vybrať krajinu, v ktorej sa prieskum uskutočnil, alebo uviesť inú krajinu podľa vlastného výberu.

	Domáce	V zahraničí	Celkom
Belgicko	217	6	223
Nemecko	182	4	186
Holandsko	154	3	157
Slovensko	98	7	105
Švédsko	100	4	104
Francúzsko	96	6	102
Celkom	847 (96,6%)	30 (3,4%)	877

Tabuľka 1 - Prehľad respondentov: krajina bydliska

Väčšina respondentov má bydlisko v krajine, kde bol prieskum distribuovaný. Malé percento žije v zahraničí a z ďalšej analýzy vyplýva, že ide často o emigrantov, ktorí

sledujú správy vo svojom rodnom jazyku prostredníctvom digitálnych platforiem poskytovaných organizáciami DJE. Oveľa menšiu časť tvoria cudzinci, ktorí sa rozhodli sledovať tieto spravodajské ustanovenia napriek tomu, že nie sú v ich rodnom jazyku.

Pri ďalšej otázke boli respondenti obmedzení na dve možnosti: či sa identifikujú ako "nepočujúci, nedoslýchaví alebo hluchoslepí" alebo "počujúci". Kvôli prehľadnosti a ľahšiemu čítaniu sa na nasledujúcich stranách bude pojem "nepočujúci" používať na označenie všetkých foriem straty sluchu vrátane akýchkoľvek ďalších postihnutí, ako je napríklad zrakové postihnutie.

	Nepočujúci	Počujúci	Celkom
Belgicko	212	11	223
Nemecko	176	10	186
Holandsko	134	23	157
Slovensko	96	9	105
Švédsko	98	6	104
Francúzsko	90	12	102
Celkom	806 (91,9%)	71 (8,1%)	877

Tabuľka 2 - Prehľad respondentov: nepočujúci alebo počujúci?

Hoci náš výskum nie je zameraný na počujúce osoby, opatrne sme ich zahrnuli do našej analýzy, pretože aj oni môžu byť adresátmi správ v posunkovom jazyku (napríklad CODA alebo tlmočníci, ktorí si chcú zlepšiť svoje znalosti posunkového jazyka). Zvlášť dôležité je preskúmať výsledky holandského prieskumu, pretože zahŕňa väčší podiel počujúcich respondentov, ako sa predpokladalo (14,6 %).

V nasledujúcej časti je uvedený počet respondentov podľa vekových kategórií.

	<18	18-24	25-34	35-44	45-54	55-64	65-74	>75	Celkom
Belgicko	6	19	30	47	39	45	31	6	223
Nemecko	2	10	30	51	49	40	3	1	186
Holandsko	4	33	40	31	21	20	4	4	157
Slovensko	1	8	41	31	16	5	2	1	105
Švédsko	0	3	16	38	31	9	6	1	104
Francúzsko	1	11	29	23	17	9	11	1	102
Celkom	14 (1,6%)	84 (9,6%)	186 (21,2%)	221 (25,2%)	173 (19,7%)	128 (14,6%)	57 (6,5%)	14 (1,6%)	877

Tabuľka 3 - Prehľad respondentov: vekové kategórie

Najmä dve vekové kategórie - osoby mladšie ako 18 rokov a osoby staršie ako 75 rokov - sú výrazne nedostatočne zastúpené. Nízke zastúpenie respondentov mladších ako 18 rokov neprekvapuje, keďže spravodajstvo v posunkovom jazyku je zvyčajne určené dospelým. Nízke zastúpenie respondentov nad 75 rokov možno pripísať skôr nedostatočnej znalosti digitálnych platforiem, na ktorých organizácie DJE primárne pôsobia, než tradičnej televízie.

Pri otázke o ich prvom jazyku - jazyku, ktorému najlepšie rozumejú a v ktorom sa môžu najefektívnejšie vyjadrovať - si respondenti mohli vybrať z troch možností: národný posunkový jazyk danej krajiny, národný hovorený/písomný jazyk alebo oba (bilingválny jazyk). Štvrtá možnosť umožňovala respondentom uviesť svoj prvý jazyk, ak sa neuplatňovala žiadna z predchádzajúcich troch možností.

	Posunkový jazyk	Hovorený jazyk	Obe stránky	Iné	Celkom
Belgicko	109	13	94	7	223
Nemecko	69	19	97	1	186
Holandsko	25	49	82	1	157
Slovensko	79	11	3	12	105
Švédsko	33	3	61	7	104
Francúzsko	22	10	68	2	102
Celkom	337 (38,4%)	105 (12%)	405 (46,2%)	30 (3,4%)	877

Tabuľka 4 - Prehľad respondentov: prvý jazyk

Údaje ukazujú silné zastúpenie respondentov, ktorí sú bilingválni, ovládajú hovorený jazyk (či už v písanej alebo nepísanej forme) a posunkový jazyk. Okrem toho existuje významná skupina používateľov posunkového jazyka, pre ktorých nie je hovorený jazyk materinským jazykom. Iba vo Flámsku a na Slovensku je skupina, ktorá si ako svoj prvý jazyk zvolila výlučne posunkový jazyk, väčšia ako skupina tých, ktorí si zvolili "oba". Je dôležité poznamenať, že v slovenskom prieskume bola možnosť "oboje" neúmyselne vynechaná.

Ostatní respondenti písali medzinárodný posunkový jazyk alebo iné cudzie posunkové jazyky v kombinácii s národným posunkovým jazykom. Menšiu skupinu tvoria respondenti, pre ktorých je cudzí posunkový jazyk materinským jazykom, ale do istej miery rozumejú národnému posunkovému jazyku, v ktorom sa prieskum uskutočnil. Našli sa aj respondenti, ktorí vyplnili rôzne posunkové systémy (napríklad najviac sa uvádza *posunkovaná slovenčina*, posunková forma slovenského jazyka).

4.2. Spotreba správ

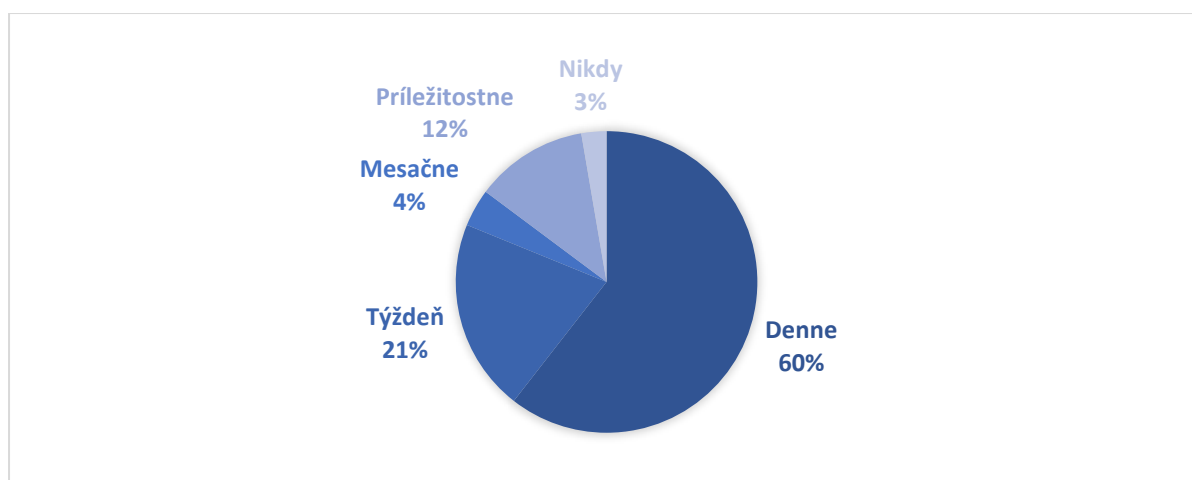
V druhej časti prieskumu sa dôkladne skúmalo správanie respondentov pri konzumácii správ. Prvá časť tejto časti bola zameraná na všeobecnú spotrebu správ, pričom sa zohľadňovali správy v hovorenom a/alebo písanom jazyku, ako aj v posunkovom jazyku. Druhá časť sa konkrétne zaoberala spotrebou spravodajského obsahu v rôznych posunkových jazykoch, ktorý poskytlo konzorcium projektu DJE. Tretia časť tejto časti sa sústredila na zvyky a preferencie respondentov pri sledovaní širokej ponuky spravodajstva v národných posunkových jazykoch.

4.2.1. Všeobecná spotreba správ

Cieľom prvej otázky "Ako často sledujete správy?" bolo zistiť, ako často sa respondenti zaoberajú správami bez ohľadu na to, či sú podávané v hovorenej/písomnej forme ich národného jazyka alebo v ich národnom posunkovom jazyku. Druhá otázka "Ako zvyčajne sledujete správy?" poskytla respondentom možnosť vybrať jeden alebo viacero zdrojov správ, čím sa snažili získať prehľad o kanáloch, ktoré využívajú na konzumáciu správ. V tretej otázke "Aký jazyk uprednostňujete pri sledovaní správ?" mali respondenti uviesť, či uprednostňujú sledovanie správ v ich národnom hovorenom/písomnom jazyku, v posunkovom jazyku alebo v kombinácii oboch jazykov.

4.2.1.1. Flámsko (Belgicko)

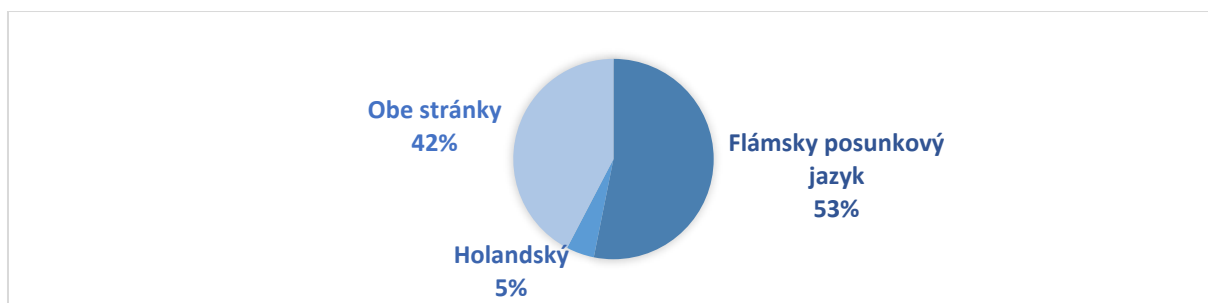
Z 223 respondentov 135 uviedlo, že sledujú správy denne. Menšia skupina 46 respondentov sleduje správy týždenne a 9 respondentov len raz za mesiac. Okrem toho skupina 27 respondentov uviedla, že správy sleduje sporadicky, a 6 respondentov uviedlo, že ich nesleduje vôbec. Nasledujúci graf (obrázok 1) znázorňuje jednotlivé frekvencie v percentách, zaokrúhlené na celé čísla.

Obrázok 1 - Spotreba všeobecných správ: frekvencia (Flámsko)

Spomedzi 217 respondentov sa ako najobľúbenejšie ukázali tri spravodajské zdroje. Sociálne médiá na získavanie informácií využíva 131 osôb (60,4 %), po nich nasleduje používanie internetu so 127 respondentmi (58,5 %) a televízie so 123 respondentmi (56,7 %). Spravodajské aplikácie vyhľadáva 66 respondentov (30,4 %), zatiaľ čo noviny a časopisy sú menej obľúbené, a to len u 34 respondentov (15,7 %). Napokon 38 respondentov (17,5 %) získava správy prostredníctvom verbálnej komunikácie alebo posunkového jazyka.

V odpovedi na tretiu otázku týkajúcu sa preferovaného jazyka na sledovanie správ si väčšina zo 118 respondentov vybrala flámsky posunkový jazyk (VGT). Túto skupinu tvoria výlučne nepočujúce, nedoslýchavé alebo hluchoslepé osoby. Okrem toho značná skupina 94 respondentov vyjadrila preferenciu sledovať správy v holandčine aj vo flámskom posunkovom jazyku. Aj túto skupinu tvoria predovšetkým nepočujúci, nedoslýchaví a hluchoslepí jednotlivci; sedem z nich je však počujúcich.

Obrázok 2 - Spotreba všeobecných správ: preferovaný jazyk (Flámsko)

Iba 10 respondentov uviedlo "holandčinu" ako preferovaný jazyk pre konzumáciu správ. Štyria z nich sú počujúci, zatiaľ čo zvyšných šesť respondentov je nepočujúcich, nedoslýchavých alebo hluchoslepých. Napriek tomu, že uprednostňujú holandčinu, piati z týchto respondentov uviedli, že ich prvým jazykom je flámsky posunkový jazyk, a to buď samostatne, alebo v kombinácii s holandčinou. Niekoľko z týchto respondentov uviedlo na konci prieskumu svoje kontaktné údaje pre prípadné doplňujúce otázky. Dvaja z nich boli oslovení, aby objasnili, či uprednostňujú sledovanie správ v holandčine. Jedna respondentka uviedla, že nedávno ohluchla, a preto stále považuje holandčinu za svoj prvý jazyk. Je veľmi motivovaná naučiť sa flámsky posunkový jazyk (VGT) a v rámci tohto úsilia sleduje VGT *nieuws*. Jazyk však ešte neovláda natoľko, aby mu plne rozumela, a pri interpretácii posunkov sa často spolieha na sprievodný holandský prepis.

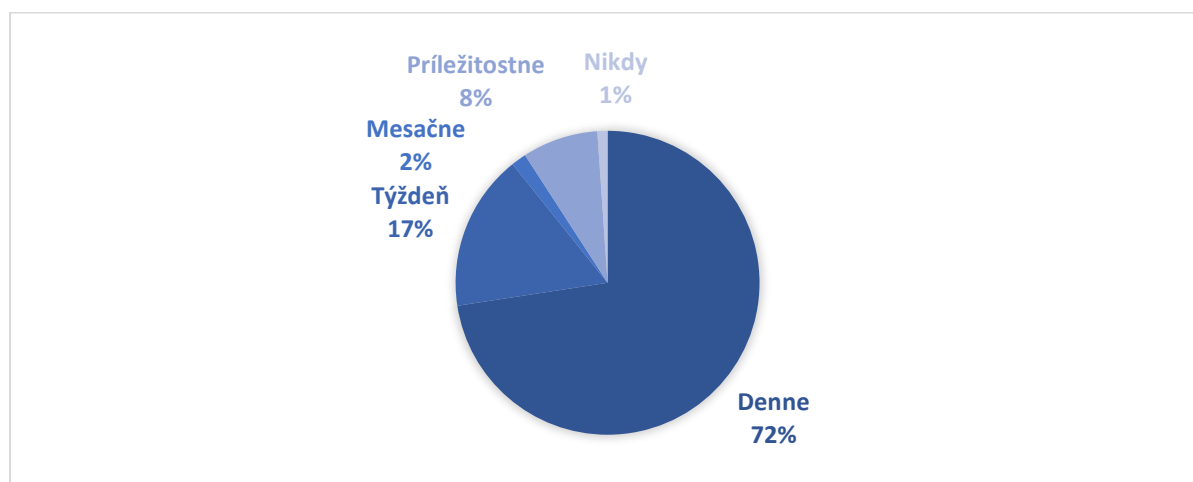
Ďalší respondent uviedol, že ovláda holandský aj flámsky posunkový jazyk, ale radšej sleduje správy v holandčine, pretože sa mu "rýchlejšie" čítajú. Často prechádza spravodajské články v holandčine a venuje im sústredenejšiu pozornosť, keď ho zaujme konkrétna téma. Televízne spravodajské relácie sleduje skôr s titulkami ako s tlmočníkmi do posunkového jazyka, čo sa mu zdá menej atraktívne. Tento respondent opísal videá

VGT *nieuws* ako trochu "suché", pričom poznamenal, že v nich chýbajú doplnkové vizuálne prvky na kontextualizáciu alebo ilustráciu správ, čo znižuje jeho schopnosť plne sa zapojiť do obsahu. Napriek tomu na stránke zdôraznil, že pre komunitu nepočujúcich je dôležité, aby správy v posunkovom jazyku prezentoval nepočujúci moderátor, a sám sa považuje za "spojenca" VGT *nieuws*.

Napokon, jeden nepočujúci respondent uviedol, že nesleduje všeobecné správy, ale denne sleduje VGT *nieuws*. Tento respondent bol z grafu vylúčený (obrázok 2).

4.2.1.2. Nemecko

Zo 186 respondentov 135 uviedlo, že sledujú správy denne. Skromná skupina 31 respondentov tak robí týždenne, zatiaľ čo 3 respondenti obmedzujú svoju konzumáciu správ na mesačnú frekvenciu. Okrem toho 15 respondentov uviedlo, že správy sledujú sporadicky, a 2 respondenti uviedli, že ich nesledujú vôbec. Nasledujúci graf (obrázok 3) znázorňuje jednotlivé frekvencie v percentách, zaokrúhlené na celé čísla.

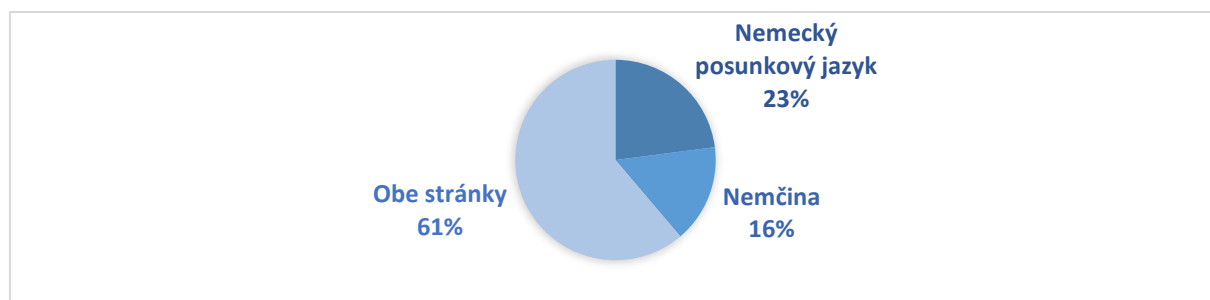

Obrázok 3 - Spotreba všeobecných správ: frekvencia (Nemecko)

Spomedzi 184 respondentov dominujú v ich preferenciách dva kanály. Sociálne médiá využíva 155 respondentov (84,2 %), po nich nasleduje internet so 149 respondentmi (81 %). Medzi ďalšie často využívané zdroje patrí televízia (106 respondentov, 57,6 %), spravodajské aplikácie (93 respondentov, 50,5 %) a noviny/časopisy (81 respondentov, 44 %). Okrem toho 41 respondentov (22,3 %) uviedlo, že správy získava prostredníctvom verbálnej komunikácie alebo posunkového jazyka.

Na otázku, aký jazyk preferujú pri sledovaní správ vo všeobecnosti, 42 respondentov uviedlo, že uprednostňujú nemecký posunkový jazyk (DGS). Túto skupinu tvoria výlučne nepočujúce, nedoslýchavé alebo hluchoslepé osoby. Okrem toho si 112 respondentov vybralo nemecký posunkový jazyk aj nemčinu. V rámci tejto skupiny je deväť respondentov počujúcich. Okrem toho si 29 respondentov vybralo ako preferovaný

jazyk len nemčinu. V tejto skupine je len jeden respondent počujúci. Pozoruhodné je, že z týchto 29 respondentov 25 uviedlo nemecký posunkový jazyk ako svoj prvý jazyk, niekedy popri nemčine. Niekoľko respondentov z tejto skupiny uviedlo svoje kontaktné údaje a na stránke boli vyzvaní, aby svoje preferencie bližšie vysvetlili. Dvaja respondenti vysvetlili, že čítanie spravodajských článkov je rýchlejšie ako sledovanie videí. Jeden respondent uviedol, že nemčinu považuje za svoj prvý jazyk a DGS za svoj druhý jazyk; v dôsledku toho je preňho konzumácia správ v jeho primárnom jazyku uvoľnenejšia.

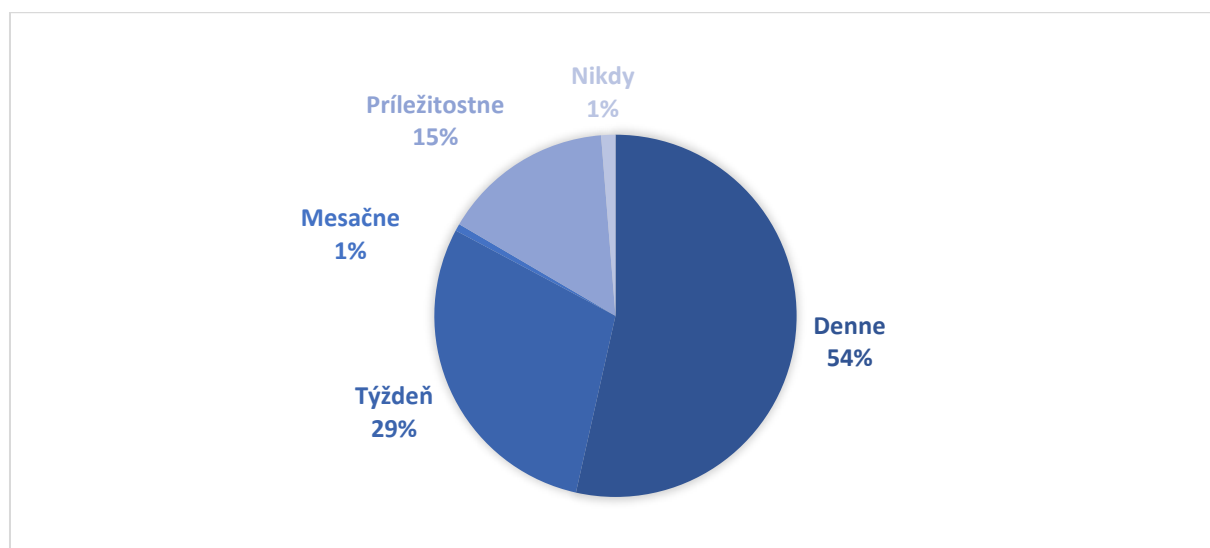

Obrázok 4 - Spotreba všeobecných správ: preferovaný jazyk (Nemecko)

Troja respondenti uviedli iné jazyky, napríklad angličtinu, americký posunkový jazyk (ASL) a medzinárodný posunkový jazyk. Títo respondenti boli z grafu vylúčení (obrázok 4).

4.2.1.3. Holandsko

Zo 157 respondentov 84 uviedlo, že sledujú správy denne. Menšia skupina 46 respondentov sa venuje konzumácii správ každý týždeň, zatiaľ čo 1 respondent sleduje správy len raz za mesiac. Okrem toho 24 respondentov uviedlo, že správy sleduje sporadicky, a 2 respondenti uviedli, že správy nesledujú nikdy. Nasledujúci graf (obrázok 5) znázorňuje jednotlivé frekvencie v percentách, zaokrúhlené na celé čísla.

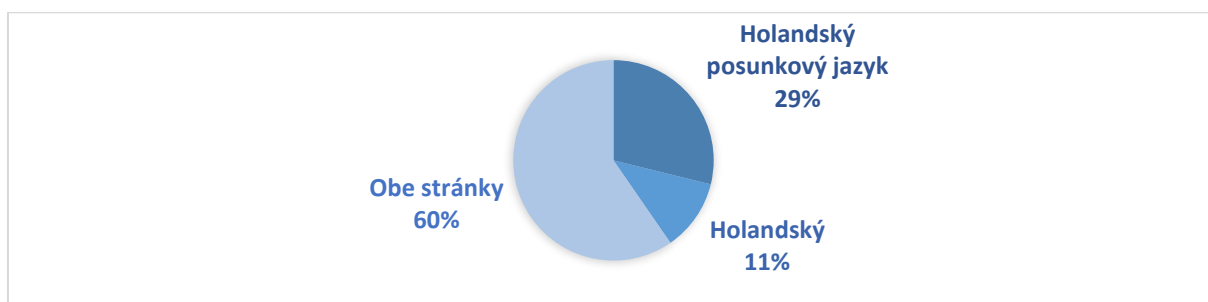
Obrázok 5 - Spotreba všeobecných správ: frekvencia (Holandsko)

Zo 155 respondentov väčšina uprednostňuje sociálne médiá (123 respondentov, 79,3 %) a internet (101 respondentov, 65,2 %). Pravidelne využívajú aj spravodajské aplikácie (81 respondentov, 52,3 %) a televíziu (77 respondentov, 49,7 %). Noviny a časopisy číta 44 respondentov (28,4 %) a 40 respondentov (25,8 %) získava správy prostredníctvom verbálnej komunikácie alebo posunkového jazyka.

Zo 157 respondentov 45 osôb uviedlo, že uprednostňuje sledovanie správ výlučne v holandskom posunkovom jazyku (NGT). Túto skupinu tvoria výlučne respondenti, ktorí sú nepočujúci, nedoslýchaví alebo hluchoslepí. Väčšia skupina 93 respondentov si vybrala holandský posunkový jazyk aj holandčinu. V tejto skupine je 16 počujúcich respondentov.

Okrem toho si 18 respondentov zvolilo holandčinu ako jediný preferovaný jazyk na konzumáciu správ. Z nich 7 je počujúcich, zatiaľ čo zvyšných 11 je nepočujúcich, nedoslýchavých alebo hluchoslepých. Všetci títo respondenti považujú holandský posunkový jazyk za svoj prvý jazyk, často popri holandčine. Jedna respondentka z tejto skupiny poskytla svoje kontaktné údaje a bola vyzvaná, aby sa bližšie vyjadrila k svojim preferenciám. Táto respondentka však na náš e-mail pred dokončením tejto výskumnej správy neodpovedala.

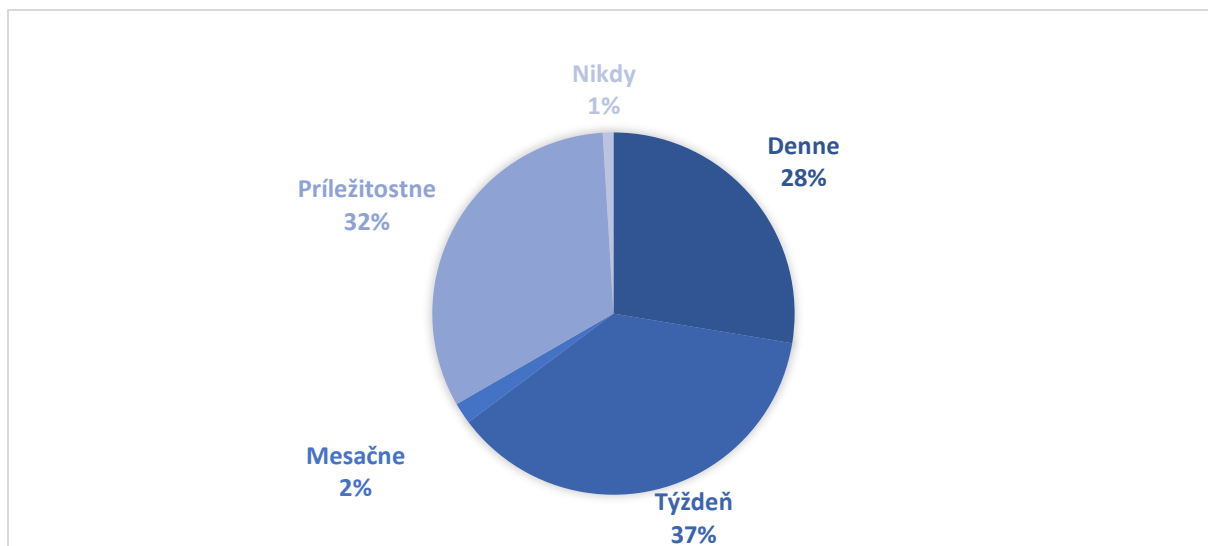
Jeden respondent uprednostnil sledovanie správ v holandčine aj v holandskej posunkovej jazyku (*Nederlands met Gebaren*), čo je systém podporného posunkovania, ktorý dopĺňa hovorenú holandčinu posunkami. Keďže nejde o plnohodnotný jazyk, tento respondent bol z nasledujúceho grafu (obrázok 6) vylúčený.

Obrázok 6 - Spotreba všeobecných správ: preferovaný jazyk (Holandsko)

4.2.1.4. Slovensko

Zo 105 respondentov len 29 uviedlo, že sledujú správy denne, zatiaľ čo väčšia skupina 39 respondentov ich sleduje každý týždeň. Okrem toho skupina 34 respondentov uviedla, že správy sleduje príležitostne. Dvaja respondenti uviedli, že správy sledujú mesačne, a jeden respondent správy nesleduje vôbec. Nasledujúci graf (obrázok 7) znázorňuje jednotlivé frekvencie v percentách, zaokrúhlené na celé čísla.

Obrázok 7 - Spotreba všeobecných správ: frekvencia (Slovensko)

Spomedzi 104 respondentov väčšina pristupuje k správam prostredníctvom internetu (90 respondentov, 86,5 %), nasledujú sociálne médiá (64 respondentov, 61,5 %) a televízia (55 respondentov, 52,9 %). Medzi menej často uvádzané zdroje patria spravodajské aplikácie (27 respondentov, 26 %), noviny a časopisy (21 respondentov, 20,2 %) a verbálna/posunková komunikácia (19 respondentov, 18,3 %).

Zo 105 respondentov značná časť, konkrétne 78, uviedla, že uprednostňuje slovenský posunkový jazyk (SPJ) ako jazyk, v ktorom sleduje správy. Pozoruhodné je, že traja z týchto respondentov sú počujúci, zatiaľ čo väčšina je nepočujúca, nedoslýchavá alebo hluchoslepá. Iba päť respondentov si vybralo oba jazyky: Slovenský posunkový jazyk aj slovenčinu. Z týchto piatich respondentov sú štyria nepočujúci, nedoslýchaví alebo hluchoslepí, zatiaľ čo jeden je počujúci.

Okrem toho 14 respondentov uviedlo slovenčinu ako jediný preferovaný jazyk. Z tejto skupiny je päť respondentov počujúcich, zatiaľ čo štyria zo 14 sú nepočujúci, nedoslýchaví alebo hluchoslepí a za svoj prvý jazyk považujú slovenský posunkový jazyk. Títo respondenti, žiaľ, neposkytli kontaktné údaje pre ďalšie objasnenie.

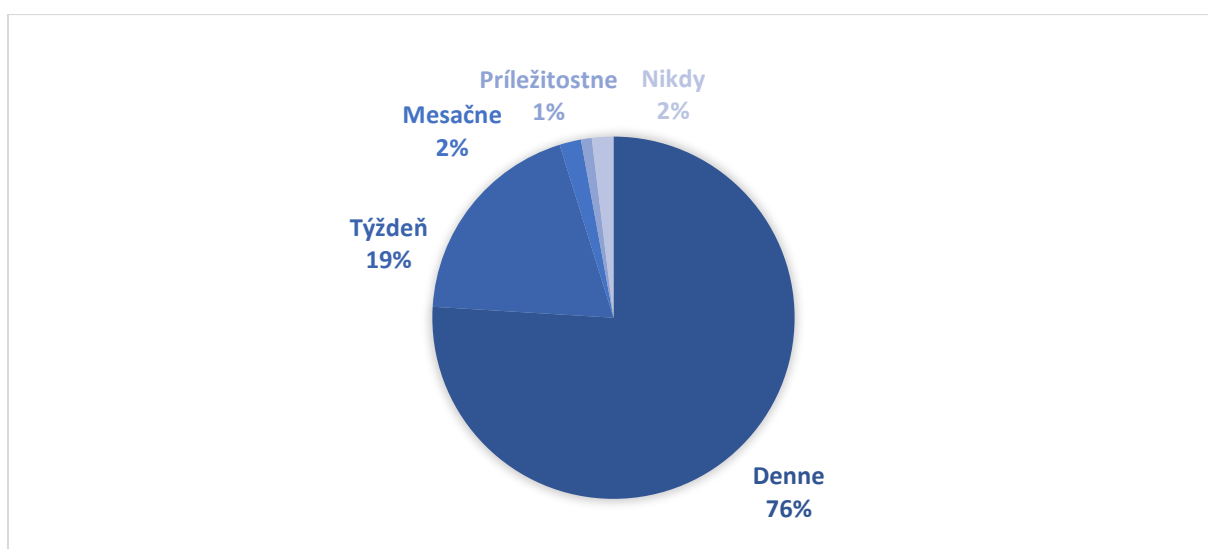
Napokon sedem respondentov uviedlo, že používajú *posunkovanú slovenčinu*, čo v doslovnom preklade znamená "podpísanú slovenčinu". Tento posunkový systém podporuje hovorenú slovenčinu posunkami, ale nie je to plnohodnotný posunkový jazyk. Z tohto dôvodu boli používatelia tohto systému z nasledujúceho grafu vylúčení, rovnako ako respondent, ktorý uviedol, že uprednostňuje ruský a ukrajinský jazyk.

Obrázok 8 - Spotreba všeobecných správ: preferovaný jazyk (Slovensko)

4.2.1.5. Švédsko

Zo 104 respondentov významná skupina 79 uviedla, že sleduje správy denne. Menšia skupina 20 respondentov tak robí každý týždeň, zatiaľ čo 2 respondenti konzumujú správy len raz za mesiac. Okrem toho jeden respondent uviedol, že správy sleduje sporadicky, a dvaja respondenti uviedli, že správy nesledujú nikdy. Nasledujúci graf (obrázok 9) znázorňuje jednotlivé frekvencie v percentách, zaokrúhlené na celé čísla.

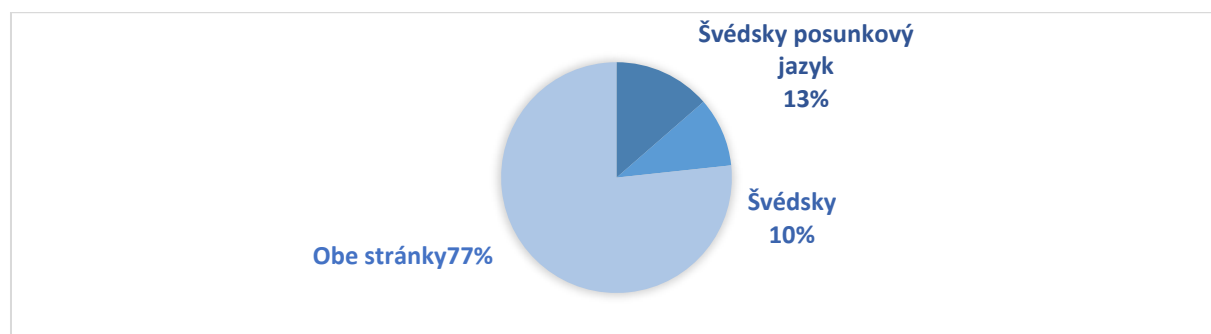

Obrázok 9 - Spotreba všeobecných správ: frekvencia (Švédsko)

Spomedzi 102 respondentov sú najčastejšie používanými kanálmi na konzumáciu správ internet (84 respondentov, 82,4 %) a sociálne médiá (82 respondentov, 80,4 %). Spravodajské aplikácie vyhľadáva 59 respondentov (57,8 %), zatiaľ čo televízia sa spomína o niečo menej často (48 respondentov, 47,1 %). Noviny a časopisy priťahujú pozornosť 26 respondentov (25,5 %) a ústnu/posunkovú komunikáciu využíva ako zdroj správ 17 respondentov (16,7 %).

Zo 104 respondentov iba 14 uviedlo švédsky posunkový jazyk ako jediný preferovaný jazyk na sledovanie správ. Všetci respondenti v tejto skupine sú nepočujúci,

nedoslychaví alebo hluchoslepí. Väčšia skupina 79 respondentov označila ako preferovaný jazyk švédsky posunkový jazyk aj švédčinu.

Obrázok 10 - Spotreba všeobecných správ: preferovaný jazyk (Švédsko)

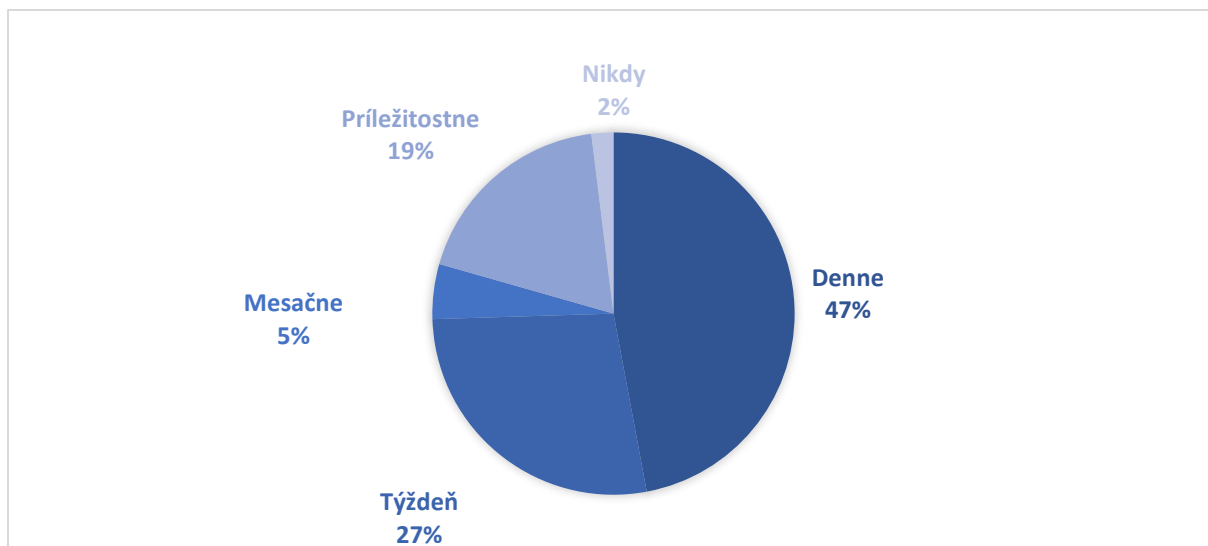
Okrem toho 10 respondentov uviedlo ako preferovaný jazyk na konzumáciu správ len švédčinu, z toho dvaja sú počujúci. Zvyšných osem respondentov, ktorí sú nepočujúci, nedoslychaví alebo hluchoslepí, uviedlo ako svoj prvý jazyk švédsky posunkový jazyk. Dvaja z týchto respondentov poskytli svoje kontaktné údaje pre ďalšie vysvetlenie. Uprednostňujú čítanie vo švédčine, pretože im umožňuje rýchlo prelistovať text a zistiť, či ich obsah zaujíma alebo nie. Ak áno, môžu si ho potom prečítať pomalšie alebo sa rozhodnúť pre verziu v posunkovom jazyku.

Jeden respondent uviedol, že uprednostňuje iný posunkový jazyk, konkrétne švajčiarsky nemecký posunkový jazyk, a preto bol z grafu vylúčený (obrázok 10).

4.2.1.6. Francúzsko

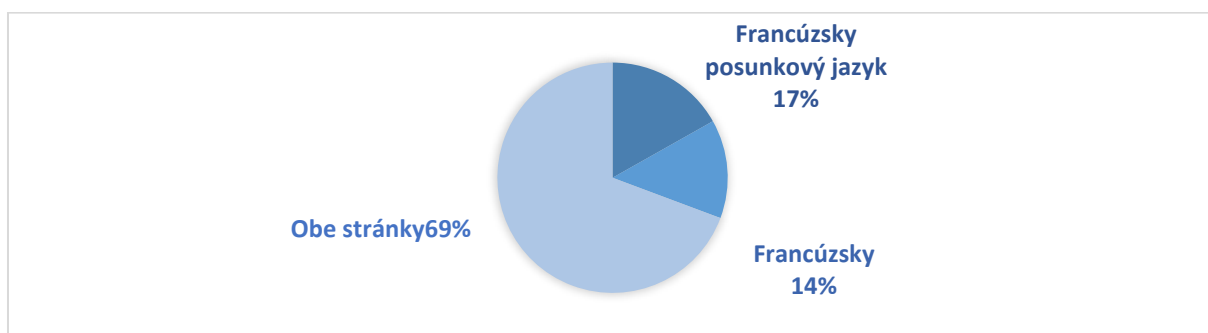
Zo 102 respondentov 48 uviedlo, že sledujú správy denne. Menšie skupiny 28 a 19 respondentov uviedli, že sledujú správy týždenne, resp. sporadicky. Iba 5 respondentov uviedlo, že konzumáciu správ obmedzujú na mesačnú frekvenciu, zatiaľ čo 2 respondenti nesledujú správy nikdy. Nasledujúci graf (obr. 11) znázorňuje jednotlivé frekvencie v percentách, zaokrúhlené na celé čísla.

Zo 100 respondentov väčšina pristupuje k správam prostredníctvom internetu (79 %), nasledujú sociálne médiá (62 %) a televízia (51 %). Spravodajské aplikácie (33 %) a noviny/časopisy (32 %) sa používajú menej často. Napokon malá skupina 19 respondentov uviedla, že získava správy od iných.

Obrázok 11 - Spotreba všeobecných správ: frekvencia (Francúzsko)

Zo 102 respondentov 17 uviedlo, že uprednostňuje sledovanie správ vo francúzskom posunkovom jazyku (LSF). Túto skupinu tvoria výlučne nepočujúce, nedoslýchavé alebo hluchoslepé osoby. Väčšia skupina 70 respondentov vyjadrila preferenciu pre francúzsky posunkový jazyk aj francúzštinu. Z tejto skupiny je len päť počujúcich respondentov.

Obrázok 12 - Spotreba všeobecných správ: preferovaný jazyk (Francúzsko)

Štrnásť respondentov uviedlo ako jazyk, ktorý uprednostňujú pri sledovaní správ, len francúzštinu. Z tejto skupiny je päť počujúcich, zatiaľ čo zvyšných deväť je nepočujúcich, nedoslýchavých alebo hluchoslepých. Osem z týchto respondentov uviedlo francúzsky posunkový jazyk (LSF) ako svoj prvý jazyk popri francúzštine. Jeden respondent uviedol ako preferovaný jazyk popri francúzštine aj LfPC (*Langue française Parlée Complétée*). Ide o posunkový systém, ktorý podporuje hovorený jazyk pomocou posunkov. Štyria z týchto respondentov uviedli svoje kontaktné údaje pre prípadné ďalšie vysvetlenie. Z ich odpovedí možno identifikovať nasledujúce dôvody, prečo uprednostňujú sledovanie správ vo francúzštine:

- **Písomná francúzština ako prvý jazyk:** Jeden respondent uviedol, že čítanie spravodajského obsahu vo francúzštine je pohodlnejšie a prístupnejšie, pretože je to jeho rodný jazyk.
- **Rýchlosť a efektívnosť:** Písomný obsah ponúka flexibilitu a voľnosť pri čítaní, čo im umožňuje riadiť tempo čítania namiesto toho, aby museli sledovať pevné tempo videa. V písaných textoch môžu preskakovať alebo sa zamerať na časti, ktoré ich zaujímajú, čo tiež šetrí čas. Bolo tiež zistené, že sledovanie videa v posunkovom jazyku trvá dlhšie ako čítanie písaného textu. Jeden respondent dokonca uviedol, že informácie sa ľahšie vyhľadávajú, keď sú správy v písomnej podobe; vďaka funkcii vyhľadávania je jednoduchšie nájsť konkrétne informácie v texte ako vo videu v posunkovom jazyku.
- **Ďalšie novinové články k dispozícii:** Respondenti sa domnievali, že je k dispozícii viac spravodajských článkov v písomnej forme, čo im umožňuje prístup k širšiemu rozsahu obsahu. Jeden respondent však uviedol, že existuje len málo alebo žiadne spravodajstvo pokrývajúce správy týkajúce sa nepočujúcich.
- **Hĺbka a pluralita perspektív:** Všeobecné správy v posunkovom jazyku často nemajú dostatočnú hĺbku a rôznorodosť perspektív v porovnaní s písanými spravodajskými článkami z iných dostupných zdrojov, ktoré respondentom umožňujú podrobnejšie skúmať témy a zvažovať rôzne uhly pohľadu.

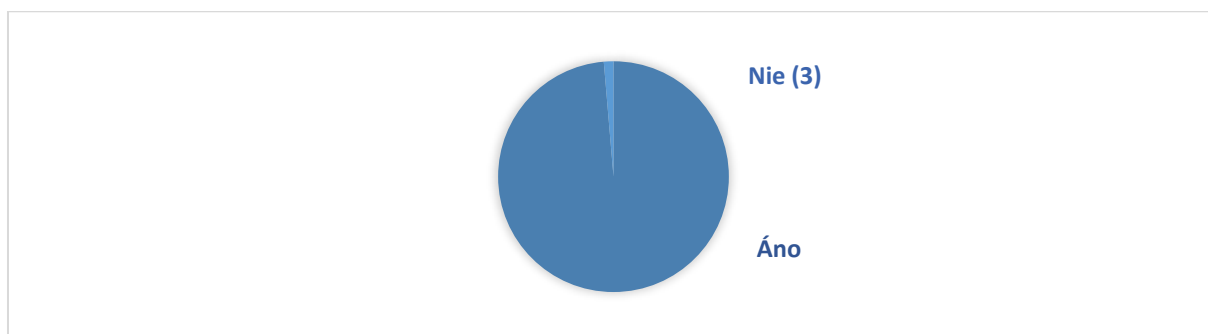
Jeden respondent uviedol ako preferovaný jazyk arabčinu, a preto bol z grafu vylúčený (obrázok 12).

4.2.2. Spotreba spravodajského obsahu zo strany DJE

V tejto časti prieskumu sa respondentov najprv pýtame, či poznajú spravodajský obsah v ich národnom posunkovom jazyku, ktorý vytvárajú organizácie v rámci konzorcia Deaf Journalism Europe (DJE). Respondenti, ktorí uvedú, že tento spravodajský obsah nepoznajú, sú potom presmerovaní na otázky o iných ponukách spravodajstva v posunkovom jazyku. Druhá otázka sa zameriava na to, či respondenti skutočne sledujú správy v posunkovom jazyku. Ak respondent odpovie kladne ("áno"), je opýtaný, ako často sleduje tento spravodajský obsah a prostredníctvom akých kanálov. Respondentov, ktorí uviedli, že nesledujú spravodajský obsah v posunkovom jazyku ("nie"), sa pýtame na dôvody, ktoré ich k tomu vedú.

4.2.2.1. Flámsko (Belgicko)

Všetkých 223 respondentov uviedlo, že sú oboznámení s *VGT nieuws*. Z tejto skupiny 220 respondentov (98,7 %) sleduje *VGT nieuws*, pričom len 3 respondenti (1,3 %) uviedli, že správy nesledujú.

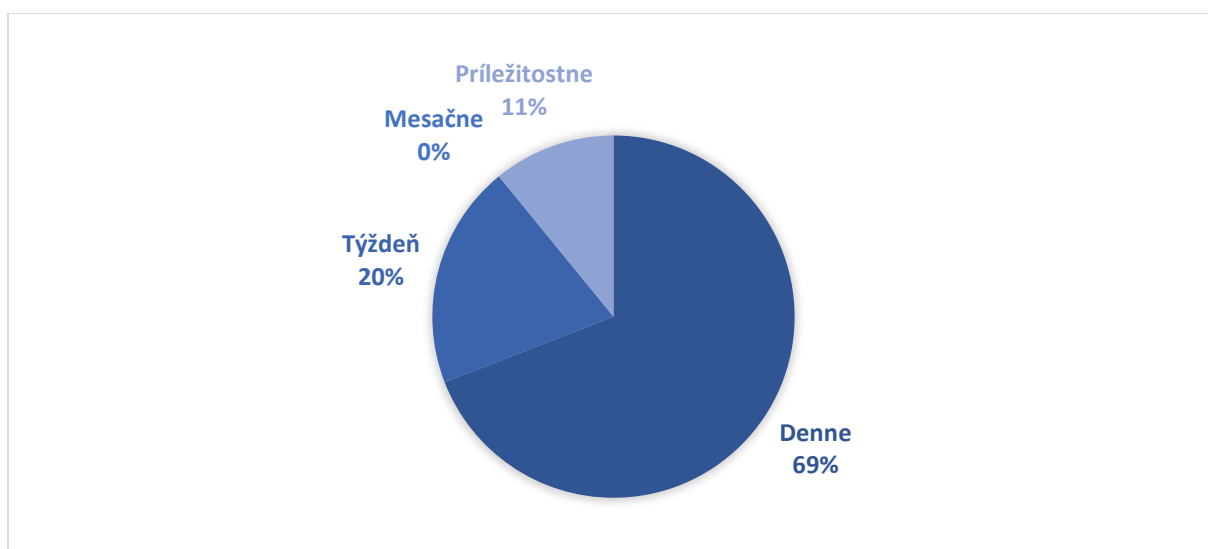
Obrázok 13 - Sledujete "VGT nieuws"?

Poslední traja respondenti uviedli svoje dôvody na otázku "Prečo nesledujete *VGT nieuws*?":

- **Respondent č. 1** (nepočujúci/hluchoslepý, veková kategória 45-54 rokov) uprednostňuje čítanie, napríklad na internete a prostredníctvom spravodajských aplikácií. Sledovanie správ v televízii nie je na zozname ich preferencií vysoko. Tento respondent uviedol, že jeho preferovaným jazykom na konzumáciu správ je holandčina, ale tiež uvádza, že by sledoval správy vo flámskom posunkovom jazyku (VGT), ak by ich prezentoval nepočujúci moderátor. Po ďalšej analýze sa zdá, že *VGT nieuws* považuje za dôležité pre podporu flámskej komunity nepočujúcich, ale osobne je spokojný s dostupnými voľne písanými holandskými zdrojmi správ.
- **Respondent č. 2** uviedol, že nerozumie *VGT nieuws*, keďže podľa jeho slov pozná len asi 400 posunkov. Tento respondent je počujúci a patrí do vekovej kategórie 55 - 64 rokov. Vyjadril sa, že uprednostňuje sledovanie správ s počujúcim tlmočníkom, ktorý prekladá z holandčiny do flámskeho posunkového jazyka.
- **Respondent č. 3** (nepočujúci/hluchoslepý, veková kategória 45-54 rokov) vo svojej odpovedi jednoducho uviedol "bez tlmočníka" bez ďalšieho upresnenia. Tento respondent však uviedol, že sleduje spravodajskú reláciu o 19:00 hod. z VRT so počujúcimi tlmočníkmi. Je pozoruhodné, že v prieskume vyjadrila preferenciu pre správy prezentované nepočujúcim moderátorom, a nie počujúcim tlmočníkom. Respondentka udelila súhlas, aby sme ju kontaktovali za účelom ďalšieho objasnenia. Keď ju kontaktoval výskumník, predložila video vo

flámskom posunkovom jazyku a vyjadrila zmätok v súvislosti so svojou mediálnou spotrebou, *pričom* uviedla, že sleduje VGT *nieuws* a zároveň tradične sleduje tlmočené správy so počujúcimi tlmočníkmi na VRT. Nebola si istá, prečo na otázku, či sleduje VGT *nieuws*, odpovedala "nie". Pod slovom "bez tlmočníka" mala na mysli, že radšej nesleduje počujúcich tlmočníkov, keďže ona aj jej manžel priznali, že tlmočníkom úplne nerozumejú. Následne uprednostňuje nepočujúcich moderátorov vo VGT *nieuws*, čiastočne preto, že videá sú kratšie a zrozumiteľnejšie. Spomenula tiež, že tieto videá často sleduje vo svojom voľnom čase, napríklad keď čaká v aute, kým jej deti prídu zo školy.

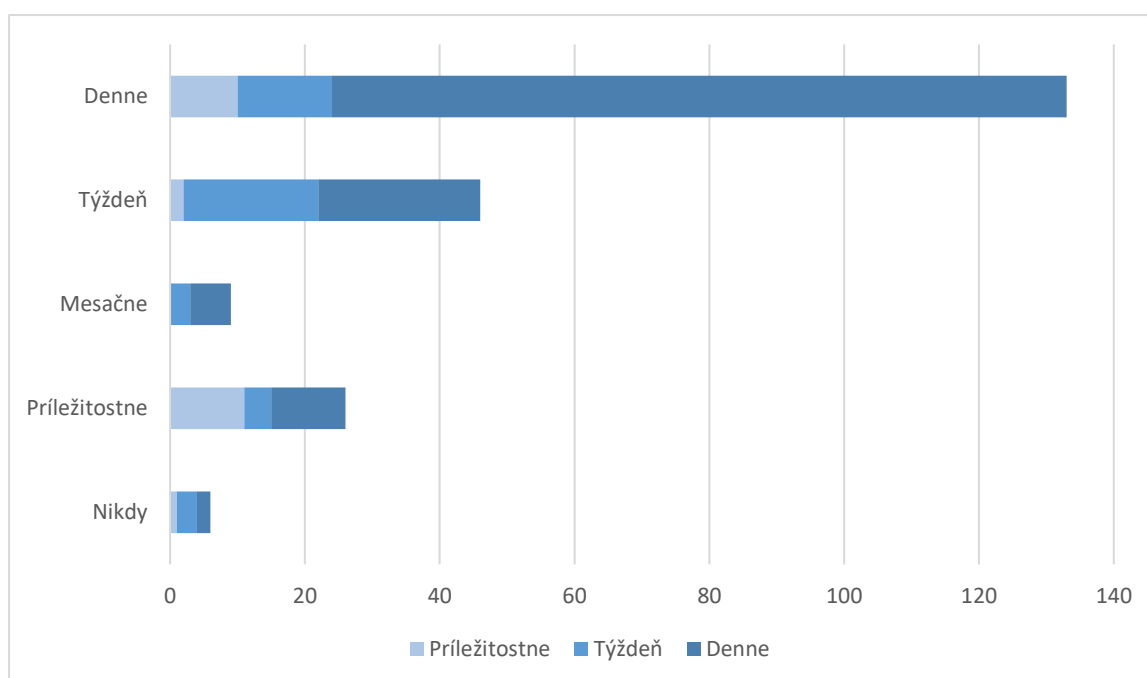
Na otázku o frekvencii sledovania VGT *nieuws* väčšina respondentov uviedla, že ho sleduje denne. Celkovo 152 respondentov sleduje VGT *nieuws* denne, zatiaľ čo 44 respondentov sleduje týždenne. Okrem toho menšia skupina 24 respondentov uviedla, že sleduje VGT *nieuws* sporadicky.

Obrázok 14 - Ako často sledujete "VGT nieuws"?

Na skúmanie toho, či existujú rozdiely v správaní respondentov pri sledovaní všeobecných správ a VGT *nieuws*, sa používa stĺpcový graf. V nasledujúcom grafe (obrázok 15) predstavuje os y frekvenciu sledovania všeobecných správ, zatiaľ čo os x predstavuje počet respondentov v jednotlivých kategóriách frekvencie sledovania VGT *nieuws*. Graf (obrázok 15) odhaľuje posuny v štruktúre spotreby spravodajstva. Konkrétne analýza ukazuje, že väčší počet respondentov sleduje VGT *nieuws* častejšie v porovnaní so všeobecným spravodajstvom. Sú napríklad respondenti, ktorí sledujú všeobecné spravodajstvo len raz za týždeň, raz za mesiac, občas alebo vôbec, no napriek tomu sú viac motivovaní konzumovať VGT *nieuws* na dennej báze.

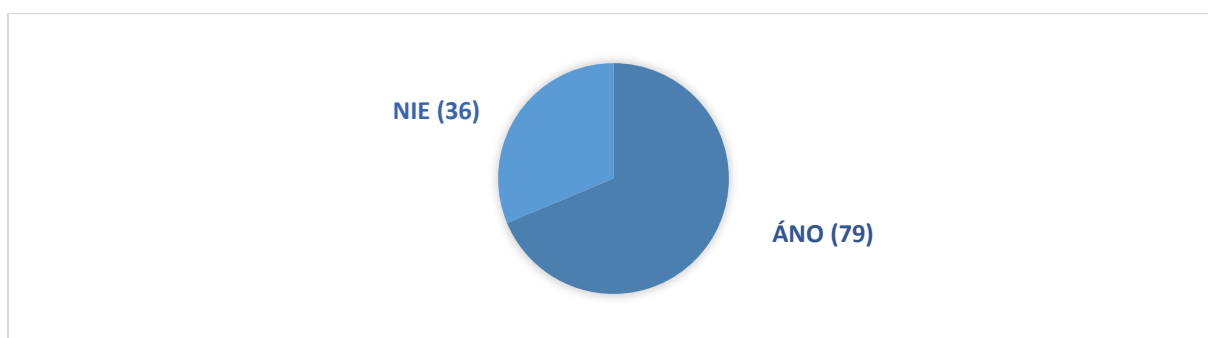
Na otázku *"Prostredníctvom ktorého kanála sledujete videá VGT nieuws ?"* mohlo 220 respondentov vybrať rôzne možnosti. Z analýzy vyplýva, že najčastejšie používanými kanálmi na sledovanie VGT nieuws sú Instagram (133 respondentov, 60,5 %) a Facebook (114 respondentov, 51,8 %). Okrem toho je pozoruhodné, že respondenti mladší ako 18 rokov používajú výlučne Instagram, zatiaľ čo respondenti vo veku 75 rokov a viac nemajú na túto platformu prístup vôbec. Z údajov vyplýva, že Instagram je populárny predovšetkým medzi mladšími vekovými skupinami (do 45 rokov). Medzi respondentmi vo veku 45 rokov a staršími je Facebook konzultovaný častejšie ako Instagram a tiež sa zvyšuje používanie webových stránok (45 respondentov, 20,5 %) a informačných bulletinov (34 respondentov, 15,5 %). Okrem toho je vo vekovej kategórii 55-64 rokov v porovnaní s ostatnými vekovými skupinami mimoriadne obľúbený YouTube (34 respondentov, 15,5 %).

Obrázok 15 - Porovnanie sledovanosti: všeobecné správy a "VGT nieuws"

4.2.2.2. Nemecko

Vďaka spolufinancovaniu z projektu DJE pripravuje manua od 6. novembra 2023 spravodajský servis *Taubenschlag* v nemeckom posunkovom jazyku a nemčine. Zo 186 respondentov pozná tento spravodajský servis 115 (61,8 %). Medzi 71 respondentmi (38,2 %), ktorí ju nepoznajú, nie sú žiadne výrazné sociálno-demografické rozdiely. Zo 115 respondentov, ktorí *Taubenschlag* poznajú, ho aktívne sleduje 79 (68,7 %).

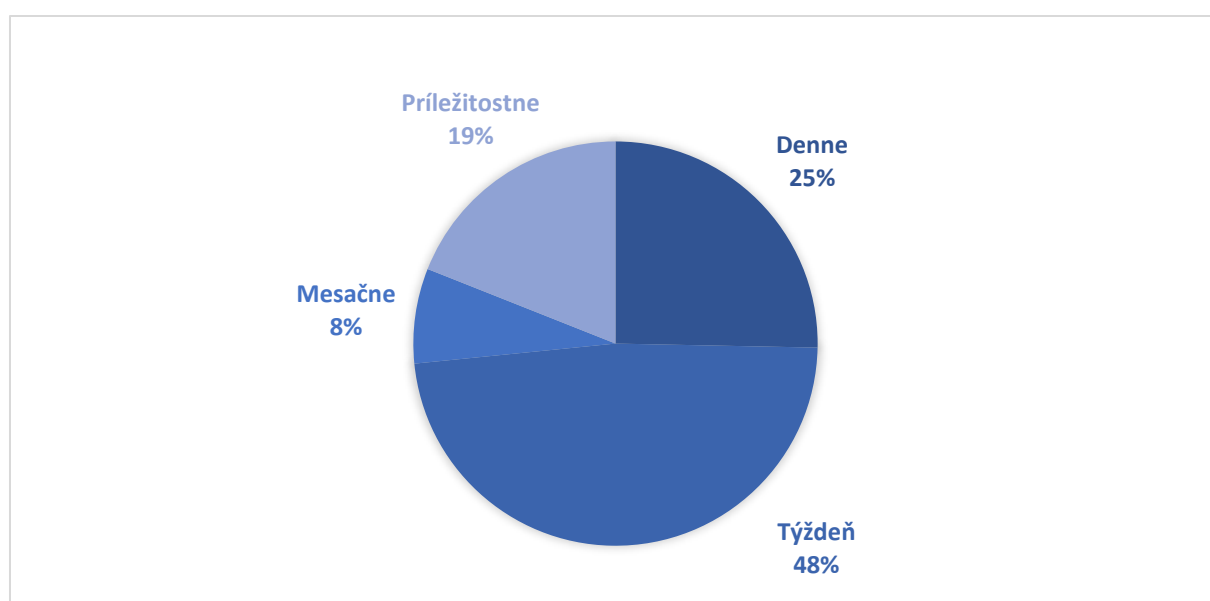
Obrázok 16 - Sledujete "Taubenschlag"?

Všetkých 36 respondentov, ktorí sa neriadia *Taubenschlagom*, sú nepočujúci, nedoslýchaví alebo hluchoslepí. Pre svoju voľbu uviedli rôzne dôvody:

- **Nedostatok času:** 16 respondentov uviedlo ako dôvod nedostatok času. Niektorí uviedli konkrétne dôvody svojho obmedzeného času.
- **Paywall:** 2 respondenti uviedli, že nechcú platiť za prístup k spravodajským službám.
- **Nedostatok informácií:** 3 respondenti uviedli, že nemajú dostatok informácií o *Taubenschlagu* alebo nevedia, kde sa k nim dostať.
- **Frekvencia publikovania:** 4 respondenti mali rozdielne názory na frekvenciu publikovania *Taubenschlagu*. Traja respondenti mali pocit, že správ je príliš málo, zatiaľ čo ostatní sa vyjadrili, že sa cítia zahltení množstvom informácií (čo sa môže týkať správ vo všeobecnosti, a nie konkrétne časopisu *Taubenschlag*).
- **Nedostatok záujmu:** 4 respondenti nevideli v *Taubenschlagu* hodnotu, a preto neprejavili záujem o jeho sledovanie. Jeden respondent uviedol, že uprednostňuje noviny a televíziu.

- **Uprednostňovanie obsahu:** 1 respondent uviedol, že uprednostňuje správy o svojom regióne a Nemecku (napr. politické správy) pred správami týkajúcimi sa konkrétne hluchoty.
- **Používanie posunkového jazyka:** 1 respondent uviedol, že službu nesleduje kvôli štýlu posunkového jazyka, ktorú používajú moderátori.
- **Budúci záujem:** 1 respondent uviedol, že v budúcnosti plánuje sledovať *Taubenschlag*.

Štyria respondenti nevedeli uviesť svoje dôvody, pretože si sami neboli istí.

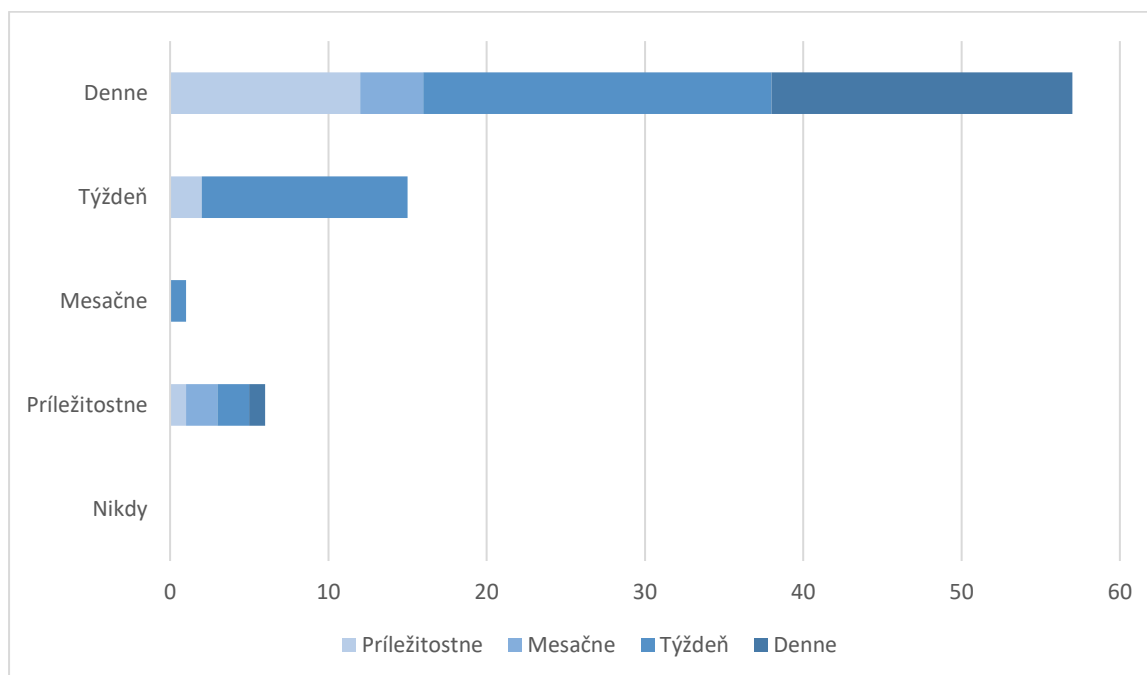

Obrázok 17 - Ako často sledujete "Taubenschlag täglich"?

Analýza frekvencie sledovania ukazuje, že väčšina respondentov pristupuje k platforme *Taubenschlag* každý týždeň. Z celkového počtu respondentov 38 využíva *Taubenschlag* týždenne, ďalej 20 respondentov, ktorí k nej pristupujú denne, a 15 respondentov, ktorí ju využívajú príležitostne. Menšia skupina 6 respondentov pristupuje na *Taubenschlag* mesačne.

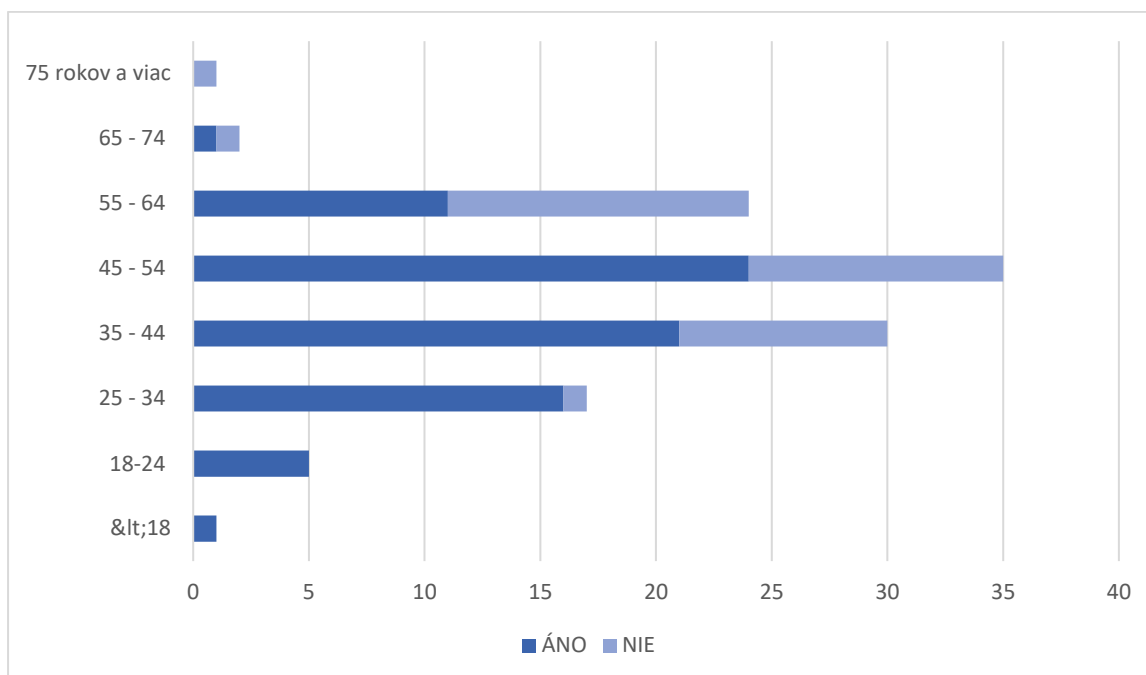
Na skúmanie rozdielov v návykoch respondentov pri sledovaní všeobecných správ a *Taubenschlagu* sa používa stĺpcový graf (obrázok 18). V grafe os y predstavuje frekvenciu konzumácie všeobecného spravodajstva, zatiaľ čo os x zobrazuje počet respondentov v jednotlivých kategóriách frekvencie sledovania *Taubenschlagu*. Z výsledkov vyplýva, že pomerne málo respondentov sleduje *Taubenschlag* častejšie ako všeobecné

spravodajstvo. V skutočnosti niektorí respondenti pristupujú k *Taubenschlagu* menej často ako denne konzumujú všeobecné spravodajstvo.

Obrázok 18 - Porovnanie správania pri sledovaní: všeobecné správy a "Taubenschlag täglich"

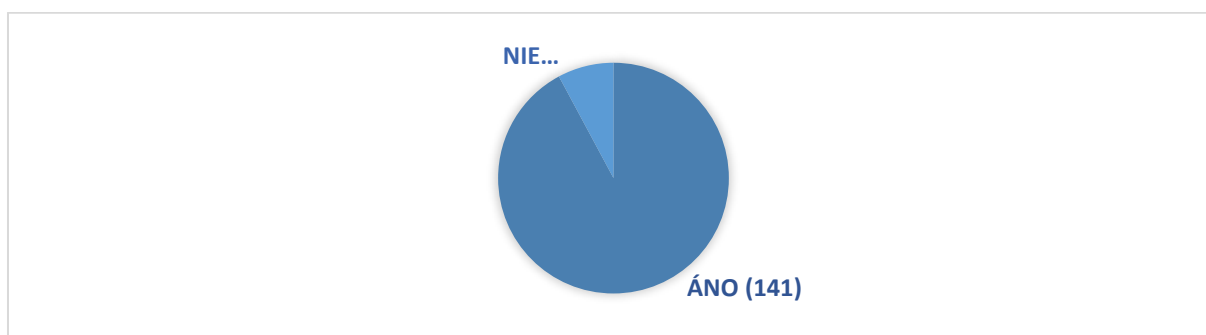
Kedže spravodajská služba manua, *Taubenschlag täglich*, je dostupná len na dvoch platformách (webová stránka a Instagram), neskúmali sme, ktoré kanály respondenti používajú na prístup k nej. Napriek tomu sme považovali za cenné analyzovať, ktoré vekové skupiny túto spravodajskú službu sledujú (pozri obrázok 19). Hoci počet respondentov je obmedzený, je pozoruhodné, že o sledovanie *Taubenschlag täglich* majú záujem najmä mladšie vekové skupiny.

Obrázok 19 - Sledujete "Taubenschlag"? (vekové kategórie)

4.2.2.3. Holandsko

Od začiatku septembra 2023 spustila spoločnosť Turkoois s podporou projektu DJE spravodajský servis v holandskom posunkovom jazyku s názvom DNieuws. Zo 157 respondentov 153 (97,5 %) uviedlo, že o tejto spravodajskej službe vie, z toho 141 (92,2 %) ju aktívne sleduje.

Obrázok 20 - Sledujete "DNieuws"?

Iba 12 respondentov (7,8 %) nesleduje DNieuws a ich dôvody sú nasledovné:

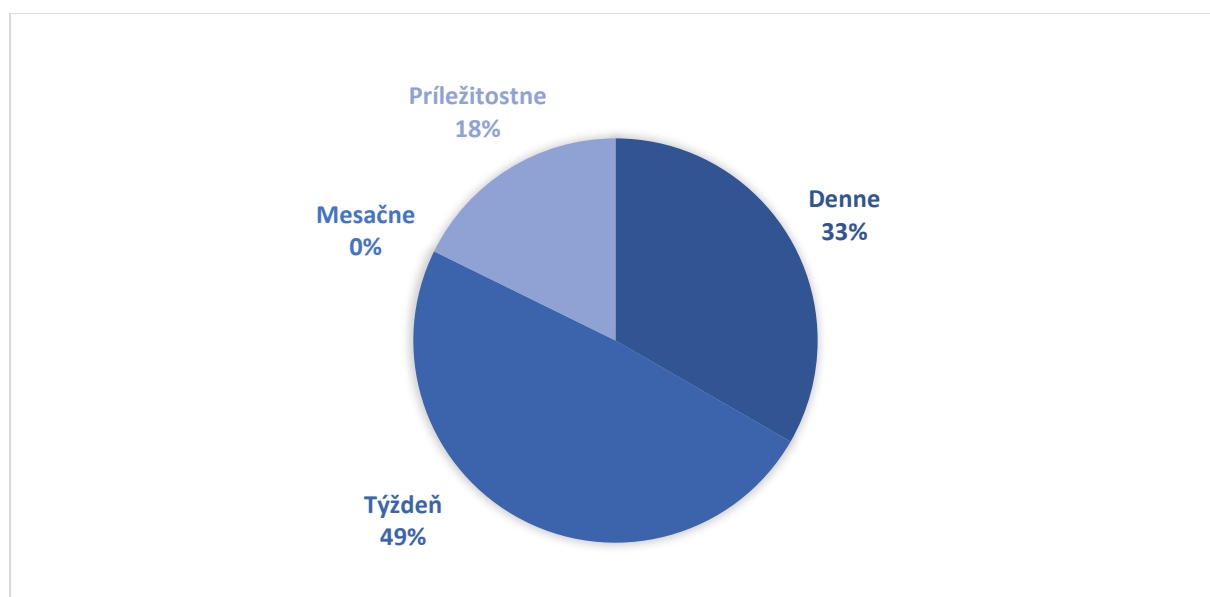
- **Nízka viditeľnosť:** Dvaja respondenti uviedli, že *DNieuws* sa objavujú len zriedka, pretože nie sú veľmi aktívni na sociálnych sieťach. Navrhli, aby sa spravodajské

videá distribuovali prostredníctvom e-mailu alebo spravodajských aplikácií, aby mohli dostávať upozornenia.

- **Uprednostňovanie iných formátov:** Traja respondenti uprednostňovali čítanie správ v holandčine alebo sledovanie spravodajstva s titulkami. Jeden respondent uviedol, že titulky nie sú k dispozícii pre videá *DNieuws*.
- **Nedostatok záujmu:** Traja respondenti neprejavili záujem o *DNieuws*. Jeden z nich označil obsah za príliš dlhý, zatiaľ čo ďalší uviedol, že sa často zaoberá "starými správami", čo môže znamenať, že *DNieuws* uverejňuje správy neskôr ako hlavné zdroje.
- **Politické preferencie:** Jeden respondent sa domnieva, že *DNieuws* je politicky "príliš ľavicovo orientovaná".
- **Význam *DNieuws*:** Jeden počujúci respondent v prieskume uviedol, že osobne *DNieuws* nesleduje, ale považuje túto službu za dôležitú pre nepočujúcich a nedoslýchavých vrátane svojho dieťaťa.

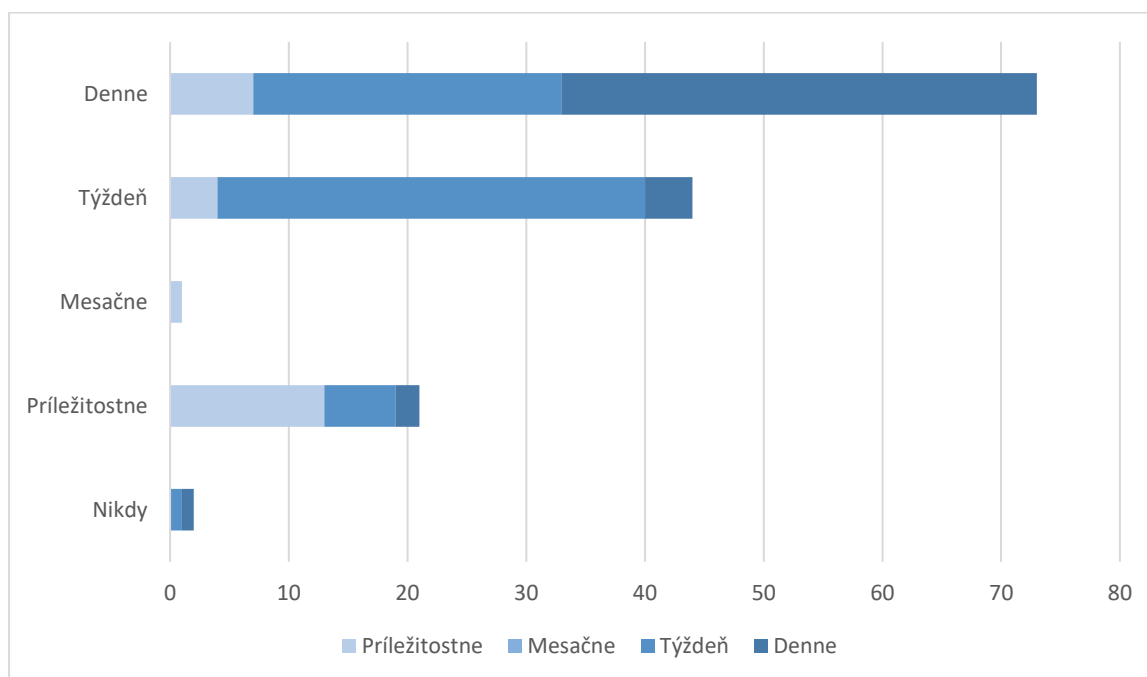
Jeden respondent neuviedol konkrétny dôvod nedodržiavania *DNieuws*.

Pokiaľ ide o frekvenciu sledovania *DNieuws*, väčšina respondentov uviedla, že ho sleduje každý týždeň. Celkovo 69 respondentov sleduje *DNieuws* týždenne, 47 respondentov ho sleduje denne a 25 respondentov ho sleduje príležitostne.

Obrázok 21 - Ako často sledujete "DNieuws"?

Na analýzu rozdielov v sledovanosti všeobecných správ a *DNieuws* bol vytvorený stĺpcový graf (obrázok 22). V tomto grafe os y predstavuje frekvenciu konzumácie všeobecných správ, zatiaľ čo os x zobrazuje počet respondentov v jednotlivých kategóriách frekvencie *DNieuws*. Z výsledkov vyplýva, že *DNieuws* denne sleduje menej respondentov ako všeobecné správy. Zároveň niektorí respondenti, ktorí sledujú všeobecné správy len raz za týždeň, sporadicky alebo vôbec, sledujú *DNieuws* častejšie.

Obrázok 22 - Porovnanie sledovanosti: všeobecné správy a "DNieuws"

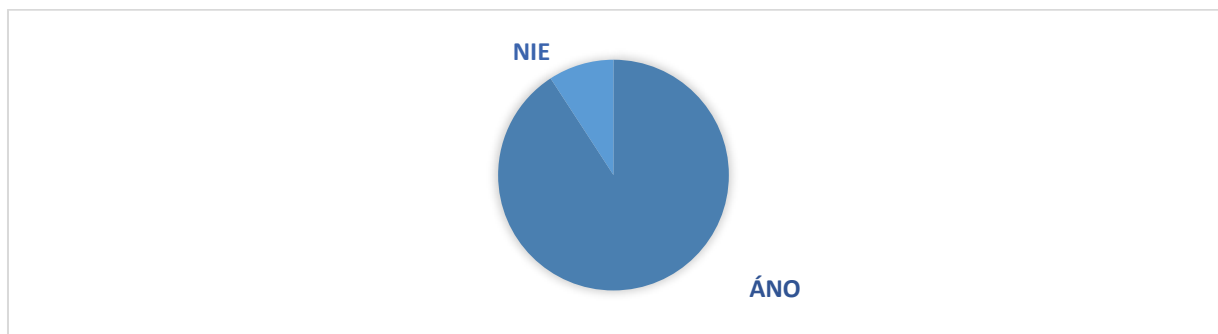
Pokiaľ ide o platformy používané na sledovanie videí *DNieuws*, 141 respondentov mohlo vybrať viacero možností. Najčastejšie používanou platformou bol Instagram, ktorý si vybralo 110 respondentov (78 %). Ostatné platformy sa používali podstatne menej často, a to v nasledujúcom poradí: Facebook (42 respondentov, 29,8 %), YouTube (29 respondentov, 20,6 %), kanál WhatsApp (19 respondentov, 13,5 %) a webová stránka *DNieuws* (18 respondentov, 12,8 %). Z ďalšej analýzy vyplýva, že Instagram používajú predovšetkým mladšie vekové skupiny (do 55 rokov). Okrem toho je pozoruhodné, že respondenti zo starších vekových kategórií sú pomerne málo zastúpení.

4.2.2.4. Slovensko

Správy SPJ, spravodajský servis v slovenskom posunkovom jazyku, je k dispozícii od septembra 2023, čo umožnil projekt DJE. Zo 105 respondentov 98 (93,3 %) uviedlo, že o tejto službe vie, z toho 89 (90,8 %) ju aktívne sleduje.

Iba 9 respondentov (9,2 %) nesleduje *Správy SPJ* a ich dôvody sú nasledovné:

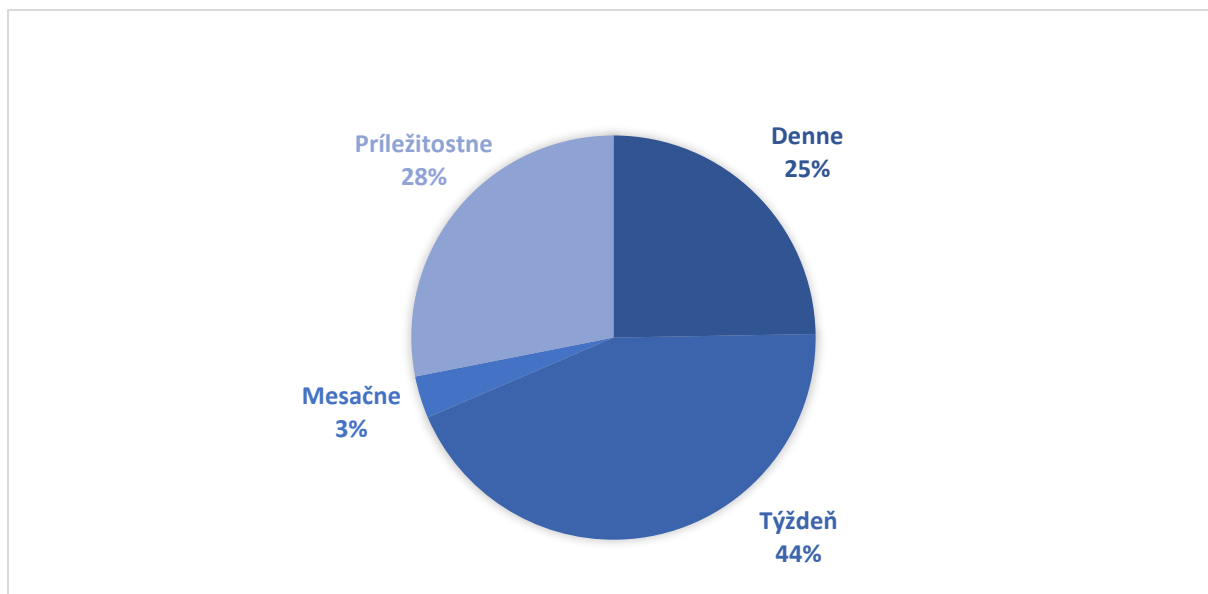
- **Nedostatok času:** Dvaja respondenti uviedli, že nemajú čas sledovať *Správy SPJ*.
- **Náklady:** Jeden respondent uviedol finančné dôvody, prečo nesleduje *Správy SPJ*. To je pozoruhodné, keďže spravodajský servis je verejnosti poskytovaný bezplatne.
- **Uprednostňovanie iných zdrojov:** Jeden respondent uviedol, že uprednostňuje sledovanie správ z národnostného vysielania RTVS, ktoré sú dostupné s tlmočením do slovenského posunkového jazyka (SPJ).
- **Viditeľnosť:** Dvaja respondenti sa domnievali, že viditeľnosť tejto spravodajskej služby, napríklad na sociálnych sieťach, je nedostatočná.

Obrázok 23 - Sledujete "Správy SPJ"?

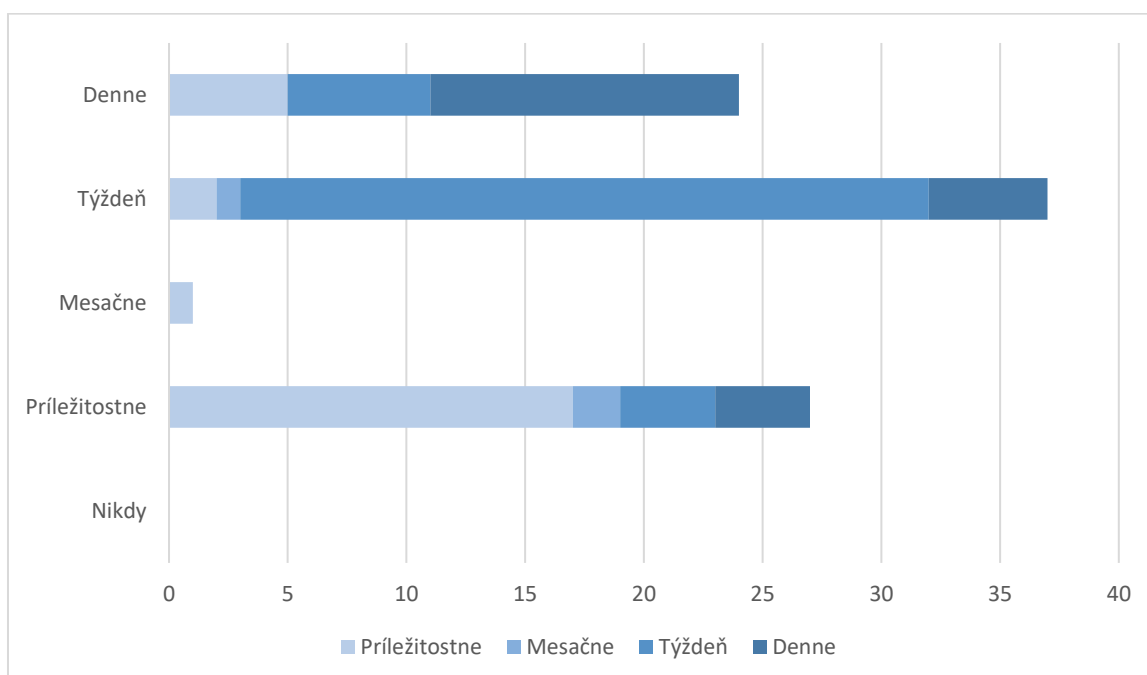
Traja respondenti uviedli nejasné alebo neúplné odpovede a na konci prieskumu, žiaľ, neuviedli svoje kontaktné údaje, čo znemožnilo ďalšie objasnenie.

Spomedzi 89 respondentov, ktorí sledujú *Správy SPJ*, 39 uviedlo, že ich sledujú každý týždeň. Skupina 25 respondentov ho sleduje sporadicky a 22 respondentov sleduje tento spravodajský zdroj denne. Len veľmi malý počet, 3 respondenti, uviedol, že tento spravodajský servis v slovenskom posunkovom jazyku sleduje mesačne.

Obrázok 24 - Ako často sledujete Správy SPJ?

Na analýzu rozdielov v spotrebe správ medzi všeobecnými správami a *Správami SPJ* bol vytvorený stĺpcový graf (obrázok 25). V tomto grafe os y predstavuje frekvenciu konzumácie všeobecných správ, zatiaľ čo os x zobrazuje počet respondentov v jednotlivých kategóriách frekvencie Správy SPJ. Je pozoruhodné, že väčší počet respondentov, ktorí sledujú všeobecné správy týždenne, sleduje týždenne aj *Správy SPJ*. Malá skupina respondentov však konzultuje tento spravodajský zdroj denne. Tento vzorec je zrejímavý aj medzi respondentmi, ktorí sledujú všeobecné spravodajstvo sporadicky. Zároveň existujú respondenti, ktorí sledujú všeobecné spravodajstvo denne, ale *Správy SPJ* navštevujú týždenne alebo sporadicky.

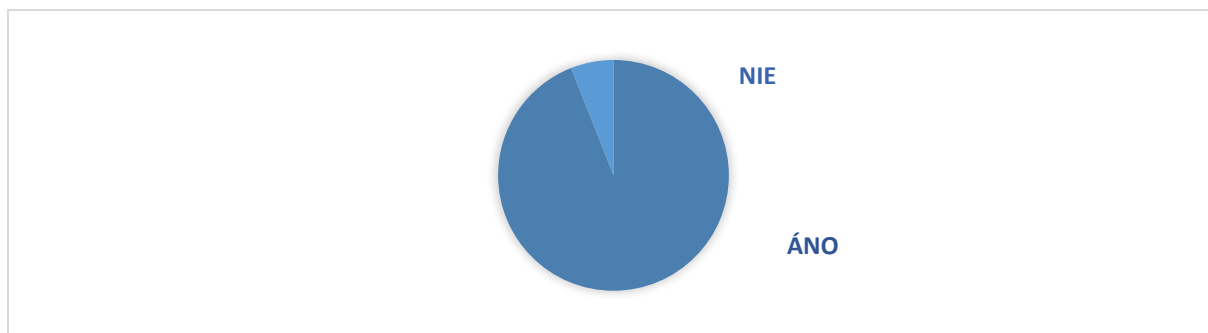
Spomedzi 89 respondentov sa najväčšej pozornosti tešia tri platformy *Správy SPJ*: Facebook (50 respondentov, 56,2 %), webová stránka (49 respondentov, 55,1 %) a Instagram (43 respondentov, 48,3 %). Kanál WhatsApp využíva na sledovanie tejto spravodajskej služby len 11 respondentov (12,4 %). Je dôležité poznamenať, že nedostatočné zastúpenie respondentov zo starších vekových skupín (55 a viac rokov) komplikuje ďalšiu analýzu preferencií platforiem.

4.2.2.5. Švédsko

Od 1. septembra 2023 spustila spoločnosť *Teckenbro* s podporou projektu DJE *spravodajskú* službu *Teckenrapport* vo švédskom posunkovom jazyku. Zo 104 respondentov 100 (96,2 %) uviedlo, že o tejto spravodajskej službe vie. Z tejto skupiny 94 respondentov (94 %) aktívne sleduje *Teckenrapport*, zatiaľ čo len 6 respondentov (6 %) uviedlo, že ho nesleduje.

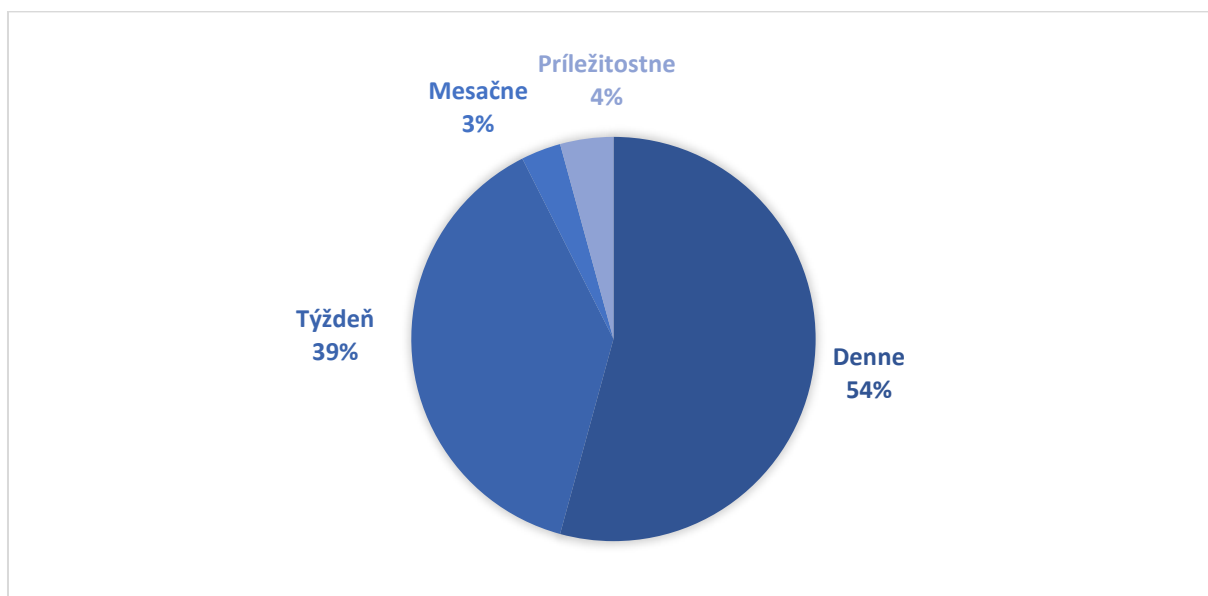
Týchto šesť respondentov, z ktorých všetci sú nepočujúci, nedoslýchaví alebo hluchoslepí, uviedlo rôzne dôvody, prečo nesledujú *Teckenrapport*:

- **Pochybnosti o odbornosti:** Dvaja respondenti vyjadrili pochybnosti o novinárskej odbornosti redakcie *Teckenrapport*.
- **Nedostatok dôvery:** Jeden z respondentov uviedol, že nemá dôveru v *Teckenrapport*, pričom spomenul, že platforma uverejnila správy o organizácii, s ktorou bol respondent úzko spojený, a tvrdil, že obsah bol nepresný.
- **Viditeľnosť:** Dvaja respondenti uviedli, že *Teckenrapport* sa nezobrazuje dostatočne viditeľne, napríklad na ich Facebooku.
- **Uprednostňovanie písomných správ:** Jeden respondent uprednostňuje čítanie švédskych správ v textovej podobe a občas sleduje *Teckenrapport* v závislosti od moderátora vo videách v posunkovom jazyku.

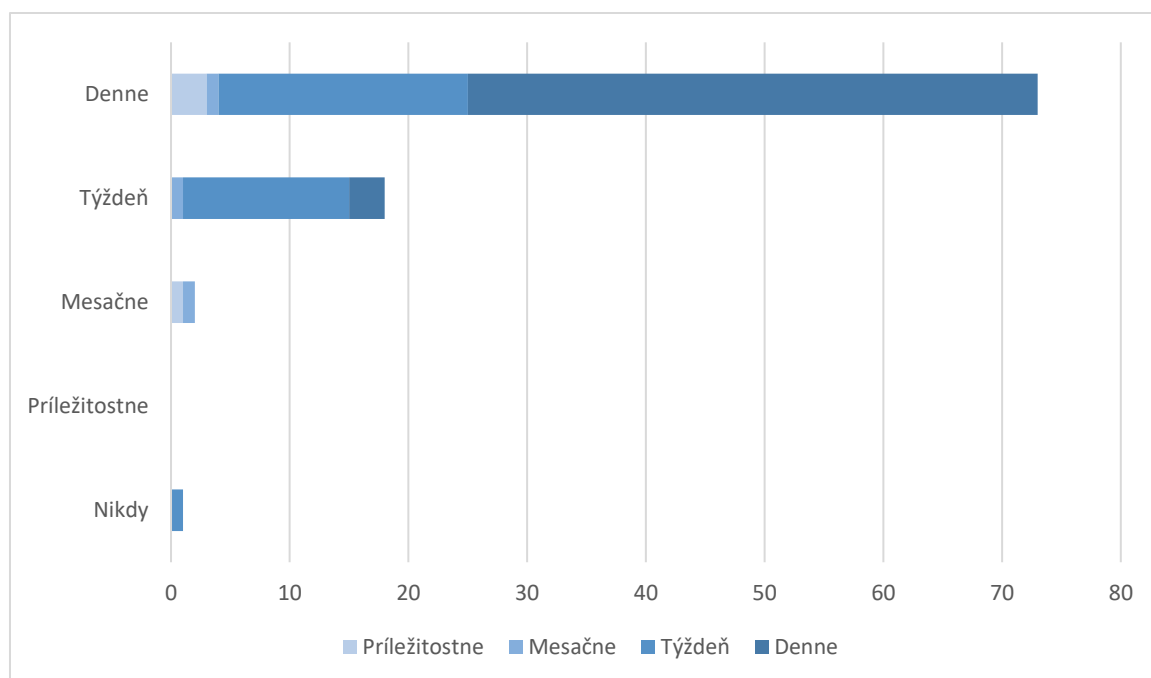
Obrázok 26 - Sledujete "Teckenrapport"?

Spomedzi 94 respondentov, ktorí sledujú *Teckenrapport*, značná skupina 51 (54,3 %) uviedla, že ho sleduje denne, zatiaľ čo 36 respondentov (38,3 %) ho sleduje každý týždeň. Iba 3 respondenti (3,2 %) pristupujú k tejto spravodajskej službe mesačne a 4 respondenti (4,3 %) ju sledujú sporadicky.

Obrázok 27 - Ako často sledujete "Teckenrapport"?

Na analýzu rozdielov v spotrebe správ medzi všeobecnými správami a *Teckenrapportom* bol vytvorený stĺpcový graf (obrázok 28). V tomto grafe os y predstavuje frekvenciu konzumácie všeobecných správ, zatiaľ čo os x zobrazuje počet respondentov v jednotlivých kategóriách frekvencie pre *Teckenrapport*. Je zaujímavé, že hoci mnohí respondenti sledujú všeobecné správy denne, *Teckenrapport* sledujú menej často. Naopak, na stránke sú aj respondenti, ktorí sledujú všeobecné správy len raz za týždeň alebo vôbec, ale na *Teckenrapport* chodia pravidelnejšie.

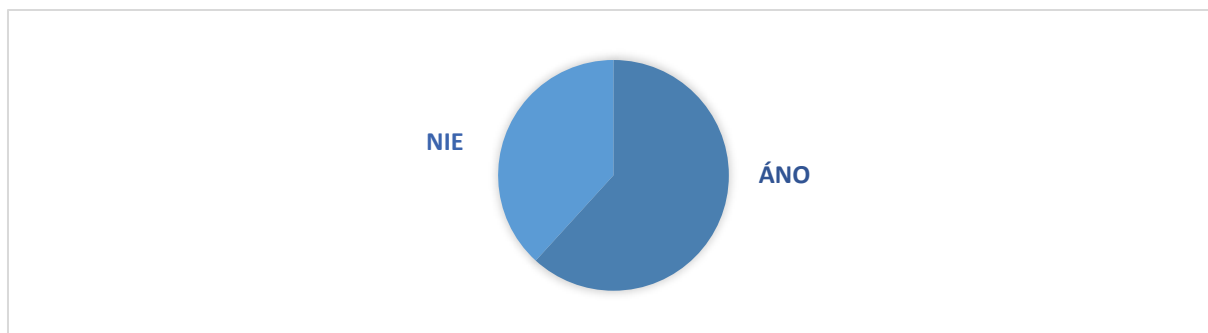
Obrázok 28 - Porovnanie sledovanosti: všeobecné správy a "Teckenrapport"

Spomedzi 94 respondentov, ktorí sa zúčastnili prieskumu, sa zistilo, že dve mediálne platformy sú najobľúbenejšie na prístup k službe *Teckenrapport*: Facebook, ktorý používa 63 respondentov (67 %), a Instagram, ktorý používa 55 respondentov (58,5 %). K webovej stránke *Teckenrapport* pristupuje 22 respondentov (23,4 %), zatiaľ čo YouTube je najmenej populárny, používa ho len 7 respondentov (7,4 %).

Hoci relatívne malý počet respondentov obmedzuje možnosť vyvodit' jednoznačné závery, je pozoruhodné, že Facebook a Instagram používajú menej často respondenti vo veku 55 rokov a viac. Okrem toho respondenti v týchto starších vekových skupinách vôbec nepoužívajú YouTube.

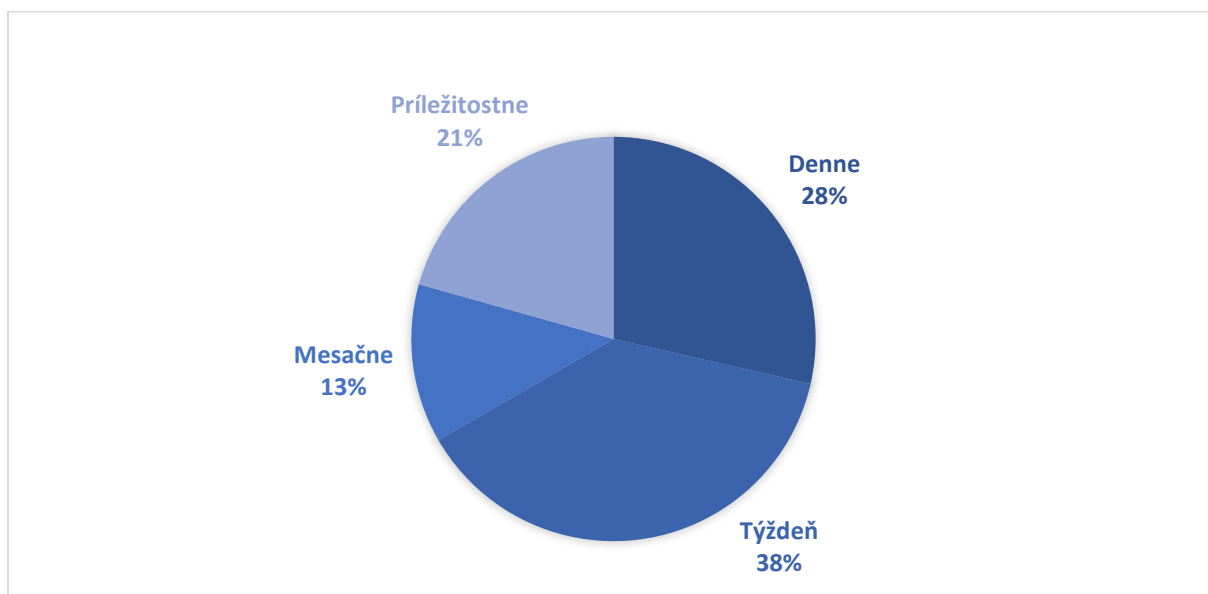
4.2.2.6. Francúzsko

Všetkých 102 respondentov pozná službu Médiapi, ktorá poskytuje správy vo francúzskom posunkovom jazyku (LSF). Keďže táto spravodajská služba existovala pred projektom DJE, francúzsky prieskum sa líšil od prieskumov v iných krajinách. Namiesto otázky, či sledujú Médiapi, sa respondentov pýtali, či si ho predplatili. Šesťdesiattri respondentov uviedlo, že má predplatné, zatiaľ čo 39 respondentov ho nemá. Okrem toho boli respondenti požiadaní, aby sa podelili o dôvody svojho rozhodnutia, či si predplatia alebo nie. Podrobnejšie informácie o tom nájdete na nasledujúcich stranách.

Figuur 29 Ste predplatiteľom Médiapi?

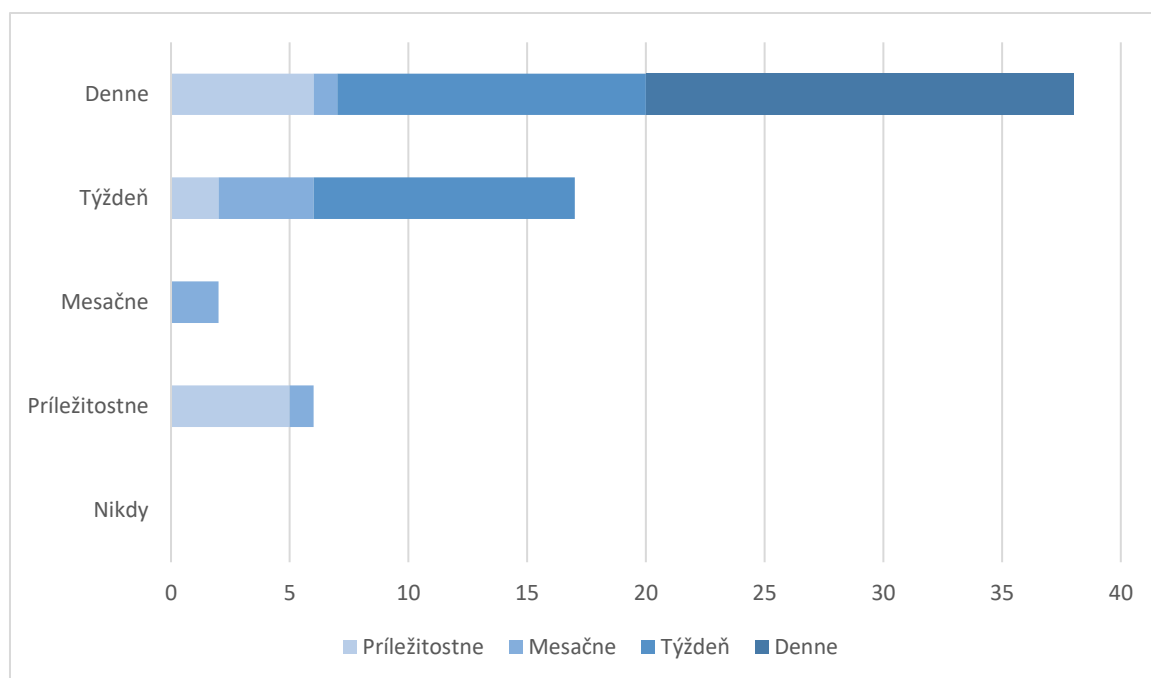
Spomedzi 63 respondentov, ktorí majú predplatené Médiapi, 18 uviedlo, že ho sledujú denne. Skupina 24 respondentov ho sleduje každý týždeň a 8 respondentov ho sleduje každý mesiac. A napokon 13 respondentov uviedlo, že sa na spravodajskú službu pozerá príležitostne.

Obrázok 30 - Ako často sledujete "Médiapi"?

Na analýzu rozdielov v spotrebe správ medzi všeobecnými správami a Médiapi bol vytvorený stĺpcový graf (obrázok 31). V tomto grafe os y predstavuje frekvenciu konzumácie všeobecných správ, zatiaľ čo os x zobrazuje počet respondentov v jednotlivých kategóriách frekvencie Médiapi. Je pozoruhodné, že veľký počet respondentov sleduje Médiapi menej často ako všeobecné správy.

Kedže Médiapi poskytuje správy predovšetkým prostredníctvom plateného predplatného na svojej webovej stránke, táto správa sa nebude ďalej zaoberať platformami, ktoré respondenti používajú na prístup k službe.

Obrázok 31 - Porovnanie sledovanosti: všeobecné správy a "Médiapi!"

4.2.3. Spotreba iných spravodajských ponúk v posunkových jazykoch

Okrem porovnania všeobecných návykov respondentov pri konzumácii spravodajstva sa v tejto tretej časti skúma, ako sa konzumuje alternatívna ponuka spravodajstva v národných posunkových jazykoch. V prvej otázke mali respondenti možnosť vybrať svoj súčasný spôsob konzumácie správ zo zoznamu existujúcich spravodajských služieb v ich národnom posunkovom jazyku, s výnimkou spravodajských ponúk poskytovaných partnermi v rámci konzorcia DJE. Okrem toho mali možnosť vybrať možnosť "žiadne", ak nevyužívajú iné spravodajské služby v posunkovom jazyku.

Druhá otázka "Ako uprednostňujete prístup k správam vo vašom národnom posunkovom jazyku?" bola zameraná na zistenie preferencií respondentov, pokiaľ ide o formát prezentácie. Mohli si vybrať medzi nepočujúcim moderátorom (kde sú správy prezentované priamo v posunkovom jazyku, prispôbené jazykovým a informačným potrebám komunity nepočujúcich), nepočujúcim tlmočníkom alebo počujúcim tlmočníkom (kde je štandardné spravodajstvo sprístupnené prostredníctvom tlmočníka posunkového jazyka v obraze).

4.2.3.1. Flámsko (Belgicko)

Vo Flámsku od roku 2012 *zabezpečuje* verejnoprávna televízia VRT pre spravodajstvo o 19:00 a detský spravodajský program Karrewiet tlmočníka do flámskeho posunkového jazyka. V spravodajstve o 19:00 pracuje tlmočník pre nepočujúcich, zatiaľ čo *vysielanie relácie* Karrewiet tlmočia nepočujúci tlmočníci.

Z výskumu vyplýva, že 148 respondentov (66,4 %) nesleduje žiadne špecifické spravodajstvo vo flámskom posunkovom jazyku; dvaja z týchto respondentov nesledujú ani VGT *nieuws*. Z 223 respondentov 63 (28,2 %) uviedlo, že sleduje spravodajstvo o 19:00 s počujúcimi tlmočníkmi, z ktorých 18 sleduje aj *Karrewiet* s nepočujúcimi tlmočníkmi. Okrem toho je 12 respondentov, ktorí sledujú *Karrewiet* výlučne s nepočujúcimi tlmočníkmi. Napriek tomu, že *Karrewiet* je špecificky zameraný na deti do 12 rokov, je pozoruhodné, že len päť z 30 divákov *Karrewietu* (13,5 %) má menej ako 35 rokov, zatiaľ čo 13 z nich je vo veku 55 rokov a viac.

Zaujímavé je, že iba jeden respondent uviedol, že sleduje správy výlučne so sluchovo postihnutými tlmočníkmi bez toho, aby sledoval VGT *nieuws*. Táto respondentka bola kontaktovaná, pretože zanechala svoje kontaktné údaje. Priznala, že v prieskume (pozri časť 4.2.2.1) možno omylom odpovedala "nie" na otázku, či sleduje VGT *nieuws*.

Na otázku, ako respondenti najradšej pristupujú k správam vo flámskom posunkovom jazyku, si mohli vybrať z troch možností, ale mohli uviesť len jednu preferenciu. Väčšina, 191 respondentov (85,7 %), uprednostnila nepočujúceho moderátora. Menší počet, 21 respondentov (9,4 %), uprednostnil nepočujúceho tlmočníka flámskeho posunkového jazyka. Tento výsledok je pozoruhodný vzhľadom na to, že len päť z nich sleduje *Karrewiet* s VGT. Ďalšie zisťovanie, ktoré uľahčilo to, že niektorí respondenti poskytli svoje kontaktné údaje, ukázalo, že občas dochádzalo k nejasnostiam. Tieto nejasnosti pramenili zo skutočnosti, že väčšina moderátorov VGT *nieuws* sú zároveň certifikovaní tlmočníci pre nepočujúcich, alebo preto, že rozdiel medzi nepočujúcim moderátorom a nepočujúcim tlmočníkom nebol úplne pochopený. Okrem toho niektorí respondenti vyjadrili očakávanie, že moderátor, ktorý prináša správy v posunkovom jazyku, by mal mať kvalifikáciu tlmočníka posunkového jazyka.

Obrázok 32 - Preferovaný typ prezentácie správ v posunkovom jazyku (Flámsko)

Iba 11 respondentov (4,9 %) uviedlo, že uprednostňujú počujúceho tlmočníka pre flámsky posunkový jazyk. Z tejto skupiny boli traja počujúci respondenti, z ktorých jeden uviedol, že nemá dostatočné znalosti flámskeho posunkového jazyka. Žiadne konkrétne dôvody preferencií ostatných ôsmich respondentov - ktorí sú nepočujúci, nedoslýchaví alebo hluchoslepí - nebolo možné určiť. Z tejto skupiny piati sledujú VGT *nieuws* denne, dvaja týždenne a jeden príležitostne. Kontaktné údaje uviedol len jeden respondent (vo veku 55 - 64 rokov). Táto respondentka uviedla, že síce rada sleduje VGT *nieuws*, ale cíti sa "povinná" vybrať si sledovanie správ o 19:00 s počujúcim tlmočníkom. Obáva sa, že ak dôjde k lobovaniu za nahradenie existujúcej ponuky správ vo flámskom posunkovom jazyku, ktoré poskytuje VRT, iným formátom prezentovaným nepočujúcim moderátorom, ako je VGT *nieuws*, počujúci tlmočníci môžu byť menej motivovaní pokračovať v tlmočení v iných prostrediach. Vo Flámsku čelí komunita nepočujúcich výraznému nedostatku tlmočníkov a prílev nových tlmočníkov posunkového jazyka sa v posledných rokoch drasticky znížil. Preto dúfa, že počujúci tlmočníci budú mať aj naďalej túto zaujímavú pracovnú príležitosť v národnej televízii, čím sa zabezpečí, že povolanie "tlmočník posunkového jazyka" zostane atraktívne.

4.2.3.2. Nemecko

V Nemecku sú od roku 1997 spravodajské relácie *Tagesschau* (o 20:15) a *Heute Journal* (o 21:45) sprístupnené s tlmočníkmi do nemeckého posunkového jazyka (DGS). Tieto tlmočené relácie sa vysielajú na televíznom kanáli Phoenix, ktorý spoločne spravujú ARD a ZDF. Vo väčšine prípadov sa používajú počujúci tlmočníci a len zriedka nepočujúci tlmočník.

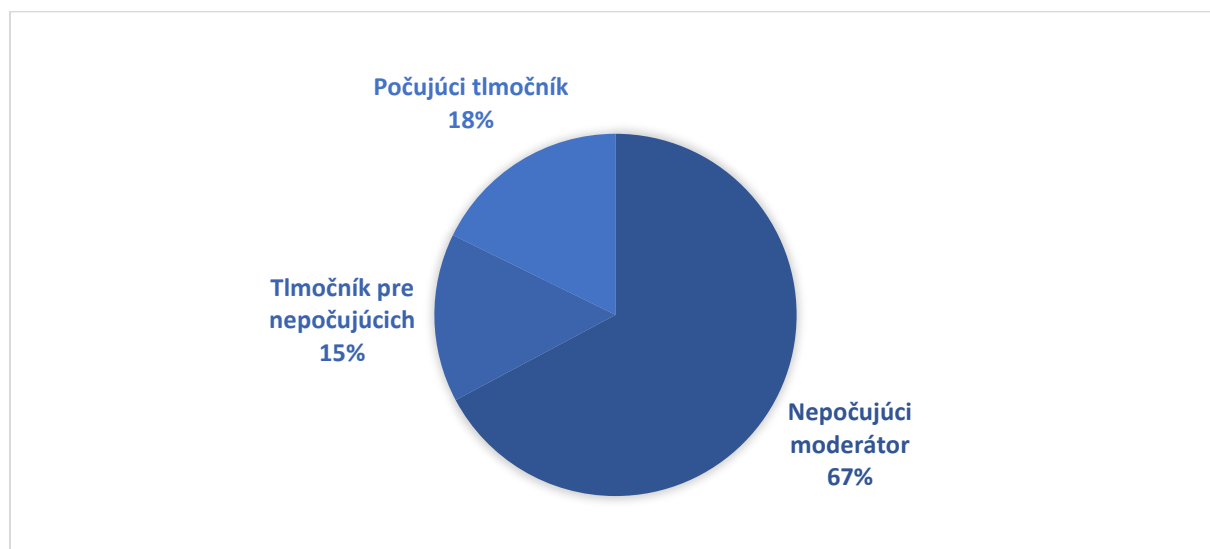
Okrem toho existujú nemecké televízne programy ako *Sehen statt Hören a Hand drauf*, ktoré vysielajú regionálne televízie *Bayerischer Rundfunk (BR)* a *Südwestrundfunk (SWR)*. Tieto programy sa zameriavajú predovšetkým na poskytovanie informácií o aktuálnych témach a problémoch týkajúcich sa komunity nepočujúcich (human interest).

Popularita týchto dvoch programov je mimoriadne vysoká: 150 respondentov (80,6 %) uvádza, že sleduje *Hand drauf*, a 142 respondentov (73,3 %) sleduje *Sehen statt Hören*. Naopak, spravodajské relácie sprístupnené s tlmočníkmi v DGS sú sledované výrazne menej často. Len 70 respondentov (37,6 %) sleduje ARD *Tagesschau* v DGS a 44 respondentov (23,7 %) sleduje ZDF *Heute Journal* v DGS.

Medzi respondentmi, ktorí sledujú digitálnu spravodajskú platformu *Taubenschlag täglich*, sa objavuje zaujímavý vzorec. Zo 79 respondentov, ktorí uviedli, že túto platformu využívajú, ani nie polovica (32 respondentov) sleduje interpretované spravodajské relácie ARD a/alebo ZDF. Spomedzi 107 respondentov, ktorí nepoznajú

alebo nesledujú *Taubenschlag täglich*, sleduje tieto dostupné spravodajské relácie tiež menej ako polovica (48 respondentov).

Na otázku, aký formát prezentácie v nemeckom posunkovom jazyku preferujú, väčšina zo 125 respondentov vyjadrila preferenciu pre nepočujúceho prezentátora. Okrem toho si menšia skupina 28 respondentov vybrala nepočujúceho tlmočníka. Z tejto poslednej skupiny 17 respondentov pozná *spravodajskú platformu* Taubenschlag täglich, z ktorých 9 túto platformu aktívne sleduje.

Obrázok 33 - Preferovaný typ prezentácie správ v posunkovom jazyku (Nemecko)

Významný počet 33 respondentov uprednostnil tlmočníka pre nepočujúcich. Dvaja z týchto respondentov sú počujúci jednotlivci. Je pozoruhodné, že v rámci tejto skupiny len 12 respondentov pozná *Taubenschlag täglich* a polovica z nich sleduje túto platformu. Traja respondenti z tejto skupiny uviedli svoje kontaktné údaje pre prípadné ďalšie otázky. Na náš e-mail však pred dokončením tejto výskumnej správy neodpovedali.

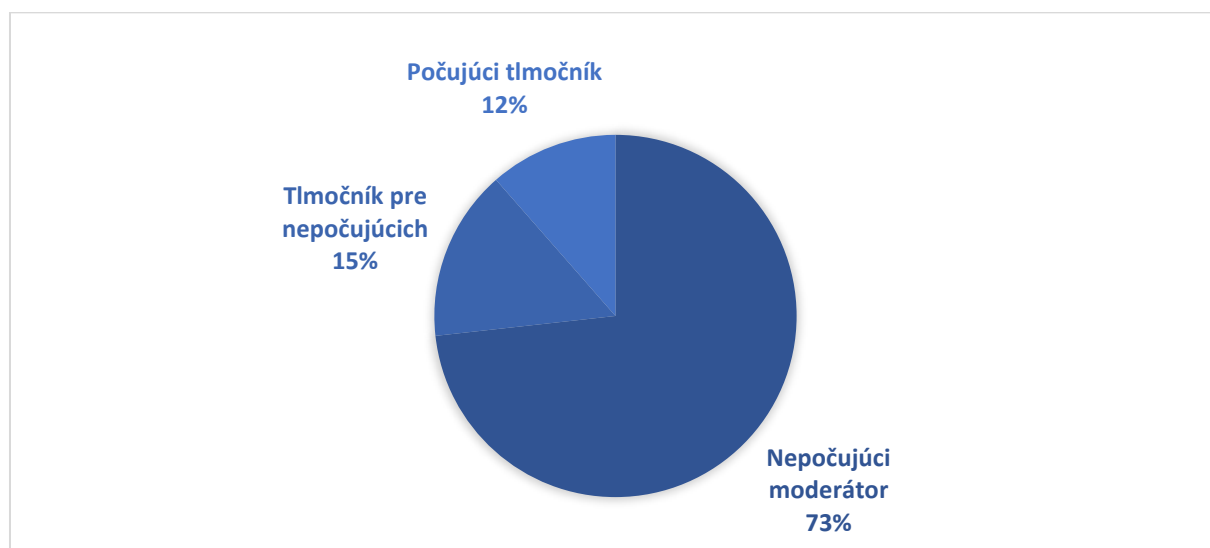
4.2.3.3. Holandsko

V Holandsku ponúka verejnoprávny vysielateľ NOS relácie *Journal a Jeugdjournal* s tlmočníkmi v holandskom posunkovom jazyku (NGT), pričom zamestnáva výlučne počujúcich tlmočníkov. Zo 157 respondentov značný počet, konkrétne 85 respondentov (54,1 %), sleduje *Journal* s počujúcimi tlmočníkmi. Z tejto skupiny 73 respondentov sleduje aj *Dnieuws*.

Menšia skupina 35 respondentov (22,3 %) uviedla, že sleduje NOS *Jeugdjournal* s tlmočníkmi, z ktorých 31 sleduje aj *Dnieuws*. Je pozoruhodné, že napriek tomu, že cieľovou skupinou *Jeugdjournal* sú deti do 12 rokov, len dvaja respondenti sú mladší ako 18 rokov, zatiaľ čo 23 respondentov má viac ako 35 rokov.

Okrem toho značný počet zo 67 respondentov (42,7 %) uviedol, že nesleduje žiadne iné spravodajské služby v holandskom posunkovom jazyku. Z tejto skupiny však 58 respondentov sleduje *Dnieuws*.

Na otázku, ako by sa najradšej dostali k správam v holandskom posunkovom jazyku, veľká skupina 115 respondentov vyjadrila preferenciu pre nepočujúceho moderátora. Iba 6 z nich nesleduje *Dnieuws*, pričom dôvody boli uvedené vyššie.

Obrázok 34 - Preferovaný typ prezentácie správ v posunkovom jazyku (Holandsko)

24 respondentov uprednostnilo nepočujúceho tlmočníka pre holandský posunkový jazyk. Traja z nich sú počujúci. Štyria respondenti z tejto skupiny nesledujú *Dnieuws*, pričom dvaja uviedli, že túto ponuku správ nepoznajú. Niektorí respondenti, ktorí vyjadrili preferenciu pre nepočujúceho tlmočníka, poskytli svoje kontaktné údaje na doplňujúce otázky. Na náš e-mail so žiadosťou o vysvetlenie odpovedal len jeden respondent. Vysvetlil, že podľa jeho názoru sa niektorí nepočujúci moderátori zdajú byť menej vhodní na prezentáciu správ. V dôsledku toho uprednostňuje pri uvádzaní správ "nepočujúcich tlmočníkov". To podľa výskumníka naznačuje, že nepočujúci tlmočníci sú dôkladnejšie vyškolení a uvedomeli v preklade písaného jazyka do posunkového jazyka alebo sú zruční v prezentácii posunkovom jazyku (z jazykového hľadiska) estetickým spôsobom na obrazovke.

Len 18 respondentov uprednostnilo počujúceho tlmočníka pre holandsko-flámsky posunkový jazyk. Dvaja z týchto respondentov sú počujúci. Z 18 respondentov 12 sleduje *Dnieuws*, avšak štyria z nich nesledujú NOS Journaal s počujúcimi tlmočníkmi. Je to pozoruhodné, pretože títo respondenti sledujú *Dnieuws*, ale nevyužívajú tlmočené správy napriek tomu, že uprednostňujú počujúcich tlmočníkov. Žiaľ, neuviedli kontaktné údaje na ďalšie vysvetlenie. Z tejto skupiny 18 respondentov poskytol svoje kontaktné údaje

len jeden respondent; tento respondent sleduje NOS *Journal* s tlmočníkmi NGT, ale nesleduje *Dnieuws*. Uviedol, že uprednostňuje sledovanie bežných spravodajských relácií rovnakým spôsobom ako počujúci ľudia, čo znamená možnosť sledovať spravodajské relácie, ktoré sú súčasne tlmočené tlmočníkom holandského posunkového jazyka (NGT).

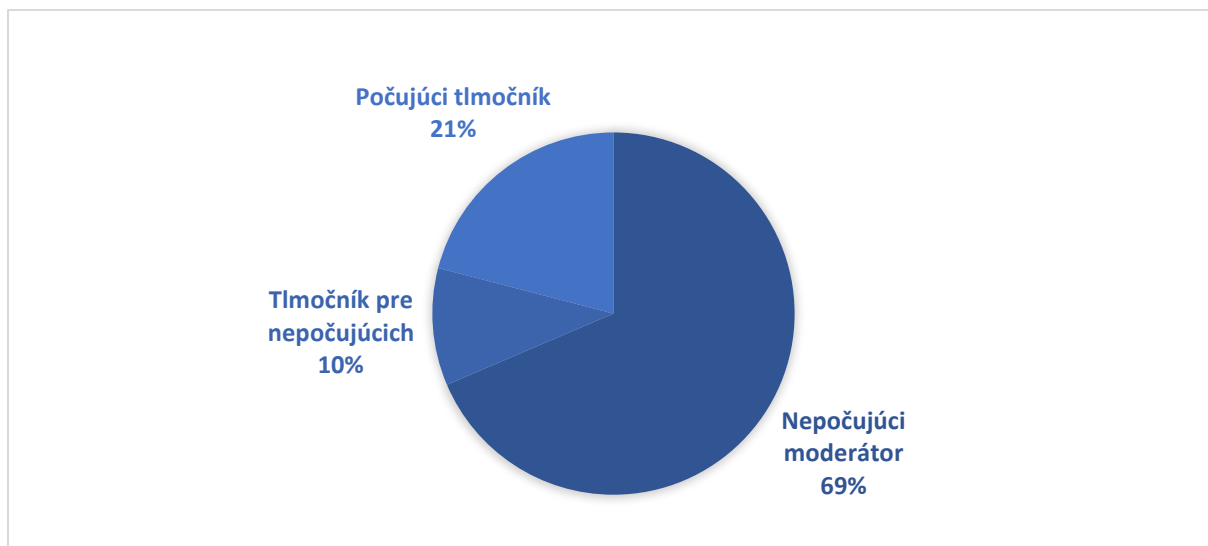
4.2.3.4. Slovensko

RTVS, verejnoprávny vysielateľ na Slovensku, poskytuje spravodajstvo dostupné v posunkovom jazyku. Spravodajské relácie sú tlmočené počujúcimi tlmočníkmi a zároveň sú zhrnuté v relácii *Správy v slovenskom posunkovom jazyku*, ktorú uvádza nepočujúci moderátor. Zo 105 respondentov 76 (72,4 %) uviedlo, že sledujú spravodajské relácie RTVS; , tieto údaje však neuvádzajú, ktoré konkrétne spravodajské relácie sledujú. Z týchto 76 respondentov osem nesleduje *Správy SPJ*.

Televízny klub nepočujúcich, ktorý vedú nepočujúci a nedoslýchaví moderátori, je špecializovaný televízny magazín na Slovensku zameraný na komunitu nepočujúcich. Tento program, ktorý vyrába RTVS, ponúka informácie (ľudské záujmy) a zábavu v slovenskom posunkovom jazyku a je určený pre potreby nepočujúcich a nedoslýchavých osôb. Spomedzi respondentov 53 (50,5 %) uviedlo, že tento program sleduje. Okrem toho *Noviny TV JOJ*, spravodajská relácia slovenského komerčného vysielateľa TV JOJ, bola tiež sprístupnená počujúcim tlmočníkom posunkového jazyka. Tridsaťjeden respondentov (29,5 %) uviedlo, že sleduje tento program.

Napokon 14 respondentov (13,3 %) uviedlo, že nesledujú žiadne iné spravodajstvo v slovenskom posunkovom jazyku, hoci 9 respondentov sleduje *Správy SPJ*.

Spomedzi 105 respondentov ich značná časť - 72 - uprednostňovala nepočujúceho moderátora pre spravodajstvo v slovenskom posunkovom jazyku. Len 11 respondentov uprednostnilo nepočujúceho tlmočníka. Z týchto 11 respondentov 9 zároveň uviedlo, že sledujú *Správy SPJ*. Žiaľ, nikto z týchto respondentov neposkytol kontaktné údaje, aby sme sa mohli informovať o ďalších informáciách o tom, či uprednostňujú nepočujúcich tlmočníkov pred počujúcimi moderátormi.

Obrázok 35 - Preferovaný typ prezentácie správ v posunkovom jazyku (Slovensko)

Okrem toho 22 respondentov uviedlo, že uprednostňuje tlmočníka pre nepočujúcich. Všetci respondenti v tejto skupine sú nepočujúci, nedoslýchaví alebo hluchoslepí. Z týchto 22 respondentov 19 sleduje iné spravodajské ponuky v slovenskom posunkovom jazyku, ako je uvedené vyššie, a 18 z nich tieto programy sleduje. Dvaja respondenti z tejto skupiny poskytli svoje kontaktné údaje pre prípadné doplňujúce otázky. Žiaľ, nestihli odpovedať pred dokončením tejto správy.

4.2.3.5. Švédsko

Nyhetsstecken (v približnom preklade "Správy v posunkovom jazyku") v súčasnosti vysiela každý pracovný deň národná televízia Sveriges Television AB (SVT). Nepočujúci moderátor sumarizuje vybrané správy vo švédskom posunkovom jazyku *Svenskt teckenspråk* (TSP). Zo 104 respondentov 65 (62,5 %) sleduje tento program, pričom len 6 respondentov z tejto skupiny nesleduje Teckenrapport z *Teckenbro*.

Okrem toho spravodajský program SVT *Rapport* zabezpečuje kombinácia nepočujúcich a počujúcich tlmočníkov. Túto reláciu sleduje 31 respondentov (29,8 %), z ktorých len štyria nesledujú Teckenrapport.

Spomedzi respondentov 29 (27,9 %) uviedlo, že nesledujú žiadne iné spravodajstvo vo švédskom posunkovom jazyku, zatiaľ čo 26 z nich sleduje Teckenrapport z *Teckenbro*.

Významný počet respondentov, konkrétne 90, dal prednosť nepočujúcemu prednášajúcemu. Len 10 respondentov (9,6 %) si vybralo nepočujúceho tlmočníka, z toho dvaja nesledujú Teckenrapport. Jeden z týchto respondentov však sleduje *Nyhetsstecken*, zatiaľ čo druhý uprednostňuje sledovanie správ vo švédčine.

Obrázok 36 - Preferovaný typ prezentácie správ v posunkovom jazyku (Švédsko)

Len 4 respondenti (3,8 %) sa rozhodli pre tlmočníka pre nepočujúcich. Jeden z týchto štyroch respondentov je počujúci, zatiaľ čo ostatní traja sú nepočujúci, nedoslýchaví alebo hluchoslepí, pričom všetci sledujú program Rapport s kombináciou nepočujúcich a počujúcich moderátorov; dvaja z nich sledujú aj program Nyhetstecken. Títo respondenti poskytli svoje kontaktné údaje pre prípadné ďalšie otázky, ale pri dokončení tejto výskumnej správy neposkytli žiadne odpovede.

4.2.3.6. Francúzsko

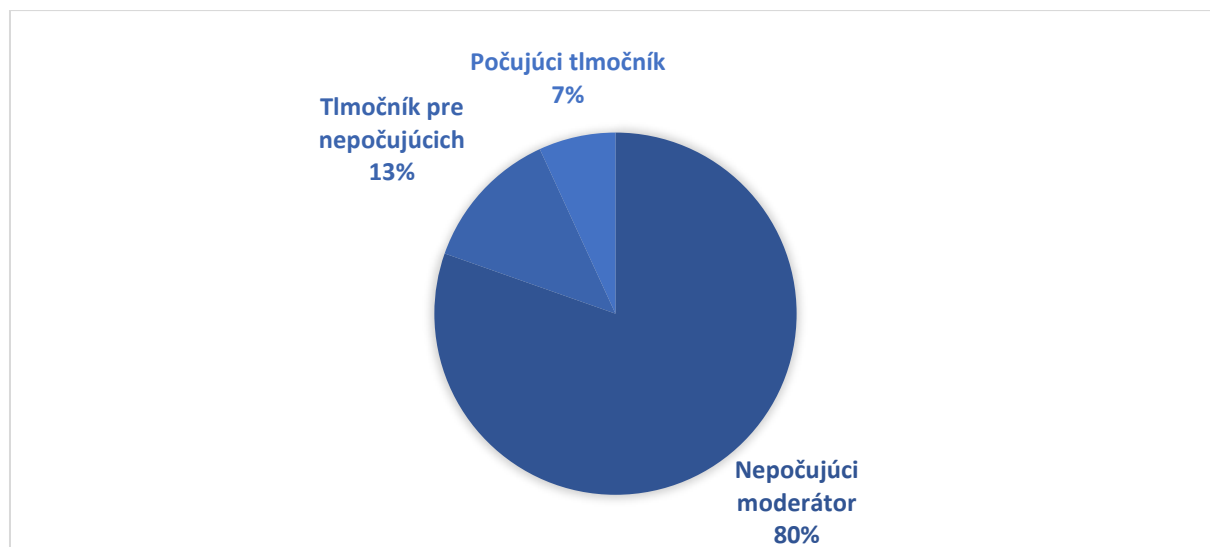
Vo Francúzsku sú spravodajské programy *France info* a *Télématin*, vysielané na verejnoprávnej televízii France 2, ako aj spravodajské relácie komerčného spravodajského kanála BFMTV, sprístupnené prostredníctvom tlmočníkov pre sluchovo postihnutých v jazyku *Langue des Signes Française (LSF)*. Zo 102 respondentov 42 (41,2 %) uviedlo, že sledujú tieto prístupné spravodajské relácie, pričom 29 z nich je zároveň predplatiteľmi Médiapi.

Okrem toho 79 respondentov (77,5 %) sleduje *L' œil et la Main*, francúzsky televízny program zameraný na komunitu nepočujúcich, ktorý vysiela France 5, ďalší verejnoprávny kanál vo Francúzsku. Tento program sa zameriava na informovanie, vzdelávanie a zábavu nepočujúcich a nedoslýchavých osôb. Spomedzi týchto respondentov je 50 predplatiteľov programu Médiapi.

Okrem toho 12 respondentov (11,8 %) uviedlo, že nesledujú žiadnu inú ponuku spravodajstva v LSF, z toho len piati majú predplatené Médiapi.

Spomedzi 102 respondentov výrazná väčšina - 82 respondentov - vyjadrila preferenciu prezentácie správ v LSF nepočujúcim moderátorom. Naopak, 13 respondentov

uprednostnilo nepočujúceho tlmočníka; z týchto 13 respondentov sú štyria počujúci. Spomedzi tých, ktorí uprednostňujú nepočujúceho tlmočníka, je 9 predplatiteľov Médiapi, zatiaľ čo len piati z nich sledujú spravodajské relácie prístupné s počujúcimi tlmočníkmi. Je preto pozoruhodné, že títo respondenti uprednostňujú nepočujúcich tlmočníkov; nezanechali však kontaktné údaje pre ďalšie otázky.

Obrázok 37 - Preferovaný typ prezentácie správ v posunkovom jazyku (Francúzsko)

Iba 7 respondentov uviedlo, že uprednostňujú tlmočníkov, ktorí počujú. Z tejto skupiny je jeden počujúci. Len traja zo siedmich respondentov sú predplatiteľmi Médiapi, zatiaľ čo štyria z nich sledujú spravodajské relácie v LSF s počujúcimi tlmočníkmi. Títo respondenti neuviedli ani kontaktné údaje pre prípadné doplňujúce otázky.

4.3. Očakávaní týkajúce sa spravodajských služieb DJE

V tretej a poslednej časti prieskumu sa najprv zameriavame na posúdenie toho, či sú nepočujúci posunkoví používatelia ochotní platiť za spravodajské služby poskytované spoločnosťami a organizáciami pre nepočujúcich. Účastníci boli tiež požiadaní, aby vysvetlili svoje motivácie, prečo sú ochotní alebo neochotní platiť, ako aj sumu peňazí, ktorú by boli ochotní minúť. Okrem toho sa stručne skúmala prijateľnosť zaradenia reklamy sponzorských spoločností alebo organizácií do spravodajských služieb partnerov DJE. Nakoniec bolo respondentom predložených desať všeobecných tvrdení týkajúcich sa očakávaní v súvislosti so spravodajstvom v posunkovom jazyku a mali uviesť mieru súhlasu s každým z nich.

4.3.1. Ochota platiť

Pred vyhodnotením ochoty respondentov zo šiestich prieskumov platiť za spravodajské služby v posunkovom jazyku poskytované konzorciom DJE je užitočné najprv zistiť, či v súčasnosti platia za iné písané médiá. Odpovede na otázku týkajúcu sa existujúceho predplatného písaných spravodajských zdrojov, ako sú noviny, časopisy alebo spravodajské aplikácie, sú zhrnuté nižšie (tabuľka 5).

	Áno	Nie	Celkom
Belgicko	37	186	223
Nemecko	77	109	186
Holandsko	25	132	157
Slovensko	20	85	105
Švédsko	37	67	104
Francúzsko	36	64	100
Celkom	232 (26,5%)	643 (73,5%)	875

Tabuľka 5 - "Platíte za prístup k písaným zdrojom správ?"

Značná časť respondentov zo všetkých šiestich krajín uviedla, že v súčasnosti nemajú predplatné. Najvyššia miera predplatného bola zistená v Nemecku (41,1 %), za ktorým nasledovalo Francúzsko (36 %) a Švédsko (35,6 %). Naopak, najnižšia miera predplatného bola vo Flámsku (16,6 %), Holandsku (15,9 %) a na Slovensku (19 %).

Nezdá sa, že by existovala priama súvislosť medzi prvým jazykom respondentov, ich preferovaným jazykom pre konzumáciu správ a tým, či odoberajú alebo neodoberajú písané zdroje správ.

Médiapi vo Francúzsku je v súčasnosti jednou zo šiestich spravodajských služieb DJE, ktoré fungujú na základe modelu predplatného. Z tohto dôvodu je Francúzsko vylúčené z nasledujúcej tabuľky (tabuľka 6), ktorá poskytuje prehľad o počte respondentov, ktorí si mali vybrať z troch možností v odpovedi na otázku: *"Boli by ste ochotní platiť za prístup k našej spravodajskej službe vo vašom národnom posunkovom jazyku po skončení projektu DJE?"*

	Áno	Nie	Možno	Celkom
Belgicko	23	125	75	223
Nemecko	38	56	92	186
Holandsko	31	58	68	157
Slovensko	35	30	40	105
Švédsko	27	29	48	104

Celkom	154 (19,9%)	298 (38,4%)	323 (41,7%)	877
--------	-------------	-------------	-------------	-----

Tabuľka 6 - Ochota platiť za spravodajské ponuky DJE

Je pozoruhodné, že pomerne nízke percento respondentov (19,9 %) vyjadrilo ochotu platiť za predplatné spravodajského servisu DJE. Zároveň pomerne malá skupina (38,4 %) uviedla, že by nebola ochotná platiť. Väčší podiel respondentov (41,7 %) nebol v čase vyplňania dotazníka rozhodnutý. Vo Flámsku je obzvlášť výrazný kontrast medzi respondentmi, ktorí by boli ochotní platiť (10,3 %), a tými, ktorí by neboli ochotní platiť (56,1 %).

Pokiaľ ide o prieskum o Médiapi, zo 102 respondentov bolo 63 (61,8 %) súčasných predplatiteľov, zatiaľ čo 39 (38,2 %) nebolo. Hoci Francúzsko je jedinou krajinou, kde viac respondentov uviedlo ochotu platiť za predplatné ako nie, je dôležité poznamenať, že prieskum vo francúzštine a LSF mohol byť distribuovaný prostredníctvom vlastných kanálov spoločnosti Médiapi, kde je pravdepodobnejšie, že sú aktívni existujúci predplatitelia.

Neexistuje bezprostredná súvislosť medzi odberom písaných správ a ochotou platiť za predplatné spravodajských služieb v posunkovom jazyku.

4.3.1.1. Motivácia

V odpovedi na otázku týkajúcu sa dôvodov, prečo sú účastníci ochotní predplatiť si alebo v prípade Médiapi už predplatili, mali respondenti vybrať z troch rôznych možností (s možnosťou výberu viacerých možností), ako aj uviesť osobný dôvod, ak si to želali. Nižšie uvedené údaje predstavujú kombinované údaje zo šiestich krajín s celkovým počtom 877 respondentov.

- Hlavným dôvodom bola **podpora pokračovania kvalitného spravodajstva v posunkovom jazyku**, ktorú si vybralo 346 respondentov (39,5 %).
- Druhým najčastejším dôvodom bola **dôležitosť finančnej podpory iniciatív v prospech komunity nepočujúcich**, čo uviedlo 330 respondentov (37,6 %).
- Okrem toho 235 respondentov (26,8 %) ocenilo prístup **k správam v ich preferovanom jazyku**.

Len malý počet respondentov uviedol v prieskume vlastné dôvody. Celkovo 22 respondentov (2,5 %) formulovalo konkrétne dôvody, ktoré výskumník následne kategorizoval, keď identifikoval podobné témy:

- Z tejto skupiny 14 respondentov (1,6 %) uviedlo, že sa prihlásili alebo sú ochotní prihlásiť sa na odber, aby si rozšírili svoje znalosti posunkového jazyka alebo aby si udržali jeho znalosť. Do tejto skupiny patrili tak nepočujúci jednotlivci (napr. tí, ktorí ohluchli neskôr v živote a chceli sa naučiť posunkový jazyk, alebo tí, ktorí chceli objaviť nové posunky), ako aj počujúci jednotlivci (napr. profesionálni tlmočníci posunkového jazyka, ktorí sa snažia zlepšiť svoje jazykové zručnosti).
- Okrem toho 6 respondentov (0,7 %) ocenilo, že spravodajské služby ponúkajú spravodajstvo o témach týkajúcich sa komunity nepočujúcich a posunkového jazyka. Jeden respondent konkrétne spomenul dôležitosť zvyšovania povedomia o právach nepočujúcich.
- Napokon dvaja respondenti zdôraznili, že tieto spravodajské služby prezentované nepočujúcimi osobami slúžia ako cenné zdroje a vzory pre ich nepočujúce deti.

Pri otázke týkajúcej sa dôvodov, prečo respondenti nie sú ochotní platiť za predplatné, si účastníci mohli vybrať zo štyroch rôznych možností (s možnosťou výberu viac ako jednej) a v prípade potreby uviesť aj osobný dôvod.

- O niečo viac ako polovica respondentov (459 respondentov, 52,3 %) uviedla, že správy v posunkovom jazyku **by mali byť voľne dostupné pre každého**.
- Druhým najčastejším dôvodom bola **spokojnosť s existujúcimi bezplatnými zdrojmi správ** (či už v hovorenom/písomnom jazyku alebo v posunkovom jazyku), čo uviedlo 222 respondentov (25,3 %). Na Slovensku bol tento dôvod uvádzaný častejšie (34 respondentov) ako predchádzajúci (29 respondentov).
- Ako tretí dôvod uviedlo 128 respondentov (14,6 %) **nedostatok finančných prostriedkov** na zaplatenie spravodajského obsahu.

Okrem toho 96 respondentov (10,9 %) v prieskume označilo možnosť "neistota v súvislosti s **kvalitou rôznych spravodajských služieb DJE**", kvôli čomu váhajú s platením za prístup. Okrem toho 10 respondentov uviedlo vlastné odpovede, v ktorých uviedli dôvody súvisiace s kvalitou týchto spravodajských služieb. Tieto odpovede výskumník zoskupil, keď sa objavili podobné témy:

- **Obsahové:** Obsah správ bol označený za príliš povrchný alebo málo hĺbkový, prípadne chýbali videozáznamy, ako napríklad rozhovory, vizualizácie prostredia atď.

- **Objem a frekvencia:** Obavy sa týkali nedostatočného uverejňovania správ, nadmerného zamerania na témy súvisiace s nepočujúcimi alebo oneskoreného uverejňovania, v dôsledku čoho sa správy na zdajú byť menej aktuálne. Niektorí respondenti dokonca uviedli, že niektoré spravodajské služby DJE neposkytujú rovnaký objem obsahu ako hlavné spravodajské programy poskytované verejnoprávnymi vysielateľmi s tlmočníkmi do posunkového jazyka (pre počujúcich).
- **Novinársky prístup:** Niektorí respondenti vyjadrili nespokojnosť s výberom nepočujúcich prezentátorov, pričom sa odvolávali na prezentačné a jazykové zručnosti, alebo spochybňovali novinársku odbornosť konzorcia DJE. Jeden respondent uviedol, že konkrétna spravodajská služba DJE sa javila ako príliš politicky ľavicovo orientovaná. Ďalší respondent zaznamenal nedostatok dôvery po tom, ako spravodajský príspevok negatívne vykreslil organizáciu, s ktorou je spojený.

Napokon, iba 9 respondentov uviedlo jasne formulované osobné dôvody:

- Štyria respondenti priznali, že nesledujú správy dostatočne často na to, aby sa im oplatilo platiť za spravodajské služby DJE.
- Štyria respondenti uviedli technické prekážky alebo vyjadrili obavy z nich, pokiaľ ide o predplatné spravodajských služieb DJE.
- Jeden respondent dokonca priznal, že na prístup k spravodajským videám z Médiapi využíva predplatné inej osoby.

4.3.1.2. Možnosti predplatného a ceny

V čase písania tejto správy boli k dispozícii len dve možnosti predplatného pre Médiapi: 119,10 EUR ročne a 10,90 EUR mesačne. V odpovedi na otázku týkajúcu sa frekvencie platieb predplatiteľov služby Médiapi 44 zo 63 respondentov (69,8 %) uviedlo, že majú ročné predplatné, zatiaľ čo zvyšných 19 respondentov (30,2 %) uviedlo predplatné na mesačnej báze. Respondentov sme sa tiež pýtali, či sú alebo nie sú spokojní s cenou, ktorú platia. Väčšina z 51 respondentov (81 %) uviedla, že cenu považuje za primeranú. Iba traja respondenti (4,8 %) vyjadrili nespokojnosť s cenou predplatného, zatiaľ čo zvyšných deväť respondentov si nebolo istých, ako posúdiť hodnotu.

V ďalších piatich krajinách, v ktorých sa uskutočnil prieskum, boli účastníci požiadaní o informáciu o preferovanej frekvencii predplatného, ak by boli ochotní si ho predplatiť.

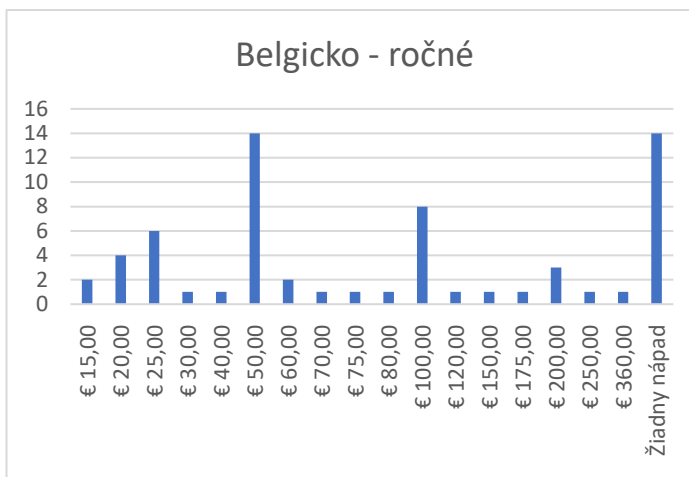
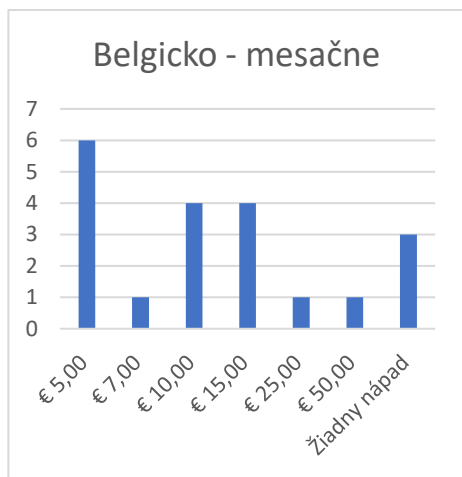
	Na video	Denne	Týždeň	Mesačne	Ročný
Belgicko	5	4	6	20	63
Nemecko	16	8	8	32	66
Holandsko	6	4	7	39	43
Slovensko	6	8	7	21	33
Švédsko	3	5	5	43	19
Celkom	36 (7.5%)	29 (6.1%)	33 (6.9%)	155 (32.5%)	224 (47.0%)

Tabuľka 7 - "S akou frekvenciou by ste najradšej platili za správy v posunkovom jazyku?"

Z celkového počtu 477 respondentov 224 (47 %) uviedlo, že uprednostňuje ročné predplatné, zatiaľ čo 155 (32,5 %) uprednostňuje mesačné predplatné. Pozoruhodné je, že vo Švédsku respondenti, ktorí vyplnili švédsku verziu prieskumu, výraznejšie uprednostnili mesačné predplatné pred ročným. Naopak, respondenti vo Flámsku a Nemecku preukázali výrazne silnejšiu preferenciu ročného predplatného v porovnaní s mesačným.

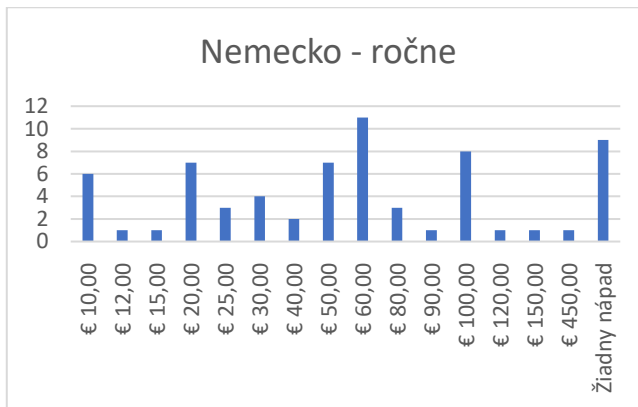
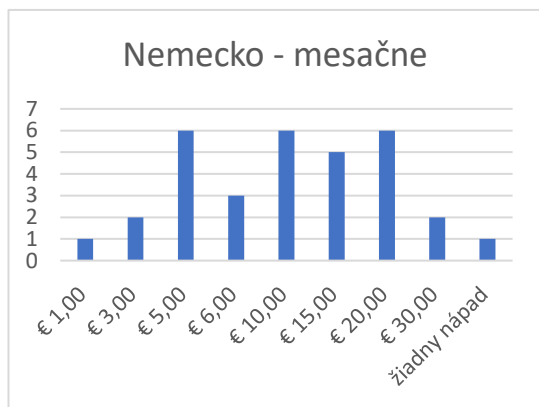
Po výbere preferovanej frekvencie predplatného sa respondentov opýtali, koľko by boli ochotní zaplatiť v závislosti od zvolenej frekvencie platieb. Vzhľadom na to, že len veľmi málo respondentov si zvolilo platbu za video alebo denné či týždenné predplatné, a keďže Médiapi tieto možnosti neponúka, odpovede týchto osôb nie sú ďalej analyzované. Nižšie v obrázkoch sú uvedené sumy v eurách - alebo v prípade Dánska v dánskych korunách -, ktoré respondenti uviedli, že by boli ochotní platiť za mesačné alebo ročné predplatné. Hoci niektorí respondenti uviedli sumy s desatinnými miestami (napr. 4,99 EUR), tieto sumy boli zaokrúhlené na najbližšie celé číslo (napr. 5,00 EUR). Okrem toho sa sumy končiace na deviatku (napr. 89 EUR) zaokrúhľovali na najbližšie celé číslo (napr. 90 EUR). Ak respondenti uviedli rozpätie, napr. 8 až 10 EUR mesačne, zaznamenala sa maximálna suma. Vyskytli sa aj respondenti, ktorí uviedli, že si nie sú istí, akú sumu majú uviesť, ktorí uviedli, že nemajú žiadny pevný príjem, alebo ktorí uviedli, že služba by sa mala poskytovať bezplatne napriek tomu, že predtým na otázku o ochote platiť odpovedali "áno" alebo "možno". Tieto odpovede boli zaradené do kategórie "Bez nápadu". Tieto úpravy boli potrebné na zjednodušenie analýzy.

V nasledujúcej časti je uvedený prehľad pre každú krajinu, ktorý znázorňuje počet respondentov (os y), ktorí sú ochotní zaplatiť určitú sumu (os x), ako to vyplýva z ich vlastných odpovedí.

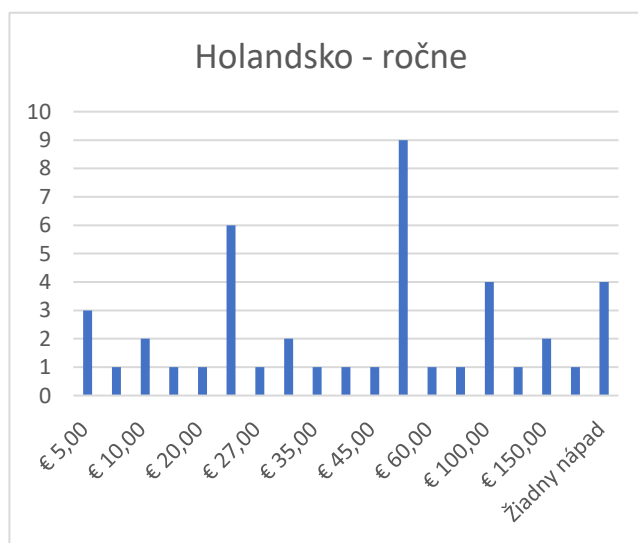
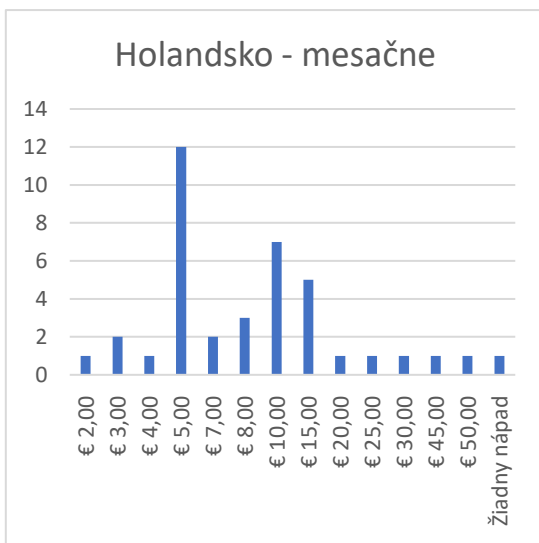
Obrázok 38 - Sumy, ktoré sú ochotní zaplatiť za mesačné predplatné (Flámsko)

Obrázok 39 - Sumy, ktoré sú respondenti ochotní zaplatiť za ročné predplatné (Flámsko)

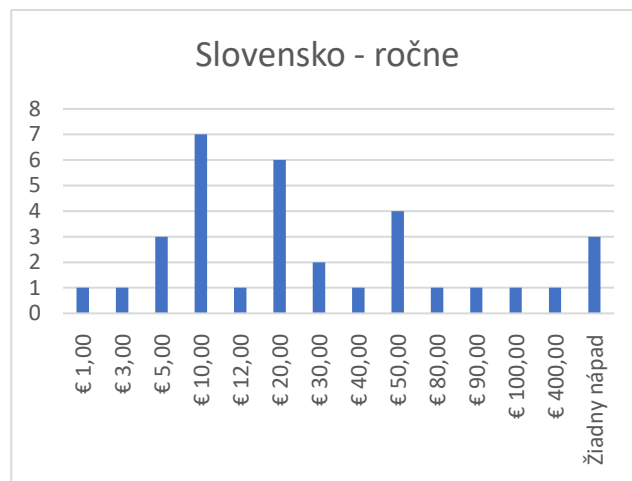
Graf 40 - Sumy, ktoré sú ochotní zaplatiť za mesačné predplatné (Nemecko)

Graf 41 - Sumy, ktoré sú respondenti ochotní zaplatiť za ročné predplatné (Nemecko)

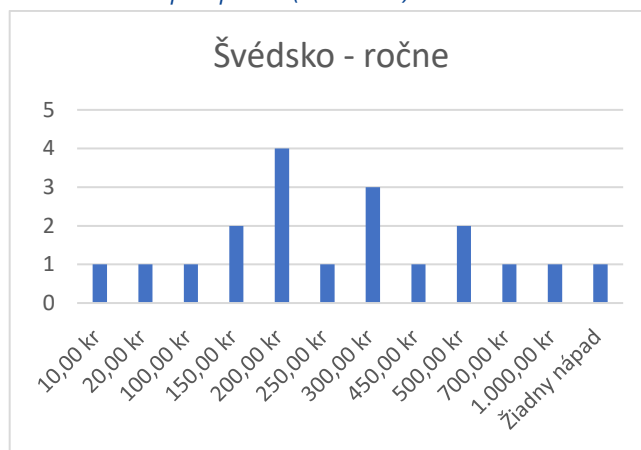
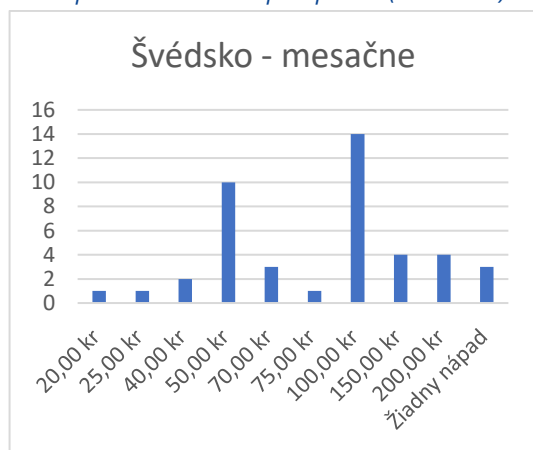
Graf 42 - Sumy, ktoré sú ochotní zaplatiť za mesačné predplatné (Holandsko)

Graf 43 - Sumy, ktoré sú respondenti ochotní zaplatiť za ročné predplatné (Holandsko)

Graf 44 - Sumy, ktoré sú ochotní zaplatiť za mesačné predplatné (Slovensko)

Graf 45 - Sumy, ktoré sú respondenti ochotní zaplatiť za ročné predplatné (Slovensko)

Graf 46 - Sumy, ktoré sú ochotní zaplatiť za mesačné predplatné (Švédsko)

Graf 47 - Sumy, ktoré sú respondenti ochotní zaplatiť za ročné predplatné (Švédsko)

Hoci výpočet a porovnanie priemerov bolo náročné vzhľadom na veľké rozdiely v uvedených sumách, bol urobený pokus o stanovenie priemeru pre každú krajinu s cieľom posúdiť, či navrhované náklady na predplatné zodpovedajú očakávaniam konzorcia DJE. Vo Švédsku bola priemerná navrhovaná suma 95,13 švédskych korún mesačne a 307,22 švédskych korún ročne. V nasledujúcej tabuľke boli tieto sumy prepočítané na eurá na základe výmenného kurzu 0,087 eura za švédsku korunu v čase vypracovania tohto dokumentu.

	Mesačne	Ročný
Belgicko	€12.47	€78.14
Nemecko	€11.92	€58.96
Holandsko	€11.18	€52.38
Slovensko	€9.00	€40.00

Švédsko	€8.30	€26.79
Francúzsko	€10.90	€119.10

*Tabuľka 8- Priemerné sumy, ktoré sú respondenti ochotní zaplatiť
zaplatiť za spravodajské ponuky DJE*

Pri porovnaní týchto priemerných súm s nákladmi na mesačné a ročné predplatné pre Médiapi (ako je uvedené v označenom poslednom riadku tabuľky 8) je zrejmé, že respondenti vo všeobecnosti navrhli reálnu cenu mesačného predplatného. Priemerné sumy za ročné predplatné sú však výrazne nižšie ako súčasná cena ročného predplatného Médiapi. Pozoruhodné je, že aj priemerná hodnota pre Švédsko je pozoruhodne nízka.

4.3.2. Postoje k reklamám

Prehľad odpovedí na otázku, či by respondenti sledovali správy v posunkovom jazyku, ak by obsahovali reklamy, napríklad reklamy sponzorských spoločností, je uvedený v nasledujúcej tabuľke, ktorá je rozdelená podľa krajín.

	Áno	Nie	Možno	Celkom
Belgicko	23	125	75	223
Nemecko	53	62	71	186
Holandsko	41	53	63	157
Slovensko	19	67	19	105
Švédsko	29	37	38	104
Francúzsko	17	42	43	102
Celkom	182 (20.8%)	386 (44%)	309 (35.2%)	877

Tabuľka 9- "Sledovali by ste správy, keby obsahovali reklamy?"

Značný počet respondentov (44 %) je prevažne proti. Naopak, len malé percento respondentov (20,8 %) nevyjadrilo s reklamou žiadne problémy. Väčšia skupina respondentov (35,2 %) však uviedla neutrálny postoj a odpovedala "možno". Ďalšia analýza sociodemografických charakteristík týchto skupín respondentov nepriniesla žiadne ďalšie poznatky. Je pozoruhodné, že najvyššie podiely nesúhlasných názorov sa nachádzajú vo Flámsku a na Slovensku, kde väčšina odpovedala negatívne na zaradenie reklamy do poskytovania správ v posunkovom jazyku.

4.3.3. Perspektívy poskytovania správ v posunkovom jazyku

V poslednej otázke prieskumu bolo respondentom predložených desať rôznych tvrdení, na ktoré mali vybrať len jednu odpoveď z päťbodovej Likertovej stupnice: "rozhodne nesúhlasím", "nesúhlasím", "neutrálne", "súhlasím" a "rozhodne súhlasím". Tieto výroky

boli špeciálne navrhnuté nielen na riešenie ďalších výskumných otázok, ktoré neboli zahrnuté v predchádzajúcej analýze, ale aj na zabezpečenie konzistentnosti odpovedí respondentov. Na dosiahnutie tohto cieľa niektoré výroky obsahovali negáciu, napríklad "vláda by NEMALA financovať správy v posunkovom jazyku". Je dôležité poznamenať, že takéto negácie mohli u respondentov, ktorých materinským jazykom nie je spisovný jazyk, spôsobiť určité zmätky, a to aj napriek tomu, že boli poskytnuté preklady do posunkového jazyka.

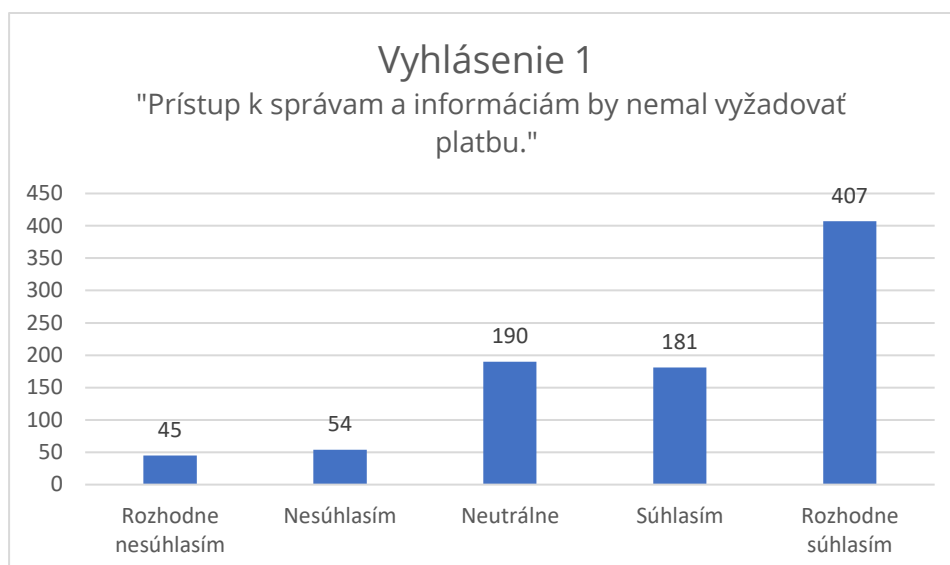
Pri diskusii o výsledkoch odpovedí na desať výrokov sme v prípade potreby požiadali o ďalšie vysvetlenia respondentov, ktorí na konci prieskumov uviedli svoje kontaktné údaje. Okrem toho boli zahrnuté interpretácie a postrehy členov konzorcia DJE, ktoré vychádzali z ich profesionálnych skúseností a interakcií s komunitami nepočujúcich.

4.3.3.1. Financovanie a dostupnosť

Štyri z desiatich výrokov sa týkajú toho, kto by mal uľahčiť prístup k správam a informáciám v posunkovom jazyku a či by mal byť tento prístup poskytovaný bezplatne alebo nie:

- *"Prístup k správam a informáciám by nemal vyžadovať platbu."*
- *"Posunkové správy by mali byť ponúkané zadarmo."*
- *"Vláda by nemala financovať spravodajstvo v posunkovom jazyku."*
- *"Spravodajské služby poskytované nepočujúcimi pre nepočujúcich by nemali byť bezplatné."*

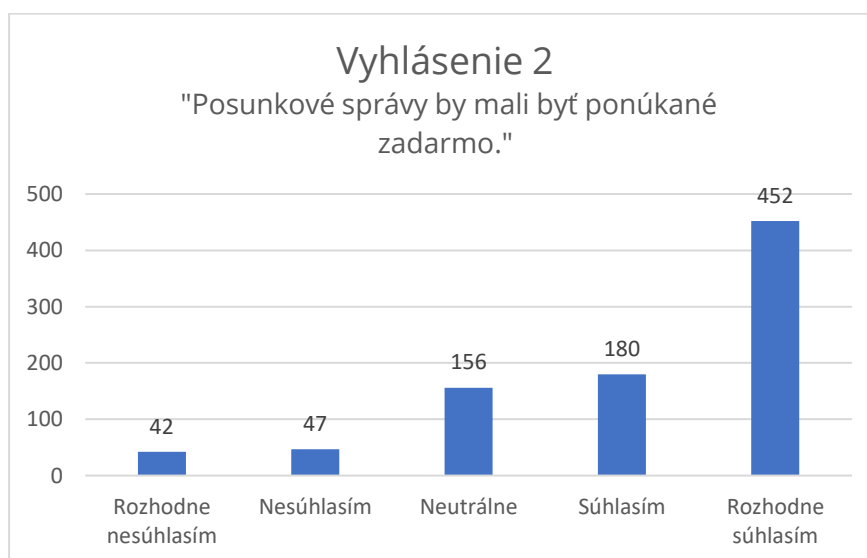
Odpovede na tieto štyri tvrdenia sú uvedené nižšie v samostatných grafoch. Na osiach x je zobrazená päťbodová Likertova škála, zatiaľ čo na osiach y je uvedený počet respondentov zo všetkých šiestich prieskumov spolu, ktorí označili každú odpoveď.

Obrázok 48 - Odpovede na výrok 1

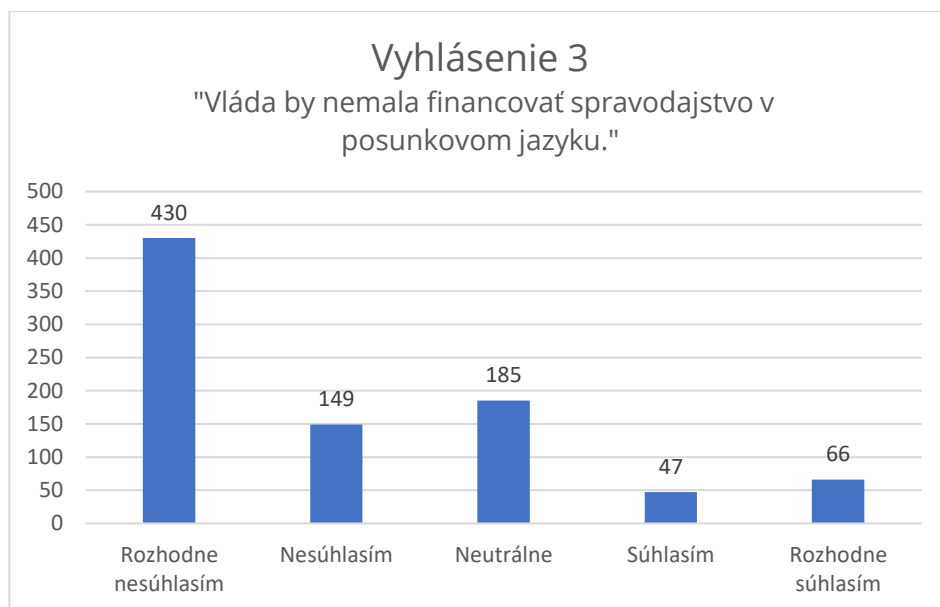
Z 877 respondentov 588 (67 %) súhlasilo s tým, že za prístup k správam a informáciám v posunkovom jazyku by sa nemalo platiť. Tento názor bol obzvlášť silný vo Flámsku, kde toto tvrdenie podporilo 189 z 223 respondentov (84,7 %). Naopak, nižšie percentá boli vo Francúzsku (47 zo 102 respondentov, 46,1 %) a na Slovensku (59 zo 105 respondentov, 56,2 %).

Výrazná väčšina zo 632 respondentov (72,1 %) súhlasila s tým, že správy v posunkovom jazyku by sa mali poskytovať bezplatne. Vo Francúzsku však bolo toto percento nižšie, pričom 56 zo 102 respondentov (54,9 %) toto tvrdenie podporilo, zatiaľ čo 28 respondentov (27,4 %) zostalo neutrálnych.

Obrázok 49 - Odpovede na výrok 2

Celkovo 579 respondentov (66 %) nesúhlasilo s tvrdením, že vláda by nemala financovať správy o posunkovom jazyku. V Nemecku je pozoruhodné, že s týmto výrokom nesúhlasilo len 80 zo 186 respondentov (43 %), pričom 72 respondentov (38,7 %) zostalo neutrálnych.

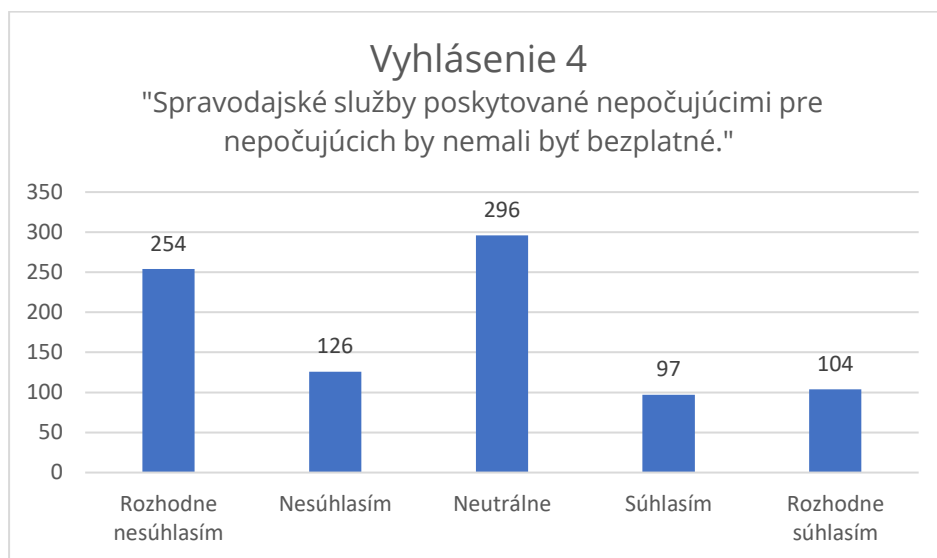
Obrázok 50 - Odpovede na výrok 3

Je dôležité poznamenať, že financovanie verejnoprávných vysielateľov sa v jednotlivých krajinách výrazne líši:

- Vo Flámsku je VRT financovaná predovšetkým flámskou vládou. Model v tejto krajine sa zameriava na priame financovanie vládou, ale s ochrannými opatreniami v rámci dohody o riadení, aby sa zabránilo politickému vplyvu.
- V Nemecku nie je verejnoprávne vysielanie financované priamo vládou, ale prostredníctvom osobitného poplatku známeho ako "*Rundfunkbeitrag*". Tento systém má zabezpečiť nezávislosť verejnoprávných vysielateľov. Príjmy z *Rundfunkbeitrag* spravuje nezávislá organizácia zodpovedná za rozdeľovanie finančných prostriedkov jednotlivým verejnoprávnym vysielateľom.
- V Holandsku sú verejnoprávni vysielatelia financovaní prevažne z daňových príjmov, ktoré sú pridelované prostredníctvom vládneho rozpočtu pre médiá.
- Na Slovensku je RTVS financovaná kombináciou poplatku za vysielanie, ktorý platia domácnosti a podniky. Okrem toho verejnoprávny vysielateľ dostáva doplnkové finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu.

- Vo Švédsku sa SVT financuje prostredníctvom osobitnej dane závislej od príjmu, ktorá sa automaticky vyberá prostredníctvom systému dane z príjmu.
- Vo Francúzsku je od roku 2022 francúzsky verejnoprávny vysielateľ plne financovaný zo všeobecného štátneho rozpočtu prostredníctvom daňových príjmov.

Tieto rôzne modely sú v každej krajine definované na základe toho, že verejnoprávny vysielateľ musí byť schopný zabezpečiť svoju nezávislosť. V dôsledku toho táto otázka nemusí byť v niektorých krajinách relevantná, najmä pokiaľ ide o Nemecko.

Obrázok 51 - Odpovede na výrok 4

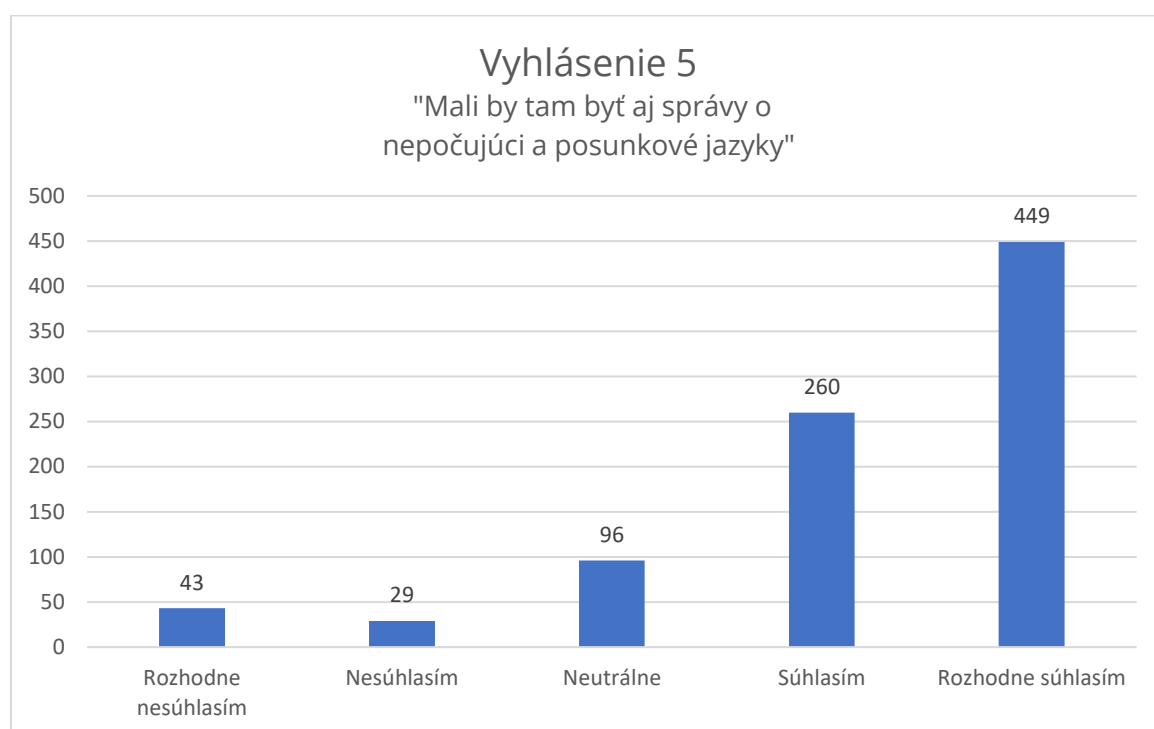
Pokiaľ ide o tvrdenie, že spravodajské služby poskytované nepočujúcimi pre nepočujúcich by nemali byť ponúkané zadarmo, 380 respondentov (43,3 %) s ním nesúhlasilo, zatiaľ čo značná skupina 296 respondentov (33,7 %) zostala neutrálna. Následné zisťovanie ukázalo, že respondenti pociťovali v súvislosti s touto otázkou určité nejasnosti. Znamenalo to, že nepočujúci by mali pracovať na spravodajských službách dobrovoľne (ako to bolo v minulosti v prípade niektorých spravodajských služieb konzorcia DJE), alebo otázka znamenala, či by mal byť prístup k tomuto spravodajskému obsahu spoplatnený?

Ďalšie objasnenie odhalilo všeobecnú preferenciu sprístupňovania správ a informácií, ktoré sú dostupné aj širokej verejnosti, zadarmo, s finančnou podporou štátu alebo prostredníctvom niektorého z daňových systémov. Menšia skupina respondentov sa však vyjadrila, že ak chcú nepočujúce podniky vytvárať nezávislé spravodajstvo prístupné v posunkovom jazyku, malo by byť popri existujúcich spravodajských službách v posunkovom jazyku poskytovaných vládou a národnými verejnoprávnymi vysielateľmi

spoplatnené. To sa týkalo najmä správ týkajúcich sa nepočujúcich, ktoré zvyčajne nie sú pokryté hlavnými spravodajskými službami financovanými vládou.

4.3.3.2. Novinky pre nepočujúcich

Respondentov sme sa tiež pýtali, či súhlasia s tým, aby spravodajské služby v posunkovom jazyku obsahovali obsah zameraný konkrétne na nepočujúcich, komunity nepočujúcich a posunkové jazyky. V otázke boli uvedené rôzne príklady, napríklad správy o deaflympiáde, Európskej únii nepočujúcich (EUD) alebo Svetovej federácii nepočujúcich (WFD).

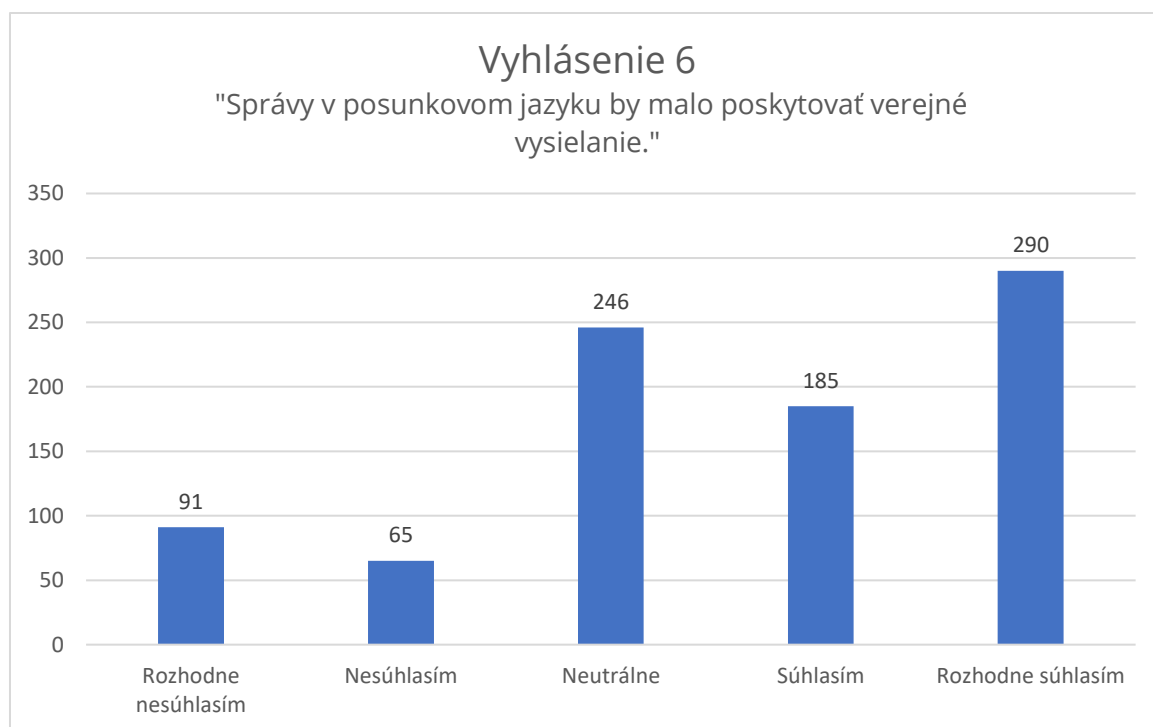

Obrázok 52 - Odpovede na výrok 5

Výrazná väčšina zo 709 respondentov (80,8 %) súhlasila, čím jasne naznačila, že si cení, keď je informovaná nielen o všeobecných aktuálnych udalostiach, ale aj o témach týkajúcich sa ich komunity a posunkového jazyka. To naznačuje silnú túžbu po spravodajskom obsahu, s ktorým sa môžu stotožniť a ktorý odráža ich vlastné skúsenosti.

4.3.3.3. Výroba a distribúcia

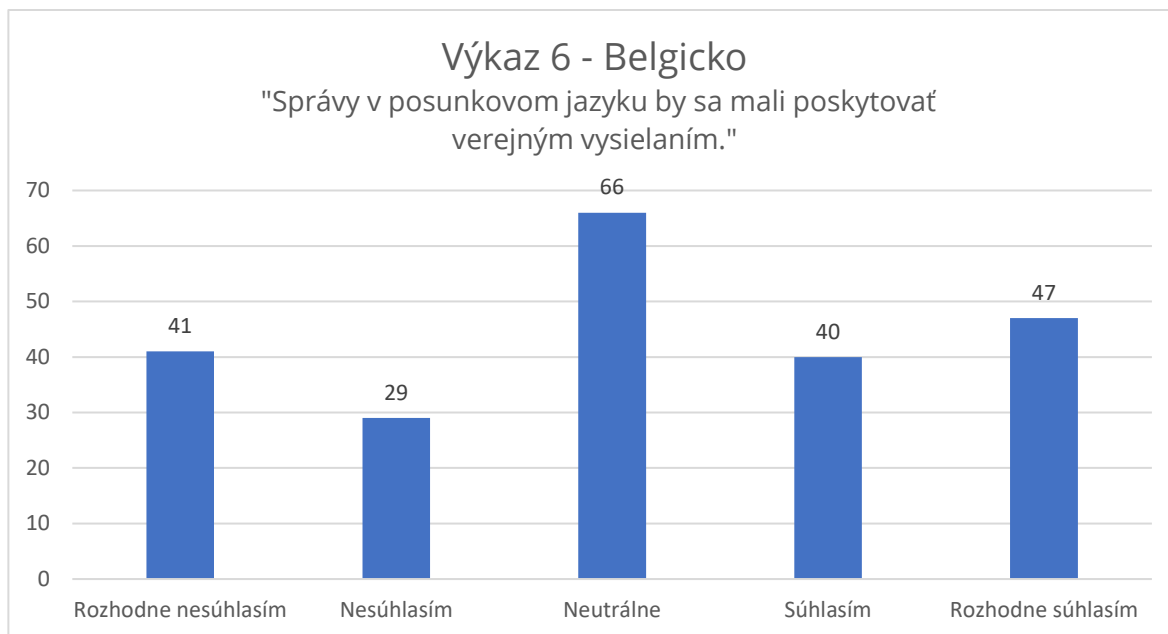
Cieľom dvoch výrokov v prieskumoch bolo zistiť, komu by respondenti najradšej zverili výrobu a distribúciu spravodajských služieb v posunkovom jazyku. Je dôležité poznamenať, že namiesto špecifikácie, či ide o "výrobu" alebo "distribúciu", bol zvolený neutrálny výraz "poskytovať". Pri spätnom pohľade táto voľba viedla k určitým nejasnostiam medzi respondentmi.

Obrázok 53 - Odpovede na výrok 6

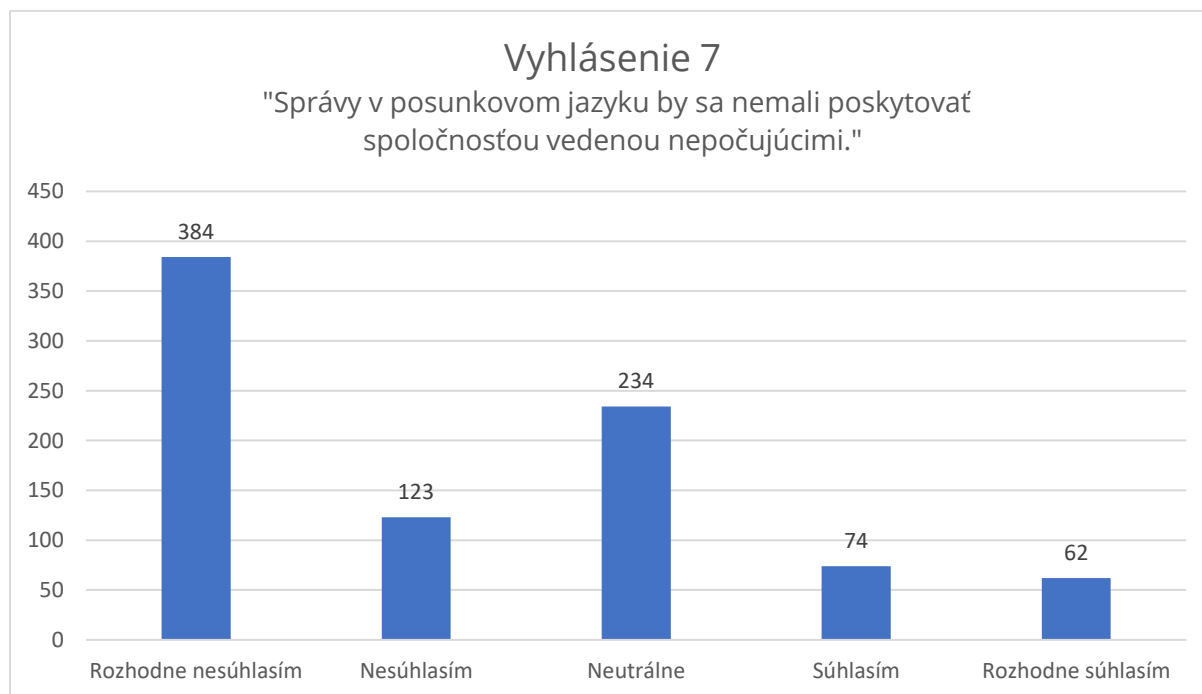
Najväčšia skupina, pozostávajúca zo 475 respondentov (54,2 %), súhlasila s tým, že správy v posunkovom jazyku by mal poskytovať samotný národný verejnoprávny vysielateľ. Je pozoruhodné, že vo Francúzsku a na Slovensku bol podiel respondentov, ktorí súhlasili s týmto tvrdením, výrazne vyšší ako tých, ktorí vybrali možnosť "neutrálne".

Zaujímavé je, že pri skúmaní grafov podľa krajín vykazovalo Flámsko (obrázok 54) odlišný trend v porovnaní s ostatnými krajinami a celkovým grafom. Z 87 respondentov (39 %) vo Flámsku značná časť - 70 respondentov (31,4 %) - s výrokom nesúhlasila, zatiaľ čo 66 respondentov (29,6 %) zaujalo neutrálny postoj. Tento rozpor možno vysvetliť výskumnou správou Dhoest & Rijckaert (2020), v ktorej sa hodnotí poskytovanie služieb v posunkovom jazyku verejnoprávnym vysielateľom VRT. Podľa tejto správy je zrozumiteľnosť počujúcich tlmočníkov používaných v spravodajských reláciách hodnotená zle, čo vedie nepočujúcich k tomu, že uprednostňujú alternatívne formy podávania správ, napríklad tie, ktoré prezentujú nepočujúci moderátori, ako je to vidieť v prípade VGT nieuws od *Visual Box*. To môže vysvetľovať, prečo je dôvera vo VRT medzi nepočujúcimi posunkujúcimi vo Flámsku v porovnaní s inými krajinami relatívne nízka.

Obrázok 54 - Odpovede na výrok 6 (Flámsko)

S výrokom "Posunkové správy by nemala poskytovať spoločnosť vedená nepočujúcimi" nesúhlasila podstatná skupina 507 respondentov (57,8 %), čo výrazne kontrastuje s výrokom, s ktorým súhlasilo len 136 respondentov (15,5 %). Je možné, že nejednoznačnosť otázky - či sa týkala výroby alebo distribúcie - prispela k tomu, že 234 respondentov (26,7 %) zvolilo neutrálny postoj.

Obrázok 55 - Odpovede na výrok 7

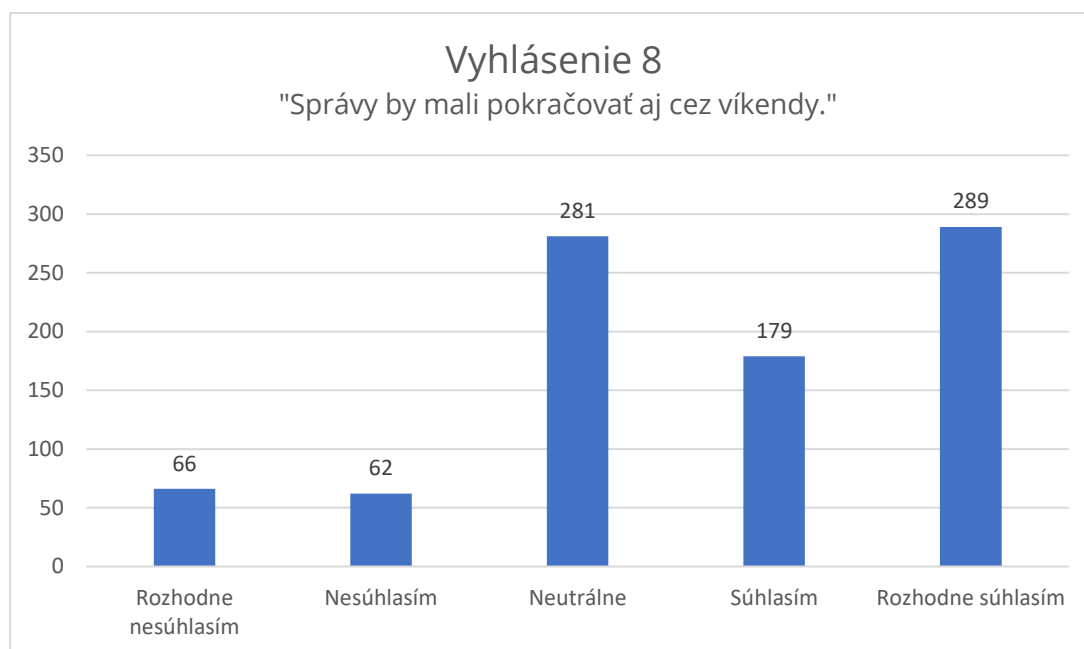
Najmä vo Flámsku (70,8 % z 223 respondentov) a vo Francúzsku (59,8 % zo 102 respondentov) je podiel respondentov, ktorí obhajujú spravodajské služby poskytované

spoločnosťami vedenými nepočujúcimi, vyšší ako podiel tých, ktorí zaujímajú neutrálny postoj.

S cieľom objasniť nejednoznačnosť týchto dvoch výrokov sa uskutočnili prieskumy u nepočujúcich posunkových rečníkov, aby sa vysvetlil zjavný rozpor v ich odpovediach - konkrétne presvedčenie, že správy v posunkovom jazyku by mali poskytovať tak národné verejnoprávne vysielanie, ako aj spoločnosti vedené nepočujúcimi. Objavili sa dve významné vysvetlenia. Na jednej strane respondenti očakávajú, že spoločnosti vedené nepočujúcimi prevezmú zodpovednosť za produkciu spravodajstva v posunkovom jazyku, zatiaľ čo verejnoprávny vysielateľ bude riadiť jeho distribúciu. Na druhej strane respondenti diskutovali o rozdiely medzi všeobecným spravodajstvom a spravodajstvom pre nepočujúcich, pričom tvrdili, že tieto dva typy spravodajských služieb (od verejnoprávnych vysielateľov a produkčných spoločností vedených nepočujúcimi) môžu a mali by koexistovať. Okrem toho niektorí nepočujúci obhajovali viacero spravodajských zdrojov a služieb v posunkovom jazyku, namiesto toho, aby sa obmedzovali na ponuku v jedinom posunkovom jazyku.

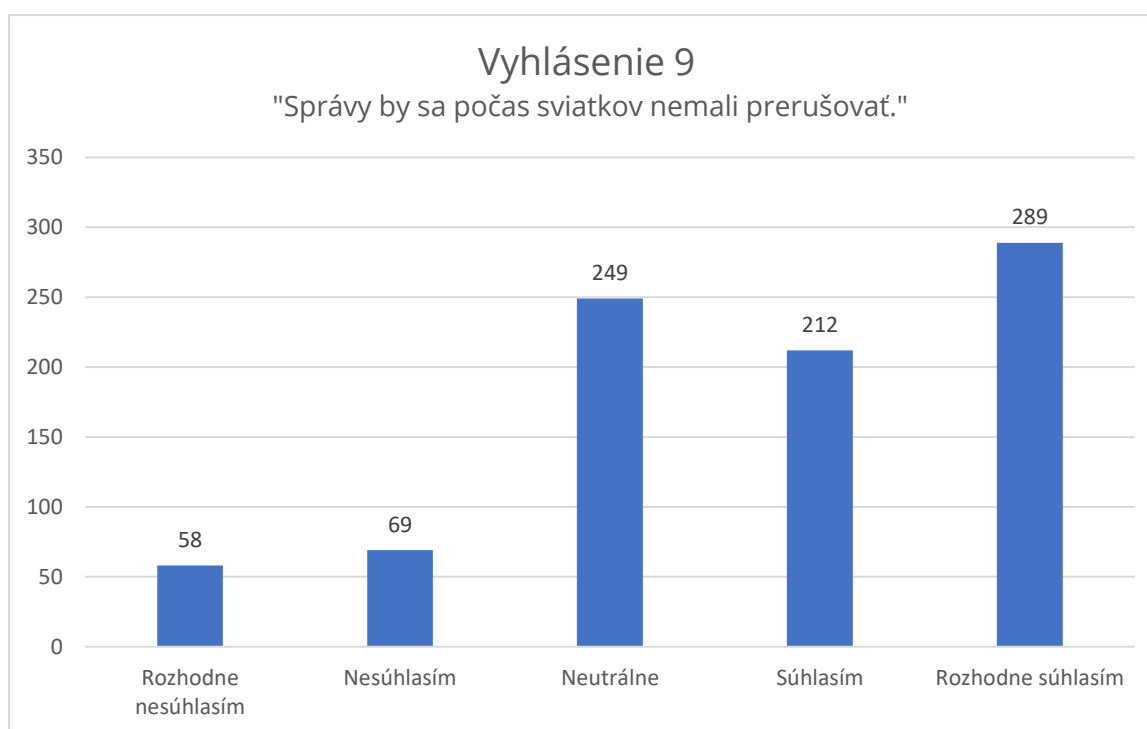
4.3.3.4. Priebežná dostupnosť noviniek

Všetky spravodajské služby poskytované konzorciom DJE sú dostupné len počas pracovných dní a nie cez víkendy. Okrem toho, vzhľadom na nárok zamestnancov na dovolenku a obmedzené zdroje sa spravodajstvo neposkytuje počas štátnych sviatkov a dokonca bola zavedená letná prestávka. Reakcie niektorých sledovateľov na sociálnych sieťach naznačili nespokojnosť v tejto veci. Následne boli do prieskumu pridané dva výroky, ktoré mali bez ďalšej analýzy stručne zhodnotiť očakávania respondentov týkajúce sa zverejňovania správ v posunkovom jazyku počas víkendov a sviatkov.

Obrázok 56 - Odpovede na výrok 8

Celkovo 468 respondentov (53,4 %) uviedlo, že správy by mali byť dostupné aj počas víkendov, zatiaľ čo 281 respondentov (32 %) si myslí, že to nie je potrebné.

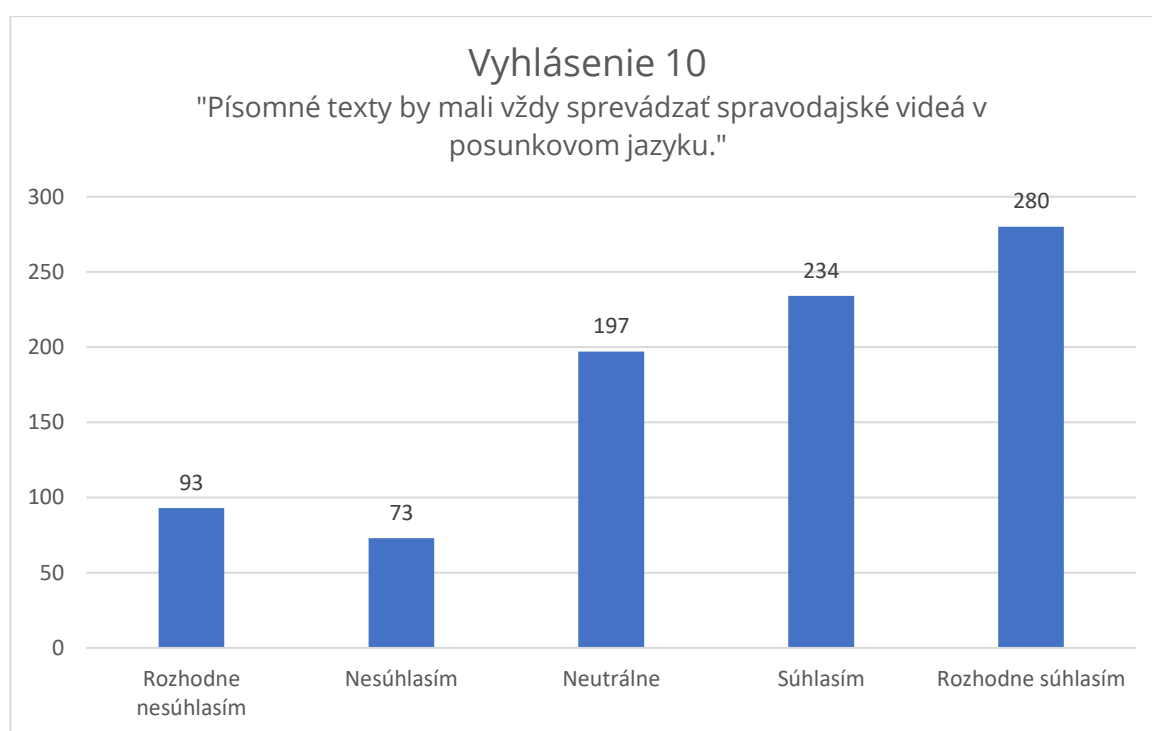
Obrázok 57 - Odpovede na výrok 9

Okrem toho 501 respondentov (57,1 %) uviedlo, že správy by mali byť k dispozícii aj počas sviatkov a voľných dní, zatiaľ čo 249 respondentov (28,4 %) si myslí, že to nie je potrebné.

4.3.3.5. Potreba titulkov a prepisov

Napriek záväzku DJE, že všetky spravodajské videá v posunkovom jazyku musia byť sprevádzané písomným prepisom, niektorí členovia konzorcia DJE spochybňujú, či je to skutočne potrebné, pretože to pridáva prácu navyše, ktorá by mohla znížiť počet vytvorených spravodajských videí v posunkovom jazyku. Preto bolo zahrnuté nasledujúce vyhlásenie: "Písomné texty by mali vždy sprevádzať spravodajské videá v posunkovom jazyku."

S týmto tvrdením súhlasila výrazná väčšina z 514 respondentov (58,6 %). Vo Flámsku však bola situácia opačná: 86 respondentov (38,6 %) nesúhlasilo, 74 respondentov (33,2 %) súhlasilo a 63 respondentov (28,2 %) zaujalo neutrálny postoj. Zo sociodemografickej analýzy vyplýva, že Flámsko má spomedzi všetkých krajín najväčšiu skupinu respondentov, ktorí označili posunkový jazyk výlučne za svoj primárny jazyk.

Obrázok 58 - Odpovede na výrok 10

5. Zistenia a závery

Cieľom tohto výskumu zameraného na návyky nepočujúcich pri konzumácii správ a ich ochotu platiť za spravodajské služby DJE v posunkovom jazyku je podporiť vývoj obchodného modelu, ktorý skúma finančnú udržateľnosť mediálnych spoločností vedených nepočujúcimi. Okrem toho odpovede na výskumné otázky poskytujú poznatky na formovanie marketingového plánu zameraného na nepočujúcich a na posilnenie a spresnenie odporúčaní pre vlády a národné verejnoprávne vysielanie.

Nižšie sa súhrnne rozoberajú výsledky prieskumu zo šiestich rôznych krajín, v ktorých pôsobí konzorcium DJE. Niektoré odpovede na konkrétne výskumné otázky však môžu odhaliť trendy špecifické pre konkrétnu krajinu. Pre partnera konzorcia DJE pôsobiaceho v danej krajine môže byť preto cenné samostatne ďalej skúmať tieto zistenia vo vzťahu k vlastnej obchodnej stratégii.

5.1. Všeobecná spotreba správ

Väčšina respondentov uvádza, že **denne konzumuje správy**, pričom bližšie nešpecifikuje, či ide o správy v hovorenom/písomnom alebo posunkovom jazyku. Nezistili sa žiadne významné korelácie medzi frekvenciou konzumácie správ a vekom respondentov, ani s ich prvým jazykom.

Z ďalšej analýzy konzultovaných spravodajských kanálov v šiestich krajinách vyplýva, že **digitálne kanály, ako napríklad internet a sociálne médiá, sú v súčasnosti najvyužívanejšími zdrojmi správ**. Napriek posunu smerom k digitálnym platformám televízia stále zohráva dôležitú úlohu v každodennej konzumácii správ, najmä v niektorých krajinách. Hoci sa všeobecná spotreba správ podrobne neskúma, keďže nie je primárnym predmetom výskumu, je možné pozorovať súvislosť medzi vekovými kategóriami a výberom kanálov na sledovanie správ. S rastúcim počtom vekových kategórií sa zvyšuje používanie televízie. V mladších vekových kategóriách si "televíziu" vybral zanedbateľný počet respondentov, zatiaľ čo v starších vekových kategóriách sa zvyšuje počet respondentov, ktorí uvádzajú sledovanie televízie. Naopak, pri používaní digitálnych technológií je trend opačný: mladší respondenti používajú prevažne sociálne médiá, zatiaľ čo starší respondenti sa týmto spôsobom zapájajú do spravodajstva menej často.

Hoci žiadny z partnerov konzorcia DJE nezverejňuje svoje spravodajské ponuky v posunkovom jazyku v televízii, je potrebné vykonať ďalší výskum, aby sme zistili, či to má významný vplyv na prístup nepočujúcich osôb zo starších vekových kategórií k spravodajským službám DJE, keďže zastúpenie tejto skupiny je medzi respondentmi našich prieskumov výrazne nízke.

Analýza preferovaných jazykov pre všeobecnú spotrebu správ medzi nepočujúcimi, nedoslýchavými a hluchoslepými respondentmi ukazuje jasnú **preferenciu posunkového jazyka**, hoci existuje aj značný záujem o hovorený alebo písaný jazyk. Pozoruhodným trendom v analýze je, že prvý jazyk respondentov často zodpovedá ich preferovanému jazyku na sledovanie správ. **Respondenti, ktorí uviedli ako svoj prvý jazyk národný posunkový jazyk aj hovorený alebo písaný jazyk, prejavujú preferenciu konzumovať správy v oboch formách.** Tieto zistenia zdôrazňujú zásadnú úlohu, ktorú posunkový jazyk zohráva pri zabezpečovaní prístupu k správam a informáciám pre komunitu nepočujúcich.

Okrem toho mnohí **respondenti uviedli, že ich prvým jazykom je posunkový jazyk, ale na sledovanie správ si zvolili aj písaný jazyk.** Môže to vyplývať z túžby naučiť sa a udržať si tento "druhý jazyk", napríklad osvojením si novej spoločensky relevantnej slovnej zásoby, ktorá sa objavuje v správach. Naopak, to isté platí pre respondentov, ktorí uviedli, že ich prvým jazykom je hovorený alebo písaný jazyk; tí často vyjadrujú preferenciu sledovať správy v posunkovom jazyku. Týka sa to tak počujúcich osôb, ktoré sa chcú naučiť posunkový jazyk a udržať si ho, napríklad tlmočníkov posunkového jazyka, ako aj nepočujúcich osôb, ktoré sa posunkový jazyk učia v neskoršom veku. Tieto skupiny respondentov predstavujú rovnako dôležité cieľové skupiny pre ponuku správ v posunkovom jazyku.

5.2. Spotreba spravodajského obsahu v posunkových jazykoch

Výsledky prieskumov celkovo naznačujú, že vysoké **percento respondentov pozná a sleduje spravodajské služby konzorcia DJE v ich národnom posunkovom jazyku, predovšetkým prostredníctvom Instagramu a/alebo Facebooku.** Dôležitou poznámkou je tu nízke zastúpenie starších vekových skupín medzi všetkými respondentmi, čo môže mať vplyv na schopnosť starších nepočujúcich zapojiť sa do spravodajských služieb DJE, ktoré sú dostupné výlučne prostredníctvom digitálnych kanálov. Alternatívne možnosti, ako napríklad kanál WhatsApp alebo informačné bulletiny, by mohli prilákať starších nepočujúcich jednotlivcov, ktorí uprednostňujú sledovanie spravodajskej ponuky v posunkovom jazyku v televízii.

Hoci frekvencia sledovania spravodajských služieb DJE sa v jednotlivých krajinách líši, je pozoruhodné, že **čím viac sa obsah správ zhoduje s obsahom hlavného spravodajstva a/alebo čím častejšie sú zverejňované spravodajské videá v posunkovom jazyku, tým je pravdepodobnejšie, že sa respondenti do týchto služieb zapájajú,** a to najmä na dennej báze. Často sa sledujú aj správy týkajúce sa nepočujúcich; to však výrazne nemení návyky respondentov týkajúce sa sledovania

spravodajských služieb DJE v porovnaní s ostatnými všeobecnými spravodajskými zdrojmi.

Zdá sa, že existencia iných spravodajských služieb v posunkovom jazyku poskytovaných verejnoprávnymi vysielateľmi ovplyvňuje správanie respondentov pri sledovaní spravodajských služieb DJE. Výsledky prieskumu ukazujú, že **hlavné spravodajské relácie sprístupnené v národnom posunkovom jazyku, najmä tie, ktoré sú prezentované počujúcimi tlmočníkmi, sú sledované menej často.** V dôsledku toho sú respondenti viac naklonení vyhľadávať alternatívne možnosti spravodajstva v posunkovom jazyku, najmä ak sú prezentované priamo v posunkovom jazyku nepočujúcim moderátorom. V krajinách, kde verejnoprávne televízie tiež ponúkajú spravodajské služby prezentované nepočujúcimi moderátormi, sa prístup organizácie DJE líši. Konkrétne sa zameriava na stránku , ktorá prináša správy týkajúce sa problematiky nepočujúcich, a nie všeobecné správy. Tento špecializovaný obsah je v porovnaní so všeobecnými spravodajskými reláciami prístupný menej často.

Preto je pre každú organizáciu v rámci konzorcia DJE prospešné posúdiť, ako sa ich spravodajská ponuka porovnáva s inými spravodajskými službami v posunkovom jazyku, aby lepšie pochopili svoje konkurenčné postavenie v rámci mediálneho priestoru v posunkovom jazyku vo svojej krajine a aby podľa toho zlepšili svoj prístup.

5.3. Typy divákov

Výsledky jasne ukazujú, že **väčšina respondentov uprednostňuje správy prezentované nepočujúcim moderátorom v ich národnom posunkovom jazyku.** Sila týchto preferencií úzko súvisí s úrovňou informovanosti nepočujúcich posunkujúcich o ich práve na informácie, s hodnotením spravodajských služieb v posunkovom jazyku, ktoré ponúkajú verejnoprávni vysielatelia, a s účinnosťou lobistického úsilia v rámci ich národných komunít nepočujúcich. Pri určovaní spôsobu poskytovania spravodajských služieb v posunkovom jazyku však zohrávajú úlohu aj postoje a porozumenie rôznych zainteresovaných strán, ako sú vládne orgány, verejnoprávni vysielatelia, NAD a počujúci tlmočníci v rámci komunity posunkového jazyka (Neves 2007, De Meulder & Heyerick 2013, Dhoest & Rijckaert 2020). Tieto aspekty by sa mali zohľadniť v marketingovom pláne konzorcia DJE zameranom na komunitu nepočujúcich a posunkového jazyka a mohli by sa z nich vyvodiť odporúčania pre vládne orgány a verejnoprávnych vysielateľov.

Z prieskumov môžeme identifikovať rôzne typy "divákov" správ v posunkovom jazyku s nepočujúcimi moderátormi, ktoré sú relevantné pre analýzu cieľovej skupiny a následný prieskum trhu konzorcia DJE:

- **Diváci zameraní na nepočujúcich:** Veľmi veľkú skupinu divákov tvoria tí, ktorí výrazne uprednostňujú spravodajský obsah prezentovaný priamo v posunkovom jazyku, v "rámci nepočujúcich" a podávaný nepočujúcimi moderátormi.
 - **Závislé osoby hovoriace posunkovým jazykom:** Túto skupinu tvoria prevažne nepočujúci, ktorí uprednostňujú sledovanie správ v posunkovom jazyku, ktorý je často jediným jazykom, ktorému rozumejú. Značná časť tejto skupiny nesleduje spravodajské relácie tlmočené počujúcimi tlmočníkmi, takže sú odkázaní výlučne na spravodajské služby prezentované nepočujúcimi moderátormi, aby boli informovaní o aktuálnych udalostiach.
 - **Dvojazyční spotrebitelia:** Okrem toho existuje značná skupina nepočujúcich, ktorí sledujú správy v písanom jazyku (prostredníctvom textu alebo titulkov) a v posunkovom jazyku. Ovládajú národný hovorený jazyk aj národný posunkový jazyk ako svoje prvé jazyky. Využívajú privilégium prístupu k rôznym zdrojom spravodajstva a vyhľadávajú najmä spravodajské ponuky v posunkovom jazyku, pretože z toho majú osobné výhody, ako napríklad zrozumiteľnú prezentáciu v posunkovom jazyku a pohodlie, keď si tieto videá môžu pozrieť vlastným tempom.
- **Hybridní diváci:** Menší počet nepočujúcich divákov, ktorí uprednostňujú posunkový jazyk ako prostriedok sledovania správ, tvoria tí, ktorí konzumujú "celkovú ponuku" vo svojom národnom posunkovom jazyku. Sledujú tak bežné spravodajské relácie s tlmočníkom do posunkového jazyka, ako aj spravodajské služby prezentované priamo v posunkovom jazyku nepočujúcim moderátorom.
 - **Záujemcovia o kvalitu:** V tejto skupine nepočujúcich divákov mnohí vyjadrujú preferenciu, aby nepočujúci moderátor konzumoval kvalitné spravodajstvo v posunkovom jazyku, pretože ju považujú za zrozumiteľnejšiu a poskytuje základ pre lepšie pochopenie tlmočeného spravodajstva.
 - **Záujemcovia o obsah:** Menšia časť nepočujúcich divákov uprednostňuje pravidelné spravodajské relácie s tlmočníkom pre nepočujúcich, pretože majú pocit, že obsah a objem spravodajskej ponuky prezentovanej nepočujúcim moderátorom plne nevyhovuje ich potrebám.
 - **Žiadatelia o prístup:** Ešte menšia skupina nepočujúcich divákov uprednostňuje spravodajské relácie s počujúcimi tlmočníkmi. Často to robia z pozície nízkeho posilnenia, cítia sa podriadení mocenskej

dynamike počujúcich tlmočníkov, od ktorých sú v každodennom živote veľmi závislí.

- **Žiaci, ktorí sa učia posunkový jazyk:** Malý počet divákov nemá posunkový jazyk ako svoj prvý alebo preferovaný jazyk, ale využíva spravodajské služby v posunkovom jazyku na jeho osvojenie. Zvyčajne sem patria počujúci diváci, ako sú tlmočníci, študenti tlmočníctva alebo učitelia pracujúci v oblasti vzdelávania nepočujúcich, ale patria sem aj nepočujúci jednotlivci, ktorí ohluchli neskôr v živote alebo ktorí sa s posunkovým jazykom zoznamujú nanovo.
- Z rôznych dôvodov existuje veľmi malá skupina nežiaducich divákov:
 - **Spojenci:** Títo podporujúci nediváci veria, že spravodajské služby v posunkovom jazyku s nepočujúcim moderátorom sú prínosom pre komunitu nepočujúcich (pre ich príbuzných, ktorí sa pri získavaní informácií a komunikácii spoliehajú výlučne na posunkový jazyk, alebo pre ich nepočujúce deti, ktoré potrebujú nepočujúce vzory) a ekosystém nepočujúcich (vytvárajú viac pracovných príležitostí pre nepočujúcich).
 - **Bojkotujúci:** Túto skupinu tvoria jednotlivci, ktorí nepodporujú koncepciu spravodajských služieb prezentovaných nepočujúcimi moderátormi v posunkovom jazyku. Môžu sem patriť nepočujúci jednotlivci, ktorí sa cítia nedostatočne posilnení a držia sa presvedčenia, že by mali mať prístup k rovnakým zdrojom ako počujúci jednotlivci, čím sa zasadujú za pravidelné vysielanie správ s tlmočníkmi do posunkového jazyka. Môžu tiež bojovať s predstavou, že iní nepočujúci jednotlivci majú možnosti rastu, najmä v televíznej práci, ku ktorým oni sami nemajú prístup, alebo že im pri konzumácii správ "pomáhajú" nepočujúci kolegovia. Okrem toho do tejto skupiny určite patria aj počujúci jednotlivci, pravdepodobne počujúci tlmočníci, ktorí sa snažia ospravedlniť profesiu a úlohu počujúcich tlmočníkov posunkového jazyka v porovnaní s nepočujúcimi tlmočníkmi alebo moderátormi, pričom sa obávajú, že by mohli prísť o prácu alebo o možnosť tlmočiť v televízii.

Okrem toho existuje skupina jednotlivcov, ktorí jednoducho nesledujú spravodajské služby DJE z rôznych dôvodov, ako je nezáujem, nedostatok času alebo ťažký prístup k týmto službám.

5.4. Ochota platiť za spravodajstvo v posunkových jazykoch

Neexistuje priama súvislosť medzi odberom písaných správ a ochotou platiť za predplatné spravodajských služieb v posunkovom jazyku. Podiel respondentov

ochotných platiť za spravodajské služby v DJE je však približne o polovicu nižší ako podiel tých, ktorí nie sú ochotní platiť. Naopak, počet respondentov, ktorí v čase vyplňania dotazníka neboli rozhodnutí, prevyšuje skupiny, ktoré si vybrali možnosť "áno" alebo "nie". To predstavuje potenciálnu príležitosť pre spoločnosti a organizácie v rámci konzorcia DJE, aby vo svojich marketingových plánoch načrtli stratégie zamerané na zvýšenie finančnej angažovanosti týchto respondentov. Celkovo možno konštatovať, že **medzi respondentmi neexistuje jednoznačná zhoda, pokiaľ ide o ich ochotu platiť za spravodajské služby DJE.**

Väčšina respondentov vyjadrila ochotu platiť za spravodajské služby DJE, a to nielen preto, **aby mali prístup k správam v preferovanom jazyku, ale** aj preto, aby **podporili pokračovanie kvalitných správ v posunkovom jazyku**, najmä ak sú kvalitnejšie v porovnaní s niektorými ponukami verejnoprávných vysielateľov v národných posunkových jazykoch (najmä s počujúcimi tlmočníkmi). Napriek tomu, že väčšina respondentov uviedla, že spravodajstvo a informácie v národných posunkových jazykoch by sa mali poskytovať bezplatne, mnohí nepočujúci vyjadrili obavy, že spravodajské služby DJE by mohli prestať existovať bez **ďalšej finančnej podpory** (napríklad zo strany vlády alebo iných daňových systémov). Pojem, ktorý sa skrýva za skratkou "D.E.A.F. ", čo znamená "Nepočujúci očakávajú všetko zadarmo", zrejme nie je úplne presný.

Okrem toho respondenti oceňujú, že spravodajské služby DJE, či už v spojení so všeobecným spravodajstvom alebo samostatne, pokrývajú **témy týkajúce sa nepočujúcich**. Existuje silná túžba po tomto "spravodajstve pre nepočujúcich", s ktorým sa môžu stotožniť a ktoré odráža ich skúsenosti. Veľmi malá skupina počujúcich jednotlivcov uznáva, že nepočujúci moderátori slúžia ako pozitívne vzory pre nepočujúce deti. Je tiež zrejmé, že spravodajské služby DJE v posunkovom jazyku poskytujú nepočujúcim aj počujúcim jednotlivcom vynikajúcu príležitosť naučiť sa a udržiavať si zručnosti v posunkovom jazyku.

Predplatné na ročnej alebo mesačnej báze sa zdá byť pre respondentov najatraktívnejšou možnosťou. Uvedené sumy, ktoré sú ochotní platiť, či už mesačne alebo ročne, sa však spočiatku zdajú byť nedostatočné na to, aby produkčné domy pod vedením nepočujúcich v rámci konzorcia DJE zabezpečili finančnú udržateľnosť svojich spravodajských služieb, najmä v krajinách s menším počtom obyvateľov a obmedzenými skupinami používateľov posunkového jazyka. V tejto súvislosti je nevyhnutné, aby spoločnosti a organizácie konzorcia DJE **vo** svojich obchodných plánoch **preskúmali alternatívne finančné možnosti**. Do spravodajských služieb DJE by sa napríklad mohli začleniť reklamy sponzorovaných spoločností, hoci takmer polovica respondentov sa vyjadrila proti tejto myšlienke.

Okrem právneho rámca, ktorý stanovuje, že **správy a informácie v posunkovom jazyku by mali byť poskytované bezplatne**, väčšina respondentov uviedla ako dôvod svojej neochoty platiť za spravodajské služby DJE spokojnosť s existujúcimi bezplatnými zdrojmi správ v hovorenej/písomnej forme aj v posunkovom jazyku. Okrem toho niektorí respondenti uviedli, že nemajú dostatok finančných prostriedkov, aby si mohli dovoliť predplatné. Menšia skupina uviedla, že nesledujú spravodajské videá v posunkovom jazyku v takom rozsahu, aby to odôvodňovalo predplatné, alebo že sa obávajú potenciálnych technických (platobných) prekážok v prístupe k spravodajským ponukám DJE.

Celkovo respondenti očakávajú, že správy a informácie určené pre širokú verejnosť by mali byť **bezplatne** prístupné v posunkovom jazyku **zo strany vlády alebo iných daňových systémov**. Keď sa však spoločnosti a organizácie vedené nepočujúcimi snažia poskytovať nezávislé spravodajstvo v posunkovom jazyku ako doplnok - najmä ak obsahuje správy týkajúce sa nepočujúcich, ktoré často nie sú pokryté spravodajskými službami financovanými vládou - malá skupina respondentov považuje za opodstatnené za tieto služby platiť.

5.5. Profesionalizácia mediálnych spoločností pre nepočujúcich

To, či by spravodajské služby v posunkovom jazyku mali poskytovať verejnoprávni vysielatelia, do veľkej miery závisí od dôvery respondentov v tieto inštitúcie. Tento výskum naznačuje **mierne uprednostňovanie spravodajských služieb v posunkovom jazyku, ktoré by mali poskytovať mediálne spoločnosti vedené nepočujúcimi**. Táto preferencia môže naznačovať väčšiu dôveru vo výstupy mediálnych spoločností vedených nepočujúcimi vzhľadom na ich hlbší prehľad a bližšie prepojenie s cieľovou skupinou. V dôsledku toho môžu mať tieto spoločnosti najlepšie predpoklady na prispôbenie spravodajských služieb v posunkovom jazyku, a to tak z hľadiska obsahu, ako aj technickej prezentácie, špecifickým potrebám nepočujúcich používateľov posunkového jazyka.

Hoci mnohí verejnoprávni vysielatelia často považujú prístupnosť pre nepočujúcich a nedoslýchavých ľudí skôr za záťaž než za príležitosť (Neves 2007), pre verejnoprávných vysielateľov môže byť výhodné zveriť túto službu externej spoločnosti, ktorá je zameraná na nepočujúcich. Takýto prístup by mohol stimulovať hospodársku súťaž a potenciálne zvýšiť kvalitu spravodajských služieb v posunkovom jazyku (Dhoest a Rijckaert 2020). Tieto spravodajské relácie v posunkovom jazyku by sa potom mohli šíriť prostredníctvom národných verejnoprávných vysielateľov, najmä v televízii, ktorá

zostáva najčastejšie používaným médiom medzi nepočujúcimi respondentmi vo vyšších vekových skupinách. Okrem toho respondenti vyjadrili **potrebu viacerých zdrojov spravodajstva v posunkovom jazyku, najmä tých, ktoré pokrývajú témy týkajúce sa nepočujúcich, namiesto** toho, aby sa spoliehali na jedinú službu v posunkovom jazyku od verejnoprávneho vysielateľa.

Hoci sa táto štúdia nezameriava na hodnotenie obsahu, prezentácie alebo kvality spravodajských služieb DJE v posunkovom jazyku, bolo by prínosné preskúmať v podnikateľskom pláne každej organizácie DJE , prečo niektorí respondenti vyjadrili neochotu platiť za tieto služby z dôvodu obáv o kvalitu. Táto neochota nemusí nevyhnutne odrážať výkonnosť samotných partnerov konzorcia DJE, ale namiesto toho by mohla poukázať na oblasti, ktoré je potrebné zlepšiť, ako napríklad zlepšenie novinárskych a jazykových zručností, rozšírenie ponuky spravodajstva do hĺbky aj rozsahu (napr. zahrnutie podrobnejšieho spravodajstva alebo jeho doplnenie o zábery z hlavného spravodajstva) a zabezpečenie včasného zverejňovania spravodajského obsahu, pričom osobitná pozornosť by sa mala venovať pokračujúcemu poskytovaniu spravodajstva v posunkovom jazyku počas víkendov a sviatkov. Respondenti tiež vyjadrili preferenciu, aby videá v posunkovom jazyku boli doplnené písomným prekladom, a to buď prostredníctvom titulkov, alebo prepisu.

Okrem toho by spoločnosti vedené nepočujúcimi mohli pracovať na **podpore mediálnej gramotnosti a zlepšovaní novinárskeho porozumenia v komunitách nepočujúcich, ktoré nie sú dostatočne informované**. Napokon, lobistické úsilie by sa malo zamerať na zainteresované strany, ako sú vládne orgány, verejnoprávne vysielanie a národné asociácie nepočujúcich (NAD), s cieľom zvýšiť povedomie o hodnote vysokokvalitných národných spravodajských služieb v posunkovom jazyku. Medzi kľúčové ciele patrí zvyšovanie povedomia o práve nepočujúcich efektívne porozumieť spravodajstvu v ich národnom posunkovom jazyku, predchádzanie "ilúzii inklúzie", podpora posilnenia postavenia nepočujúcich a ekosystému nepočujúcich prostredníctvom tvorby spravodajských ponúk vytvorených spoločnosťami pod vedením nepočujúcich.

6. Výstupy

Nižšie uvádzame zhrnutie kľúčových zistení z tejto výskumnej správy, ktoré by mali byť podkladom pre vypracovanie ďalších troch výstupov pre WP4 projektu DJE.

6.1. Podnikateľský plán mediálnych spoločností pre nepočujúcich

Posilnenie konkurenčného postavenia: Medzi nepočujúcimi osobami existuje silná preferencia správ prezentovaných priamo v ich národnom posunkovom jazyku nepočujúcimi moderátormi a produkoványmi mediálnymi spoločnosťami pod vedením nepočujúcich. To predstavuje potenciálnu konkurenčnú výhodu pre členské organizácie konzorcia DJE. Stratégie umiestňovania by mali zohľadňovať silné a slabé stránky spoločností vedených nepočujúcimi v porovnaní s ostatnými ponukami správ v rámci mediálneho prostredia v posunkovom jazyku v každej krajine.

Investujte do profesionálneho rozvoja: Zlepšenie novinárskych zručností a mediálnej gramotnosti v komunitách nepočujúcich môže pomôcť riešiť obavy týkajúce sa kvality spravodajských služieb DJE a zvýšiť dôveryhodnosť aj angažovanosť.

Rozšírenie ponuky noviniek: Zvážte rozšírenie objemu, hĺbky a rôznorodosti dostupného obsahu vrátane správ týkajúcich sa konkrétne komunit nepočujúcich, ktoré sú často prehliadané hlavnými médiami. Tento diferencovaný prístup môže pomôcť splniť očakávania nepočujúcich.

Diverzifikujte kanály doručovania: Vzhľadom na to, že starší nepočujúci uprednostňujú televíziu, rozšírenie kanálov poskytovania obsahu o tradičné médiá, ako je televízia alebo bulletin, spolu s digitálnymi platformami by mohlo zvýšiť dosah na publikum.

Preskúmajte rôzne zdroje príjmov: Hoci niektorí nepočujúci sú ochotní platiť za spravodajské služby v posunkovom jazyku, značná časť očakáva, že tieto služby budú vzhľadom na ich vnímanú verejnú zodpovednosť bezplatné. Preto by sa v obchodných plánoch mali preskúmať ďalšie modely príjmov, ako napríklad reklama alebo partnerstvá, aby sa dosiahla finančná udržateľnosť.

6.2. Marketingový plán zameraný na nepočujúcich

Posilniť komunikáciu o kľúčových silných stránkach: Marketingové posolstvá by mali klásť veľký dôraz na jedinečnú hodnotu spravodajských služieb DJE, ktoré ponúkajú

spoločnú identitu, jazyk a kultúru s komunitami nepočujúcich, ako aj zdôrazňovať novinársku odbornosť DJE.

Zvýšenie viditeľnosti značky: Zhodnoťte, ktoré segmenty cieľového publika ešte neboli oslovené, a identifikujte obsah a publikačné platformy, ktoré by ich mohli čo najefektívnejšie zaujať.

Pochopenie cieľových skupín: Spravodajské služby DJE sú určené pre široké spektrum nepočujúcich divákov. Prístupy by preto mali byť prispôsobené špecifickým potrebám a preferenciám súčasných divákov aj potenciálnych nových divákov.

Investujte do mediálnej gramotnosti a posilnenia postavenia: Nepočujúci by si mali viac uvedomovať svoje právo plne porozumieť správam a informáciám v ich národnom posunkovom jazyku. Mediálne spoločnosti pod vedením nepočujúcich majú ideálnu pozíciu na to, aby túto potrebu naplnili.

Zlepšite zapojenie publika: Zdôrazňovaním toho, ako spravodajské služby pre nepočujúcich prispievajú k posilneniu postavenia nepočujúcich, môže marketing podporiť lojalitu najmä u divákov, ktorí si cenia podporu spoločností vlastnených nepočujúcimi.

Posilnenie zapojenia komunity: Budujte vzťahy s komunitou nepočujúcich začlenením ich spätnej väzby do činnosti DJE. Okrem toho spolupracujte s národnými asociáciami nepočujúcich (NAD) s cieľom vytvoriť silnú lobistickú pozíciu pre uznanie a financovanie spravodajských služieb priamo v posunkovom jazyku poskytovaných nepočujúcimi moderátormi. Spolupráca na zvyšovaní porozumenia a pozitívnom ovplyvňovaní postojov ďalších zainteresovaných strán, ako sú vládne orgány, verejnoprávni vysielatelia a počujúci tlmočníci, podporí tento cieľ.

Podporujte zmenu správania nasledovníkov: Keďže časť publika si nie je istá, či je ochotná platiť za spravodajstvo v posunkovom jazyku, marketingové úsilie by malo zdôrazniť výhody predplatného, ako je ponuka vysokokvalitného spravodajského obsahu v národnom posunkovom jazyku, podpora udržateľnosti spravodajských služieb DJE a príspevok k ekosystému nepočujúcich, pričom by sa mali uznať jeho širšie výhody.

6.3. Odporúčania pre vládne a verejné vysielanie

Získanie lepšieho prehľadu o začlenení: Vlády a verejnoprávni vysielatelia by nemali vnímať svoje služby v oblasti prístupnosti ako záťaž, ale ako príležitosť. Musia uznať, že používanie tlmočníkov posunkového jazyka v hlavných spravodajských reláciách nemusí nevyhnutne spĺňať jazykové a informačné potreby nepočujúcich používateľov

posunkového jazyka. Aby sa predišlo "ilúzii inklúzie", je nevyhnutné pochopiť, že skutočná inklúzia neznamena len poskytovanie rovnakého spravodajského obsahu nepočujúcim a počujúcim osobám - to je v skutočnosti nerealizovateľné, keďže počujúci majú väčší prístup k rôznym spravodajským zdrojom. Inklúzia sa zameriava na konečný cieľ: zabezpečiť, aby nepočujúci jednotlivci dostávali informácie na rovnakej úrovni ako ich počujúci kolegovia, a to spôsobom, ktorý považujú za efektívny.

Normy kvality pre správy v posunkovom jazyku: Vlády a verejnoprávni vysielatelia si musia viac uvedomiť práva nepočujúcich používateľov posunkového jazyka nielen na prístup k verejne dostupným informáciám v ich národnom posunkovom jazyku, ale aj na ich efektívne pochopenie. Mali by sa zaviesť vyššie normy kvality pre poskytovanie správ v posunkovom jazyku.

Podpora zamestnávania nepočujúcich posunovačov: Vlády a verejnoprávni vysielatelia by mali zvážiť možnosť zveriť poskytovanie spravodajstva v národnom posunkovom jazyku mediálnym spoločnostiam, ktoré vedú nepočujúci, alebo prinajmenšom zamestnať nepočujúcich jednotlivcov. Tento prístup by nielen zvýšil kvalitu poskytovania správ v posunkovom jazyku pre nepočujúcu komunitu, ale bol by aj v súlade s politikami podporujúcimi inklúziu a rozmanitosť v mediálnom prostredí.

Riešenie štrukturálnych nerovností: Vlády by mali riešiť všetky systémové predsudky, ktoré uprednostňujú počujúcich tlmočníkov pred nepočujúcimi moderátormi, a uznať význam priameho zastúpenia nepočujúcich v médiách. Je to kľúčové pre posilnenie postavenia nepočujúcich divákov a zabezpečenie skutočne inkluzívnych spravodajských služieb.

Viacere zdroje správ o posunkovom jazyku: Vládne odporúčania by mali podporovať rozmanitosť ponuky spravodajstva v posunkovom jazyku, aby sa zmiernilo nadmerné spoliehanie sa na jeden zdroj. Tá by mala zahŕňať verejné zdroje aj zdroje určené nepočujúcim, aby sa zabezpečil prístup nepočujúcich komunit k rôznorodému komplexnému spravodajskému obsahu.

Referenčný zoznam

Ball, A. R. (2011). Rovnaká prístupnosť posunkového jazyka podľa Dohovoru o právach osôb so zdravotným postihnutím. (Rozdelená lojalita: profesionálne normy a vojenská povinnosť). *Case Western Reserve Journal of International Law*, 43(3): 759-798.

De Meulder, M., & Heyerick, I. (2013). (Nepočujúci) tlmočníci v televízii: výzva pre moc a zodpovednosť. In L. Meurant, A. Sinte, M. Van Herreweghe, & M. Vermeerbergen (Eds.), *Výskum, používanie a prax posunkového jazyka: In: Crossing views on theoretical and applied posunkový jazyk linguistics* (s. 111-136). (Posunkové jazyky a komunity nepočujúcich). Berlín: Mouton de Gruyter.

Dhoest, A. & Rijckaert, J. (2020). Het Journaal met of in VGT: een evaluatieonderzoek naar het aanbod Vlaamse Gebarentaal op de VRT. Universiteit Antwerpen, Antwerpen. <https://publicaties.vlaanderen.be/view-file/50769>

Dhoest, A. & Rijckaert, J. (2021). Správy "s" alebo "v" posunkovom jazyku? Cade study on the comprehensibility of sign language in news broadcasting (Cadeho štúdia o zrozumiteľnosti posunkového jazyka v spravodajských reláciách). *Perspectives: Studies in Translation Theory and Practice*, 30(4), 627-642.

Neves, J. (2007). O pýche a predsudku: rozdiel medzi titulovaním a tlmočením do posunkového jazyka v televízii. *The Sign Language Translator and Interpreter* (Prekladateľ a tlmočník posunkového jazyka), 1(2): 1-24.

Rijckaert, J. & Gebruers, K. (2022). Pandémia sprevádzaná infodémou: Ako sa nepočujúci posunkujúci vo Flámsku informovane rozhodujú? A Preliminary Small-scale Studie. In Blumczynski P., Wilson S. (Eds.), *The languages of COVID-19: Translational and multilingual perspectives on global healthcare* (s. 179-196).

Stone, C. (2007). Prístup nepočujúcich k nepočujúcim: preklad televíznych správ z angličtiny do britského posunkového jazyka. In: Cintas, J.C., Orero, P. & Remael, A. (eds.) *Media for All. Subtitling for the Deaf, Audio Description, and Sign Language* (Titulky pre nepočujúcich, zvukový opis a posunkový jazyk). Rodopi, Amsterdam/New York.

Príloha

Táto príloha obsahuje pôvodnú anglickú verziu dotazníka, ktorá slúžila ako základ pre každého partnera v rámci konzorcia DJE na vytvorenie národnej verzie v ich príslušných hovorených a podpísaných jazykoch pomocou formulárov Google. Aby sa zabránilo pridávaniu zbytočných strán do tejto výskumnej správy, bola zahrnutá len *verzia "VGT Nieuws"* (Flámsko).

FLÁMSKA VERZIA

Úvodný text

Vitajte v prieskume týkajúcom sa "VGT nieuws"! Tento spravodajský servis vo flámskom posunkovom jazyku debutoval v roku 2023 vďaka projektu "Deaf Journalism Europe", ktorý spolufinancuje Európska únia. Projekt sa končí koncom mája 2025 a je veľký záujem o to, ako by 'VGT nieuws' mohol pokračovať v budúcnosti. V rámci projektu chceme preskúmať udržateľné stratégie jeho pokračovania. Prieskum pozostáva z dvoch častí: radi by sme sa dozvedeli o vašej spotrebe správ a zisťovali vašu ochotu podporovať "VGT nieuws" platenými prostriedkami.

Vaše odpovede budú spracované anonymne, pokiaľ nám neudelíte súhlas na to, aby sme vás kontaktovali. Odpovede z prieskumu budú analyzované a zistenia budú zhrnuté v správe, ktorá bude distribuovaná v národných sieťach partnerských organizácií a digitálne zverejnená na webovej stránke: www.deafjournalism.eu.

Najprv by sme vám chceli položiť niekoľko otázok o vás.

Sociodemografické charakteristiky

OTÁZKA 1a: V súčasnosti bývate v...

- ☐ Belgicko
- ☐ Iné:

OTÁZKA 1b: Ste...

- ☐ Nepočujúci/nedoslýchaví/ hluchoslepí
- ☐ Vypočutie

OTÁZKA 1c: Aký je váš vek?

- ☐ Mladší ako 18 rokov
- ☐ 18-24 rokov
- ☐ 25-34 rokov

- 35-44 rokov
- 45-54 rokov
- 55-64 rokov
- 65-74 rokov
- 75 rokov a viac

OTÁZKA 1d: Aký je váš prvý jazyk (jazyk, ktorému najlepšie rozumiete a ktorý najlepšie ovládate)?

- Flámsky posunkový jazyk (VGT) a holandčina
- Flámsky posunkový jazyk (VGT)
- Holandský
- Ostatné:

Spotreba správ

OTÁZKA 2: Ako často sledujete správy vo všeobecnosti?

- Denne
- Týždeň
- Mesačne
- Príležitostne
- Nikdy (prejdite na otázku 4)

OTÁZKA 3: Ako sledujete správy vo všeobecnosti? (je možné uviesť viacero odpovedí)

- Televízia
- Noviny/časopisy
- Internet
- Spravodajské aplikácie
- Sociálne médiá
- Ostatní ľudia
- Iné:

OTÁZKA 4: V akom jazyku najradšej sledujete správy?

- Holandský
- Flámsky posunkový jazyk (VGT)
- Holandský aj flámsky posunkový jazyk (VGT)
- Iné:

OTÁZKA 5: Poznáte "VGT nieuws"?

- Áno (Prejdite na otázku 6)
- Nie (Prejdite na otázku 9a)

OTÁZKA 6: Sledujete "VGT nieuws"?

- Áno (Prejdite na otázku 8a)
- Nie (Prejdite na otázku 7)

OTÁZKA 7: Prečo nepozeráte VGT nieuws?

.....

OTÁZKA 8a: Ako často sledujete "VGT nieuws"?

- Denne
- Týždeň
- Mesačne
- Príležitostne

OTÁZKA 8b: Cez ktorý kanál sledujete videá "VGT nieuws"? (možné viaceré odpovede)

- Prostredníctvom webovej stránky spoločnosti Visual Box
- Prostredníctvom Instagramu
- Prostredníctvom Facebooku
- Prostredníctvom služby YouTube
- Prostredníctvom informačných bulletinov

OTÁZKA 9a: Ktoré ďalšie spravodajské programy prezentované v posunkovom jazyku sledujete? (možné viaceré odpovede)

- Denník s témami VGT
- Karneval s tolkónmi VGT
- Žiadne
- Iné:

OTÁZKA 9b: Ktorý spôsob sledovania správ v posunkovom jazyku uprednostňujete najviac?

- S nepočujúcim moderátorom priamo v posunkovom jazyku
- so sluchovo postihnutým tlmočníkom do posunkového jazyka
- S nepočujúcim tlmočníkom do posunkového jazyka

Ochota platiť

OTÁZKA 10a: Platíte za prístup k písaným správam (noviny/časopisy/predplatné spravodajských aplikácií/...)

- Áno
- Nie

OTÁZKA 10b: V súčasnosti je časopis VGT nieuws ponúkaný bezplatne vďaka spolufinancovanému európskemu projektu "Deaf Journalism Europe". Tento projekt sa končí koncom mája 2025. Boli by ste ochotní platiť za sledovanie videí "VGT nieuws" aj po tomto termíne?

- Áno (Prejdite na otázku 11)
- Nie (Prejdite na otázku 13)
- Možno (prejdite na otázky 11 a 13)

OTÁZKA 11a: Prečo ste ochotní platiť za prístup k VGT nieuws? Z nasledujúcich možností vyberte všetky dôvody, ktoré sa vás týkajú:

- Podporiť pokračovanie kvalitného spravodajského obsahu v posunkovom jazyku.
- Pretože si cením prístup k správam v jazyku, ktorý preferujem.
- Myslím si, že je dôležité finančne podporovať iniciatívy, ktoré sú prospešné pre komunitu nepočujúcich.
- Iné (uvedte):

OTÁZKA 11b: S akou frekvenciou by ste najradšej platili za správy v posunkovom jazyku?

- Na video
- Denne (v priemere tri videá denne)
- Týždenne (v priemere 15 videí týždenne)
- Mesačne (v priemere 60 videí mesačne)
- Za rok (prístup ku všetkým videám denne)

OTÁZKA 12a: Kolko by ste boli ochotní zaplatiť za spravodajské video v posunkovom jazyku v závislosti od frekvencie platieb, ktorú uprednostňujete? Nižšie vyplňte vašu maximálnu sumu v eurách za jedno video.

.....

OTÁZKA 12b: Kolko by ste boli ochotní zaplatiť za spravodajské video v posunkovom jazyku v závislosti od frekvencie platieb, ktorú uprednostňujete? Nižšie vyplňte vašu maximálnu sumu v eurách za jeden deň.

.....

OTÁZKA 12c: Kolko by ste boli ochotní zaplatiť za spravodajské video v posunkovom jazyku v závislosti od frekvencie platieb, ktorú uprednostňujete? Nižšie vyplňte vašu maximálnu sumu v eurách za týždenné predplatné.

.....

OTÁZKA 12d: Kolko by ste boli ochotní zaplatiť za spravodajské video v posunkovom jazyku v závislosti od frekvencie platieb, ktorú preferujete? Vyplňte maximálnu sumu v eurách za mesačné predplatné.

.....

OTÁZKA 12e: *Kolko by ste boli ochotní zaplatiť za spravodajské video v posunkovom jazyku v závislosti od frekvencie platby, ktorú uprednostňujete? Nižšie vyplňte maximálnu sumu v eurách za ročné predplatné.*

.....

OTÁZKA 13: *Prečo nie ste ochotní/schopní platiť za prístup k VGT nieuws? Z nasledujúcich možností vyberte všetky dôvody, ktoré sa vás týkajú:*

- Nemám finančné prostriedky na to, aby som platil za spravodajský obsah.
- Myslím si, že správy v posunkovom jazyku by mali byť voľne dostupné pre každého.
- S bezplatnými zdrojmi správ, ktoré mám k dispozícii, som spokojný.
- Nie som si istý kvalitou "VGT Nieuws".
- Iné (uvedte):

OTÁZKA 14: *Sledovali by ste správy, keby obsahovali reklamy (napríklad od sponzorských spoločností)?*

- Áno
- Nie
- Možno

OTÁZKA 15: *Súhlasíte s týmito tvrdeniami?*

Vyhlasenie	Rozhodne nesúhlasím	Nesúhlasím	Neutrálne	Súhlasím	Rozhodne súhlasím
Prístup k správam a informáciám by nemal vyžadovať platbu.					
Posunkové správy by sa mali poskytovať bezplatne.					
Písomné texty by mali vždy sprevádzať spravodajské videá v posunkovom jazyku.					
Vláda by nemala financovať spravodajstvo v posunkovom jazyku.					
Posunkové správy by mala poskytovať					

národná televízia.					
Posunkové správy by nemala poskytovať spoločnosť/organizácia vedená nepočujúcimi.					
Správy by mali pokračovať aj počas víkendov.					
Spravodajstvo by sa počas sviatkov nemalo prerušovať.					
Mali by tam byť aj správy o nepočujúcich a posunkových jazykoch (napr. Deaflympics, EUD, WFD, ...).					
Spravodajské služby poskytované nepočujúcimi pre nepočujúcich by nemali byť bezplatné.					

OTÁZKA 16: Ďakujeme vám za účasť! Ak máme ďalšie otázky, môžeme vás kontaktovať na prípadný hĺbkový rozhovor?

- Chcem zostať v anonymite.
- Môžete ma kontaktovať. (prejdite na otázku č. 17)

OTÁZKA 17a: Vyplňte, prosím, svoje meno:

OTÁZKA 17b: Vyplňte svoju e-mailovú adresu:

NEZABUDNITE KLIKNÚŤ NA TLAČIDLO "ODOSLAŤ" A ODOSLAŤ SVOJE ODPOVEDE!

DeafStudio

 manua[®]

 médiapi

 Teckenbro
Din teckenspråkiga medieproducent

TURKOOIS

visualbox